

**THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND**

การศึกษาปัญหา และความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในการปฏิบัติงาน
ร่วมกับนักเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท

21 ส.ย. 2517

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มีนาคม 2517

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษามหาบัณฑิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

(Signature)

ประธาน

(Signature)

กรรมการ

มีนาคม 2517

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ละออ การุณยะวณิช ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ
อาจารย์อังคณา สายยศ กรรมการที่ปรึกษา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิเทศก์ และครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการ
ฝึกหัดครูชนบทที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บ และรวบรวมข้อมูล สำหรับวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ และพี่ ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ผู้วิจัยสำหรับ
การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

นิทัศน์ ผักเจริญผล

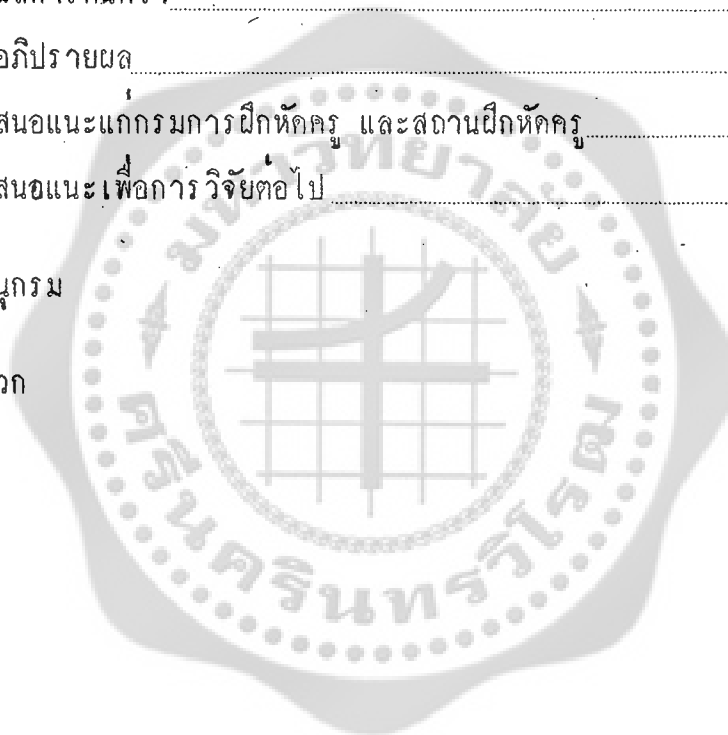
สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	โครงการฝึกหัดครูชนบท	2
	ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	6
	ความสำคัญของการค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
	บทความและความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของ	
	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	9
	ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบและหน้าที่ของ	
	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	14
	ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่	17
3	การดำเนินการค้นคว้า	19
	กลุ่มตัวอย่าง	19
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
	การส่งแบบสอบถาม และการรวบรวมข้อมูล	22
	การจัดกระทำกับข้อมูล	22
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26

5	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
	ความมุ่งหมาย	120
	วิธีดำเนินการ	120
	การวิเคราะห์ข้อมูล	120
	สรุปผลการค้นคว้า	121
	การอภิปรายผล	128
	ข้อเสนอแนะแก่กรมการฝึกหัดครู และสถานฝึกหัดครู	140
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	143

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงจำนวนโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2515 จำแนกตามวิทยาลัยครู ซึ่งดำเนินการงาน
โครงการฝึกหัดครูชนบท 19
- 2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายละเอียดของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค้ำ
เทศ สภาพสมรส วุฒิ ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการ
เป็นครูพี่เลี้ยง ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ และประสบการณ์
ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน 28
- 3 แสดงรายละเอียดของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับ
การเพิ่มภาระความรับผิดชอบ ในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับ
โครงการฝึกหัดครูชนบท 30
- 4 แสดงรายละเอียดของความเต็มใจของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เข้าร่วมงาน
กับโครงการฝึกหัดครูชนบท 31
- 5 รายละเอียดของจำนวนครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
ที่เข้าร่วมการอบรม และสัมมนาการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท 32
- 6 หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา
มาแล้วเรียงตามลำดับความถี่ 33
- 7 รายละเอียดของจำนวนครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ตามเกณฑ์การศึกษา
รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท 35
- 8 * คำนัยสำคัญของความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการ
ฝึกหัดครูชนบท กับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบในงานของ
โครงการฝึกหัดครูชนบทของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน 37

9	ค่าสถิติพื้นฐานในงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับนิยมน	39
10	ค่าสถิติพื้นฐานของงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท	40
11	ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับความเจริญของงานที่นักเรียนฝึกสอนได้รับจากการฝึกสอน	42
12	ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากนักเรียนฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	44
13	ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากอาจารย์นิเทศก์การฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	47
14	ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยง ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	49
15	ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	51
16	ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผลการฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	52
17	ค่าสถิติพื้นฐานในการสำรวจทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท	54
18	ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านวิชาการ	57
19	หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องการจะเข้าอบรม และสัมมนาเรียงตามลำดับตามความต้องการมากน้อย	59
20	ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านสวัสดิการ	61

21	ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค่าน มนุษย์สัมพันธ์	62
22	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	64
23	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของหน้าที่ที่ปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิของ ครูใหญ่	66
24	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความพึงพอใจของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอน ที่มีต่อความเจริญของงานของนักเรียนฝึกสอนในโครงการ ฝึกหัดครูชนบท จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	70
25	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากนักเรียนฝึกสอน จำแนกตามวุฒิของ ครูใหญ่	73
26	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามวุฒิ ของครูใหญ่	76
27	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยง จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	78
28	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	79
29	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผลการฝึกสอน จำแนกตามวุฒิ ของครูใหญ่	80

30	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอนที่มีต่อข้อความที่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	82
31	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอนในค่านวิชาการศึกษา จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	85
32	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอนในค่านสวัสดิการ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	87
33	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอนในค่านมนุษยสัมพันธ์ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่	89
34	ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญ ของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบ ของครูใหญ่ จำแนกตามเพศ	91
35	ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญ ของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่ได้ ปฏิบัติ จำแนกตามเพศ	92
36	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบของครูใหญ่ จำแนกตามสภาพสมรสของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอน	93
37	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องานที่ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามสภาพสมรสของ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	94
38	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบต่อครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามวุฒิ	95

39	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิ	96
40	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน	97
41	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ใน การสอน	99
42	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ ในการเป็นครูพี่เลี้ยง	100
43	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ ที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง	102
44	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ ในการเป็นครูใหญ่	103
45	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ ในการเป็นครูใหญ่	105
46	ค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท	106

- 47 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องานที่
ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการ
เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ในโครงการฝึกหัดครูชนบท..... 107
- 48 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ
รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความเต็มใจในการ
ปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท..... 108
- 49 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่องานที่
ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามความเต็มใจในการ
เข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท..... 110
- 50 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ
รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความคิดเห็น
ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการะความรับผิดชอบในงาน
ของโครงการฝึกหัดครูชนบท..... 111
- 51 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องาน
ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามความคิดเห็นของ
ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการ เพิ่มการะความรับผิดชอบในการ
เข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท..... 112
- 52 ค่าความดีของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญ
ของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบ
ของครูใหญ่ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและ
สัมมนา..... 114
- 53 ค่าความดีของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญ
ของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่
ได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและสัมมนา..... 115

คำนำ

การให้การศึกษาแก่เยาวชน เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการเตรียมประชากรที่มีคุณค่าของชาติ ดังพระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ประจำปีการศึกษา 2514 มีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า "การให้การศึกษานั้น กล่าวโดยวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือการสร้างสรรคความรู้ ความคิด พร้อมทั้งคุณสมบัติ และจิตใจที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล เพื่อช่วยให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง และราบรื่น ทั้งสามารถบำเพ็ญประโยชน์สุขเพื่อตน เพื่อส่วนรวมได้ตามควรแก่ศักยภาพ"

ในปัจจุบันสถานฝึกหัดครู ได้ทำการผลิตครูเพื่อออกไปสนองความต้องการของประเทศ ในด้านการศึกษาเป็นจำนวนมาก ครูที่ผลิตออกไปนี้จะออกไปเป็นครูในโรงเรียนระดับต่าง ๆ ซึ่งจะรับภาระและหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติ ดังนั้นครูที่ผลิตออกไปนี้จึงจำเป็นต้องเป็นครูที่มีคุณภาพสูง เหมาะสมกับหน้าที่ที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครูเป็นอย่างมาก จึงได้ระบุมหาวิทยาลัยไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ว่าด้วยแนวทางการศึกษาว่า "รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครู และพึงสนับสนุนการฝึกหัดครูเป็นพิเศษ เพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ มีผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถให้การศึกษาด้านผลสมบูรณ์ สอดคล้องความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ" (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2503 : 77)

ในการผลิตครูที่มีคุณภาพสูง จำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานฝึกหัดครูจัดให้แก่นักเรียนครู ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ แบ่งออกเป็นสองด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านทฤษฎี ประกอบด้วยความรู้พื้นฐานทางวิชาการทั่ว ๆ ไป และความรู้ในวิชาชีพหรือวิชาการศึกษาต่าง ๆ

2. ด้านภาคปฏิบัติ หรือการฝึกสอน เป็นประสบการณ์ที่สำคัญมากอันหนึ่ง ซึ่งทางสถานฝึกหัดครูจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนครูมีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรง นอกจากนั้น ยังเป็นการนำความรู้ทางด้านทฤษฎีมาใช้ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า "การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ ในระหว่างเวลาที่ศึกษาวิชาชีพ" (รอเบิต ว. ริชชี และคณะ, 2500 : 2)

การฝึกสอน เป็นประสบการณ์ที่นักเรียนครูได้รับ เนื่องจากได้ออกไปพบกับ เหตุการณ์จริง ๆ ในระหว่างการฝึกสอนสิ่งที่นักเรียนครูจะได้รับคือ การเข้าใจงานครู และเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงานขึ้น การฝึกสอนจะทำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จัก เตรียมสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยแก้ไขลักษณะเฉพาะตัว เช่น เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกสอนได้ พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะ และความเจริญงอกงามในอาชีพครู ดังนั้น "การฝึกสอนจึงเป็นส่วนประกอบที่ถือว่าเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูทุกชั้น และทุกประเภท" (คณะครูศาสตร์, 2501 : 8) จากความสำคัญเหล่านี้สถานฝึกหัดครูทุกแห่งในประเทศไทยจึงจัดให้มีการฝึกสอน โดยเฉพาะนักเรียนภาคปกติในระดับ ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ต้องผ่านการฝึกสอนเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ภาคเรียนทุกคน

โครงการฝึกหัดครูชนบท

แนวความคิดเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนในปัจจุบันได้มุ่งไปในทางที่ให้ เด็กนักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชุมชนชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ความรู้ที่จะให้แก่เด็กนักเรียน จะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพของสังคมแต่ละแห่ง การที่จะให้ความรู้ทางด้านวิชาการ แก่เด็กนักเรียนแต่อย่างใดโดยไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่แห่งจริงของนักเรียนย่อมไม่ ได้ผลเต็มที่ และไม่ก่อให้เกิดพัฒนาการแก่เด็กในการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ๆ จากแนว ความคิดนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่ง "ความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนและชุมชนควรจะใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น เพื่อชุมชนจะได้ทำประโยชน์ให้แก่ โรงเรียน และโรงเรียนจะได้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนบ้าง" (สายหยุด จำปาทอง, 2505 : 1) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะทำให้ชุมชนได้ทราบความเป็น ไปของโรงเรียน เช่น ทราบจุดมุ่งหมาย โครงการ ความต้องการ ตลอดจนสภาพที่

แท้จริงของโรงเรียน และทางโรงเรียนก็จะได้ทราบเรื่องราวเหล่านี้ของชุมชนเช่นเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ทั้งโรงเรียนและชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกัน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจำเป็นต้องอาศัยครูและนักเรียนเป็นสื่อกลาง ในการชักจูงโรงเรียนไปสู่ชุมชน และชักจูงชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน จากความสำคัญของครูและนักเรียนดังกล่าวมานี้ จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้แก่ครูและนักเรียน เพื่อที่จะออกไปสร้างและดำเนินการตามจุดประสงค์นี้ ทางคณาจารย์กระทรวงศึกษาธิการได้เตรียมครู เพื่อออกไปสนองความต้องการด้านนี้โดย "จัดตั้งโครงการฝึกหัดครูชนบทขึ้น เพื่อส่งนักเรียนฝึกหัดครูออกไปฝึกสอนในโรงเรียนตามชนบท เพื่อให้ นักเรียนฝึกหัดครูได้มีโอกาสศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนโดยใกล้ชิด" (สายหยุด จำปาทอง, 2505 : 2) โครงการฝึกหัดครูชนบทได้เริ่มทดลองขึ้นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2499 ณ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี โดยจัดนักเรียนฝึกหัดครูออกไปฝึกสอนในชนบท ต่อมาได้ขยายโครงการนี้ไปยังวิทยาลัยครูอื่น ๆ ในภาคอีสาน "ผลปรากฏว่าเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกนักเรียนฝึกหัดครูให้เป็นผู้นำและผู้นำชาวบ้าน เพื่อความเจริญของชุมชน" (บุญถิ่น อัตถากร และ สายหยุด จำปาทอง, 2504 : 22) ดังนั้นโครงการฝึกหัดครูชนบทจึงได้แพร่หลายไปยังสถานฝึกหัดครูต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันสถานฝึกหัดครูเกือบทุกแห่งได้นำโครงการฝึกหัดครูชนบทไปดำเนินการ

การดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท แยกออกเป็นหลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านเป็นการดำเนินการเพื่อสนองแนวความคิดที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พลอเรนซีโอ เพรสโนซา ได้แบ่งการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโครงการฝึกหัดครูชนบทไว้ดังต่อไปนี้

1. การยกระดับและการปรับปรุงสถานฝึกหัดครูในโครงการฝึกหัดครูชนบททั่วไป อันรวมทั้งสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร
2. การพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนให้เหมาะสม อันรวมถึงการจัดตั้งกรรมการหลักสูตรของสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอน คู่มือ แบบทดสอบ ฯลฯ ตลอดจนใช้เครื่องมือของยูนิเซฟ ซึ่งให้แก่สถานศึกษาให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด

3. การจัดการฝึกงานของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ในโรงเรียนและ
หมู่บ้านของโครงการฝึกหัดครูชนบท ตลอดจนการ เตรียมนักเรียนครูปีแรกที่สถานฝึกหัดครู

4. การประสานงานกับโครงการต่าง ๆ ในด้านพัฒนาชนบท เช่น
โครงการโภชนา โครงการพัฒนาชุมชนของกระทรวงมหาดไทย โครงการพัฒนาการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ และของภาคการศึกษา และใช้ประโยชน์จากโครงการเหล่านี้
ให้มากที่สุด (หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2508)

จะพบว่าการดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทมีอยู่ด้วยกันหลายด้าน การ
ส่งนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ. ออกฝึกสอนในชนบทตามโครงการนี้ เป็นเพียงงานด้านหนึ่ง
ของโครงการฝึกหัดครูชนบทเท่านั้น แต่เป็นด้านที่แพร่หลายและดำเนินการอย่างกว้างขวาง
กว่าด้านอื่น ๆ วีระ ประเสริฐศิลป์ และสุรพันธ์ ยันต์ทอง ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของ
การส่งนักเรียนฝึกสอนออกไปฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทว่า มุ่งที่จะเตรียมครูจาก
สถานฝึกหัดครู เพื่อสิ่งสำคัญใหญ่ ๆ คือ

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและโรงเรียน ตลอดจนช่วยทำให้
โรงเรียนเป็นแหล่งบริการ ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. เพื่อให้ นักเรียนฝึกหัดครู มีส่วนรับผิดชอบในการ เป็นผู้นำของชุมชน
ในการที่จะมีส่วนร่วมปรับปรุง และส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนั้นให้มี
มาตรฐานสูงขึ้น

3. เพื่อเป็นการเตรียมตัวครูให้คุ้นเคยกับการ ดำเนินชีวิตในชนบท และสามารถ
เป็นครูที่ดีในชนบทต่อไปในอนาคต (เรื่องนารู ของกรมการฝึกหัดครู, 2513 : 61)

จุดมุ่งหมายของการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูในชนบทที่กล่าวมานี้ นอกจากจะทำให้
สอดคล้องกันในด้านให้เกิดทักษะในการสอน เข้าใจบทบาทในหน้าที่ครู และพัฒนาบุคลิกภาพของ
คนให้เหมาะสมกับการ เป็นครูแล้ว ยังมุ่งที่จะให้เป็นครูที่มีความสามารถ อดทนอดกลั้นให้เกิดความสัมพันธ์
กันระหว่างโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย การดำเนินงานที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายเหล่านี้
จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความสามารถ ซึ่งบุคลากรที่มาดำเนินการนี้ ประกอบด้วยบุคลากรจาก
หลายฝ่าย แต่บุคลากรที่มีความสำคัญโดยตรงกับนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมีอยู่
2 ฝ่าย คือ

1. บุคลากรฝ่ายสถานฝึกหัดครู ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการของสถานฝึกหัดครู บุคลากรที่สำคัญได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ในสถานฝึกหัดครู

2. บุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของครูใหญ่ ของโรงเรียนฝึกสอน บุคลากรที่สำคัญได้แก่ ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง คณะครู และนักเรียน

บุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนฝึกสอนและเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้ประสบความสำเร็จสมดังความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ บุคลากรทางโรงเรียนฝึกสอนทั้งหมดอยู่ในความควบคุมดูแลของครูใหญ่ โดยครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนเป็นผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบ ตลอดจนดำเนินนโยบายของการปฏิบัติงาน ภายในโรงเรียนฝึกสอนทั้งหมด เกี่ยวกับงานด้านฝึกสอน "ครูใหญ่เป็นผู้ให้ความร่วมมือในการฝึกสอน และเป็นผู้รับผิดชอบต่อกิจกรรมต่าง ๆ ในการฝึกสอน ถึงแม้จะไม่โดยตรงก็ตาม แต่ก็เป็นผู้อนุญาตให้เข้ามาทำการฝึกสอนได้" (รอเบิร์ต ว. ริชชี และคณะ, 2500 : 20) "นอกจากนี้ครูใหญ่ยังทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงใหญ่ของการฝึกสอน เพราะนักเรียนฝึกสอนได้มาพำนักอาศัยในสถานที่ใหม่ ยังอาจวางไม่มีใครเป็นผู้ให้คำปรึกษา และให้ความอบอุ่นใจได้เหมือนกับครูใหญ่ สถานฝึกหัดครูจึงมอบให้ครูใหญ่เป็นผู้ดูแลความทุกข์สุข และความปลอดภัยของนักเรียนฝึกสอน ตลอดระยะเวลาฝึกสอน" (สายหยุด จำปาทอง, 2505 : 47) การฝึกสอนจึงเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้ครูใหญ่ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นได้หลายด้าน เช่น ด้านบริหารบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรม เป็นต้น ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความคิดเห็นและปัญหาของครูใหญ่ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อทราบปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอน ในฐานะที่มาร่วมรับผิดชอบกับสถานฝึกหัดครู ในการผลิตครูระดับ ป.กศ. ออกไปสนองความต้องการของประเทศ

จุดมุ่งหมายในการค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์จะศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอน ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยมีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาหน้าที่ของครูใหญ่ ตลอดจนความรับผิดชอบของครูใหญ่ เกี่ยวกับการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่ เกี่ยวกับความเจริญของงาน ของนักเรียนฝึกสอนที่ได้รับจากการฝึกสอน
3. เพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และทัศนคติของครูใหญ่เกี่ยวกับการ ฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
4. เพื่อศึกษาจากความคิดเห็นของครูใหญ่ ว่าองค์ประกอบใดมีผลต่อการปฏิบัติ หน้าที่และความรับผิดชอบสูง
5. เพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครู- ชนบท

ความสำคัญของการค้นคว้า

1. การศึกษารั้ครั้งนี้จะทำให้ทราบถึง ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติหน้าที่ของ ครูใหญ่ ที่มีต่อนักเรียนฝึกสอนว่าเน้นหนักไปทางด้านใด และยังคงอยู่ในด้านใด เพื่อที่จะหา แนวทางในการปรับปรุงการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. การศึกษารั้ครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของครูใหญ่ ที่เกิดจากนักเรียน ฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และชาวบ้าน เพื่อจะหาแนวทางในการปฏิบัติสำหรับ บุคลากรเหล่านี้ ให้ปฏิบัติงานได้สอดคล้องกันยิ่งขึ้น อันจะทำให้การฝึกสอนของโครงการ ฝึกหัดครูชนบทได้ผลดียิ่งขึ้น
3. การศึกษารั้ครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เพื่อ- ทางสถานฝึกหัดครูจะได้จัดสนองตามความสามารถของแต่ละสถานฝึกหัดครู เพื่อให้การ

ดำเนินงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นไปอย่างมีความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างสถาน-
ฝึกหัดครูและโรงเรียนฝึกสอน

4. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับความเจริญ-
งอกงามของนักเรียนฝึกสอน ว่านักเรียนฝึกสอนยังมีความเจริญงอกงามน้อยอยู่ในด้านใด เช่น
ด้านวิชาการ ด้านวิธีสอน หรือค่านิยมหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ทราบถึงแนวทางใน
การปรับปรุงและแก้ไข นักเรียนฝึกหัดครูรุ่นต่อ ๆ ไปให้สามารถออกไปเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ
สูงขึ้น

5. การศึกษาค้นคว้านี้อาจจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาการปรับปรุงการ
ฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้จะศึกษาเฉพาะปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอน
ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ของวิทยาลัยครูทุกแห่ง รวมครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนทั้งหมด
297 แห่ง

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

การฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท หมายถึงการฝึกสอนเพื่อเตรียมครูให้มีความ
สามารถในการสอนเด็กโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำใน
การพัฒนาชุมชนชนบท

สถานฝึกหัดครู หมายถึงสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูในระดับประกาศนียบัตรวิชาการ-
ศึกษา และระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง ซึ่งสังกัดอยู่ในกรมการฝึกหัดครู

นักเรียนฝึกสอน หมายถึงนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ซึ่งสถานฝึกหัดครูส่งออกไปฝึกสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการฝึกหัดครูชนบท

โรงเรียนฝึกสอน หมายถึงโรงเรียนที่นักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
ออกไปทำการฝึกสอน

ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน หมายถึงครูใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอน ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถานฝึกหัดครูต่าง ๆ

อาจารย์นิเทศก์ หมายถึงอาจารย์ของวิทยาลัยครู ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักเรียนฝึกสอน และทำหน้าที่ประสานงานระหว่างวิทยาลัยครู นักเรียนฝึกสอน โรงเรียนฝึกสอน และชุมชน

การพัฒนาชุมชน หมายถึงการปรับปรุงความเป็นอยู่ของคุณ และท้องถิ่นที่คุณอยู่ ทั้งในด้านการเกษตร การอนามัย การจัดบ้านเรือน การศึกษา โภชนาการ และนันทนาการ

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีต่อข้อความในแบบสอบถามฉบับนี้

ทัศนคติ หมายถึงความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ อันแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ ทัศนคติเชิงนิมมาน (Positive Attitude) ซึ่งแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติเชิงนิมมาน และทัศนคติแบบกลาง ๆ คือรู้สึกเฉย ๆ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้คำจำกัดความดังกล่าว โดยต้องการศึกษาทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท และต่อหน้าที่ของครูใหญ่

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และให้ความร่วมมืออย่างจริงใจ ปราศจากอคติใด ๆ
2. จำนวนครูใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นครูใหญ่ในโรงเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ของสถานฝึกหัดครูทุกแห่งที่ดำเนินการตามโครงการนี้
3. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อาจจะไม่ตรงกับการศึกษาในครั้งต่อไป เนื่องจากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามอาจมีการเปลี่ยนแปลง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอน ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้แล้วหลายท่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นของต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยได้เคยมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการฝึกสอนโครงการฝึกหัดครูชนบท มาบ้างแล้ว เช่น จัก ฤทธิ์ไธสง ได้ทำการศึกษาในเรื่อง "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาที่มีต่อการฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชนบท" สุมณา ไคลังคะ ได้ทำการศึกษาในเรื่อง "การศึกษานโยบายการนิเทศการสอนของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถานฝึกหัดครู" นอกจากนี้ยังมีอีกหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาในด้านอื่น ๆ ของโครงการฝึกหัดครูชนบท แต่ยังไม่มีการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทโดยตรงเลย จึงทำให้ผลงานการศึกษาในด้านครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในประเทศไทยมีน้อยมาก ดังนั้นผลงานการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่จะกล่าวต่อไปนี้ส่วนใหญ่จะเป็นของชาวต่างประเทศ โดยจะแบ่งกล่าวตามหัวข้อต่อไปนี้

1. บทความและความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
2. ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
3. ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

บทความและความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

สายหยุด จำปาทอง (สายหยุด จำปาทอง, 2505 : 48) ได้กล่าวถึงครูใหญ่ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งในโครงการฝึกหัดครูชนบท หน้าที่ของครูใหญ่เท่าที่

ปฏิติมาครูใหญ่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงใหญ่ของนักเรียนฝึกสอน และสิ่งที่ครูใหญ่ควรจะช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนมีดังนี้

1. แนะนำนักเรียนฝึกสอนให้รู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียน และเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้เข้าใจและคุ้นเคยกับห้องเรียนต่าง ๆ ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ของโรงเรียน
3. แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนถือเสมือนว่าเป็นครูคนหนึ่งของโรงเรียน ควรจะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
4. แนะนำนักเรียนฝึกสอนให้รู้จักกับชาวบ้าน
5. ชี้แจงชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจ
6. ร่วมกับครูพี่เลี้ยงในการจัดหาเวลาสำหรับประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการสอน
7. ร่วมกับครูพี่เลี้ยงในการจัดหาเวลาสำหรับประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการสอนและงานหมู่บ้านกับนักเรียนฝึกสอน
8. ร่วมกับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนฝึกสอน ในการจัดเวลาให้นักเรียนฝึกสอนออกไปปฏิบัติงานในหมู่บ้าน
9. ร่วมกับครูพี่เลี้ยง นักเรียนฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ วางโครงการการปรับปรุงโรงเรียน รวมทั้งการเรียนการสอนด้วย
10. ร่วมกับครูพี่เลี้ยง นักเรียนฝึกสอน ชาวบ้าน และบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางโครงการการพัฒนาหมู่บ้าน
11. รายงานให้อาจารย์นิเทศก์ หรือสถานฝึกหัดครูทราบ เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอน
12. เสนอแนะมายังสถาบันฝึกหัดครู เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครู-ชนบทให้ดีขึ้น
13. ชี้แจงให้ชาวบ้านที่สงสัยเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบทให้เข้าใจยิ่งขึ้น
14. ชี้แจงให้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจว่า นักเรียนฝึกสอนนำเอาประสบการณ์และวิชาการใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้บุตรของเขา ทำให้บุตรของเขาได้รับความรู้ และ

ประสบการณ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ นอกเหนือไปจากที่ได้ไปจากครูประจำการ

15. ครูใหญ่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนฝึกสอน

16. ประเมินผลงานของนักเรียนฝึกสอน

17. ประสานงานกับชาวบ้าน กรรมการหมู่บ้าน บุคคลและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ

ในการปรับปรุงโรงเรียน และการพัฒนาการหมู่บ้าน

18. ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์อย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ครูใหญ่ควรได้ปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อจะร่วมกันหาทางแก้ไขและปรับปรุงให้งานดีขึ้น

บุญถิ่น อัตถากร และสายหยุด จำปาทอง (2504 : 19) ได้กล่าวถึงเรื่องการประชุมของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทว่า ควรจัดให้มีการประชุมเดือนละครั้ง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูใหญ่ในการปฏิบัติงานในท้องถิ่นที่พื้น ฐานแตกต่างกันทั้งในโรงเรียนและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งหัวข้อในการประชุมควรประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ของครูใหญ่ในโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. ความช่วยเหลือที่ครูใหญ่ และครูน้อยทำให้แก่นักเรียนฝึกสอนได้
3. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์ นักเรียนฝึกสอน ครูใหญ่ และครูน้อย
4. การนิเทศการสอน และการปฏิบัติงานหมู่บ้านของนักเรียนฝึกสอน
5. สาธิตการสอนให้ครูใหญ่ดู
6. การวางแผนระหว่างครูใหญ่ กับนักเรียนฝึกสอน และระหว่างครูใหญ่ กับ

อาจารย์นิเทศก์

7. ปัญหา และการแก้ ทั้งด้านโรงเรียน และด้านพัฒนาการหมู่บ้าน
8. รายงานผลงานของโรงเรียน
9. การวัดผลงานของนักเรียนฝึกสอน

เคอร์ติส และคณะ (Curtis, 1957; 24) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบและ
คำแนะนำของครูใหญ่ว่ามีส่วนช่วยเพิ่มคุณภาพของนักเรียนฝึกสอนเป็นอย่างมาก โดย
ครูใหญ่เป็นผู้นำที่สำคัญในบทบาทต่อไปนี้

1. จัดการประณมณิเทศนักเรียนฝึกสอน ให้รู้จักโรงเรียน และชุมชนที่โรงเรียน
ตั้งอยู่

2. จัดเตรียมเอกสารสำคัญต่าง ๆ เพื่อแจกนักเรียนฝึกสอน เช่น หนังสือคู่มือ-
อุปกรณ์การสอน นโยบายของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจโรงเรียน
ได้ดียิ่งขึ้น

3. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนจำเป็นต้องใช้

4. ร่วมในการนิเทศการสอน และประเมินผลของนักเรียนฝึกสอน

5. จัดเวลาว่างของครูพี่เลี้ยง เพื่อให้มีเวลาเข้าร่วมประชุมปรึกษากับนักเรียน-

ฝึกสอน

6. คัดเลือกครูพี่เลี้ยง

7. ช่วยเหลืองานที่นักเรียนฝึกสอนได้รับมอบหมายให้ทำ

คุก และคณะ (Cook, 1954; 28) กล่าวว่า ความรับผิดชอบของครูใหญ่ใน
โรงเรียนทั่ว ๆ ไป มีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านบริหารกิจการของโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี
และด้านการนิเทศบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งความรับผิดชอบเหล่านี้เป็นงานที่หนักมาก การ
เข้าร่วมกับโครงการฝึกสอนเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบให้ครูใหญ่อีกด้านหนึ่ง ความรับ-
ผิดชอบเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนของครูใหญ่ สามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 อย่างคือ

1. ความรับผิดชอบพื้นฐาน (Primary responsibilities) ซึ่งมี

1.1 จัดเตรียมความเป็นผู้นำทางการศึกษาแบบประชาธิปไตย

1.2 ต้องมีโครงการของโรงเรียนที่เป็นไปตามปรัชญาการศึกษาที่คงไว้

1.3 โครงการของโรงเรียนต้องเป็นไปตามแนวคิดและวิธีปฏิบัติทาง

การศึกษาใหม่ ๆ

1.4 ต้องส่งเสริมโครงการฝึกสอน

- 1.5 ต้องจัดเตรียมโครงการของโรงเรียน - ชุมชนชนที่สมบูรณ์
- 1.6 ต้องพัฒนาโครงการนิเทศให้ดีขึ้น
- 1.7 เลือกครูพี่เลี้ยง และผู้ดำเนินการอื่น ๆ
- 1.8 รู้จักจุดมุ่งหมาย หน้าที่ และการดำเนินการของโรงเรียนฝึกสอน
- 1.9 จัดอัตราชั่วโมงสอนให้ครูพี่เลี้ยงอย่างเหมาะสม

2. ความรับผิดชอบทั่วไป (Minor responsibilities) ซึ่งมี

- 2.1 ควรให้การต้อนรับเมื่อนักเรียนฝึกสอนมาถึงโรงเรียน
- 2.2 เป็นผู้แนะนำนักเรียนฝึกสอนให้เป็นที่รู้จักแก่สมาชิกอื่น ๆ ของ

โรงเรียน

- 2.3 ควรแนะนำนักเรียนฝึกสอน ให้รู้จักโครงการทั่ว ๆ ไปของ

โรงเรียน

- 2.4 สอดส่องดูแลให้นักเรียนฝึกสอนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

- 2.5 เข้าสังเกตการสอนของนักเรียนฝึกสอน เพื่อจะได้มีเทคนิคและ

ประเมินผลการสอนได้อย่างถูกต้อง

- 2.6 ควรประสานงานกับผู้อำนวยการการฝึกสอน และกรรมการอื่น ๆ

อย่างใกล้ชิด เพื่อจะทำให้การฝึกสอนประสบความสำเร็จดีที่สุด

- 2.7 ควรจะได้เข้าร่วมสัมมนา เกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอนของ

นักเรียนฝึกสอน

2.8 ควรสำรวจความก้าวหน้าของนักเรียนฝึกสอนอย่างสม่ำเสมอ ว่ามีความเจริญก้าวหน้าตามจุดประสงค์เพียงใด

2.9 ครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยง ต้องมีการติดต่อโดยตรงกับองค์การระดับจังหวัด หรือระดับชาติ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาการฝึกสอน

วอลเตอร์ (Walters, 1960; 83) ได้กล่าวถึงเอกสารซึ่งทางวิทยาลัยครู-อินเดียนตะวันตก (West Indian Training College) มีไปถึงครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในชนบท เพื่อขอร้องให้ครูใหญ่ช่วยเหลือให้นักเรียนฝึกสอนที่มาฝึกสอนในโรงเรียนในชนบทนั้น

ดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนฝึกสอนได้อภิปรายเกี่ยวกับการจัดรูปแบบการศึกษา และให้นักเรียนฝึกสอนได้แสดงว่าจะใช้มันได้อย่างไร
2. อนุญาตให้นักเรียนฝึกสอนบางคน ได้ปฏิบัติหน้าที่เหมือนครูใหญ่ เช่น รับผิดชอบต่อในคานหะเบี่ยน เป็นต้น แต่ต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของครูใหญ่
3. เป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียนฝึกสอนในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานประจำของโรงเรียน เช่น ดูแลให้โรงเรียนเข้าตามเวลา ดูแลให้แผนกหะเบี่ยนเปิด-ปิด ตรงเวลา ดูแลการบันทึก การลงโทษนักเรียน เป็นต้น
4. อนุญาตให้นักเรียนฝึกสอนได้มีอิสระในบางเรื่อง เช่น ในการนิเทศการประดับผ้าหิ้ง, การจัดโต๊ะในห้องเรียน เป็นต้น เพื่อที่ห้องเรียนจะได้ดูแลแปลกไปบ้าง และแม้กระทั่งการเคลื่อนย้ายรูปภาพ บางทีก็ทำให้เกิดความหมายใหม่ขึ้นมา
5. ให้นักเรียนฝึกสอนได้ขบคิดปัญหาเกี่ยวกับการปกครองชั้นเมื่อเข้าสอน
6. อนุญาตให้นักเรียนฝึกสอนแต่ละคนได้ไปสังเกตการสอนของเพื่อนนักเรียนฝึกสอน และพฤติกรรมของเด็กนักเรียนทุก ๆ วัน แต่ต้องอนุญาตให้ออกไปดูได้ห้องละไม่เกิน 1 คน
7. อภิปรายปัญหาของนักเรียนฝึกสอน ไม่เฉพาะร่วมอภิปรายกับนักเรียนฝึกสอนเท่านั้น แต่ยังร่วมอภิปรายกับครูที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อนักเรียนฝึกสอนด้วย
8. จัดให้ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนมีโอกาสพบกับนักเรียนฝึกสอน
9. ช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนฝึกสอนในการศึกษาชุมชน และช่วยแนะนำเด็กนักเรียนที่น่าสนใจแก่นักเรียนฝึกสอน เพื่อใช้ในการศึกษาเด็ก

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

เอลลิส (Ellis, 1971; 6450 - 6451) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับขอบข่ายความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนจะต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบนั้น โดยทำการวิจัยกับอาจารย์นิเทศก์ ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน ได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ขอบข่ายความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีดังนี้

- 1.1 ช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน
- 1.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนร่วมกับสถานฝึกหัดครู
- 1.3 เตรียมครูพี่เลี้ยง โดยมีการคัดเลือก ฝึกหัด และให้การนิเทศ
- 1.4 ปรับปรุงงานเพื่อรับงานของโครงการฝึกสอน
- 1.5 เป็นผู้สร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนฝึกสอน กับบุคลากรของ

ครูพี่เลี้ยง

โรงเรียนฝึกสอน

- 1.6 ช่วยให้ชุมชนเข้าใจ และสนับสนุนโครงการการฝึกสอน

2. หน้าที่ของปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบมีดังนี้

- 2.1 เป็นผู้ริเริ่มโครงการการฝึกสอน
- 2.2 ทำหน้าที่คัดเลือกครูที่มีความสามารถดีของโรงเรียน ให้ทำหน้าที่

ครูพี่เลี้ยง

- 2.3 เป็นผู้เสริมสร้างให้บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อ

โครงการฝึกสอน

- 2.4 ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับชุมชน
- 2.5 ต้องเข้าใจงานในหน้าที่ และมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน
- 2.6 เป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกสอน และ

ชุมชน

- 2.7 จัดเตรียมกิจกรรมการนิเทศในโครงการฝึกสอน
- 2.8 จัดหาประสบการณ์ที่เป็นจริง และมีคุณค่าทางการศึกษาให้แก่นักเรียน-

ฝึกสอน

- 2.9 แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากนักเรียนฝึกสอน
- 2.10 สังเกตการสอน และการทำงานของนักเรียนฝึกสอน เพื่อให้การ

ประเมินผลงานของนักเรียนฝึกสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- 2.11 รับนักเรียนฝึกสอนเข้าร่วมคณะครู

ไพเรส (Pires; 1967) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสอนในโรงเรียน-ฝึกสอนระดับประถมศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ที่เป็นสมาชิกของ UNESCO ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในแต่ละประเทศ มีบทบาทและความรับผิดชอบต่อโครงการฝึกสอนแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. ประเทศกัมพูชา ครูใหญ่มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานทั่ว ๆ ไป งานนิเทศการสอน ตลอดจนช่วยเหลือ และส่งเสริมโครงการฝึกสอน
2. สาธารณรัฐจีน ครูใหญ่มีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการคัดเลือกครูผู้เลี้ยงงานสังเกตการสอน เข้าร่วมในการประชุมปรึกษา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
3. สาธารณรัฐเกาหลี ครูใหญ่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน และการนิเทศการสอน
4. สาธารณรัฐเวียดนาม ครูใหญ่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกสอน และช่วยในการนิเทศการสอน โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนและการควบคุมชั้น
5. อัฟกานิสถาน ครูใหญ่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือในการนิเทศการสอน
6. สหภาพพม่า ครูใหญ่มีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนเกิดวินัยอันดีในการเป็นครู
7. ประเทศเนปาล ครูใหญ่มีหน้าที่ช่วยเหลือให้นักเรียนฝึกสอนปรับตัวเข้ากับโรงเรียนฝึกสอน
8. ประเทศไทย ครูใหญ่มีหน้าที่ และรับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน และการนิเทศการฝึกสอน

เฮกซ์เตอร์ (Hoexter, 1971; 5905) ได้ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน โดยวิเคราะห์จากนักเรียนฝึกสอน พบว่า หน้าที่ของครูใหญ่โดยทั่ว ๆ ไปมีดังนี้

1. เลือกครูพี่เลี้ยง โดยมีอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ช่วย
2. ครูใหญ่ไม่ได้เป็นผู้เลือกนักเรียนฝึกสอน แต่ครูใหญ่อาจจะมีสิทธิในการคัดเลือกนั้น
3. ครูใหญ่เป็นผู้ประเมินนิเทศนักเรียนฝึกสอนที่มาสอนในโรงเรียนฝึกสอน
4. ครูใหญ่มีโอกาสเพียงการนิเทศการสอนเท่านั้น ส่วนการประเมินผลนั้นได้มอบให้เป็นความรับผิดชอบของผู้อื่น
5. ครูใหญ่มีข้อผูกพันกับสถานฝึกหัดครูเพียงเล็กน้อย แต่มีความรับผิดชอบในโครงการฝึกสอนเป็นอย่างมาก
6. ครูใหญ่เป็นผู้ประสานงานที่กระหว่างโรงเรียนฝึกสอนกับสถานฝึกหัดครู
เอลเลียตต์ (Elliott, 1972; 5494) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่เป็นที่ยอมรับของนักเรียนฝึกสอน และได้ให้คำแนะนำ งานบริหารการฝึกสอนของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไว้ดังนี้
 1. ครูใหญ่ควรเตรียมแผนงานในการประเมินนิเทศนักเรียนฝึกสอนให้อย่างเพียงพอ
 2. ครูใหญ่ควรได้สังเกตการสอนของนักเรียนฝึกสอน และหลังจากนั้นควรได้ร่วมกับนักเรียนประชุมปรึกษาหารือ
 3. ครูใหญ่ควรได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้ริเริ่ม ผู้ปรับปรุง ผู้ช่วยเหลือ ผู้ประสานงาน ผู้รักษาระเบียบ และผู้ประชาสัมพันธ์
 4. ครูใหญ่ ควรมียุทธศาสตร์ในการนิเทศการสอนนักเรียนฝึกสอน

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่

ฮัล (Hall, 1959; 2154) ได้ประเมินผลโครงการฝึกหัดครูประถมของมหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการปรับปรุงการฝึกสอน พบว่า ครูใหญ่และครูพี่เลี้ยงมีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทางมหาวิทยาลัยควรจะหาวิธีส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกัน ระหว่างโรงเรียนฝึกสอนกับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น

2. ควรปรับปรุงวิชาวิธีสอน ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีสอน โดยเน้นให้นิสิตสามารถ นำเอาวิชาที่สอนไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

3. ควรจะจัดโครงการเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการสอนให้แก่นิสิตให้มากขึ้น เช่น ให้ออกไปสังเกตการสอน ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญมาก และจำเป็นสำหรับผู้นจะเป็นครูที่ดี

บราวน์ (Brown, 1963; 4239) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกสอน เรื่องหน้าที่ของ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อโครงการฝึกสอน โดยเปรียบเทียบความคิดรวบยอดของ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และครูใหญ่ พบว่า

1. คณะอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และครูใหญ่ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ หน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อโครงการฝึกสอนแตกต่างกันไป

2. คณะอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และครูใหญ่ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ การฝึกสอนของครูใหญ่แตกต่างกันไป

3. อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง เห็นว่าหน้าที่และการจัดกระทำของครูใหญ่ เกี่ยวกับการฝึกสอนไม่แตกต่างกัน

บิสซอท (Bissot, 1970; 659) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ฝ่ายประสานงาน ที่มีต่อหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง พบว่า

1. ครูใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ฝ่ายประสานงาน มีความเห็นเกี่ยวกับ หน้าที่ของครูพี่เลี้ยงเหมือนกัน

2. ครูใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ฝ่ายประสานงาน มีความเห็นว่า ครูพี่เลี้ยงได้ปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงที่ครูใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ฝ่ายประสานงานคิดไว้

3. อาจารย์นิเทศก์ยอมรับว่าความคิดเห็นของครูใหญ่ และอาจารย์ฝ่ายประสานงาน เกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ สอดคล้องกับที่ตัวอาจารย์นิเทศก์เองคิดไว้

4. ครูใหญ่มีความต้องการให้ครูพี่เลี้ยงปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้

5. ครูใหญ่มีความมุ่งหวังให้ครูพี่เลี้ยงปฏิบัติงานให้ได้ผลอย่างแท้จริง

การดำเนินการค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยนี้ ได้จากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการ-ฝึกหัดครูชนบท จำนวน 297 คน ซึ่งเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ภายใต้การดำเนินงานของวิทยาลัยครู 25 แห่ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ทั้งนี้รายชื่อวิทยาลัยครู และจำนวนโรงเรียนฝึกสอน ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2515 จำแนกตามวิทยาลัยครู ซึ่งดำเนินการงานโครงการฝึกหัดครูชนบท

ลำดับที่	วิทยาลัยครู	จำนวนโรงเรียนฝึกสอนในโครงการ-ฝึกหัดครูชนบท
1	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	33
2	วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	31
3	วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	30
4	วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	18
5	วิทยาลัยครูสงขลา	17
6	วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	15
7	วิทยาลัยครูนครปฐม	15
8	วิทยาลัยครูเชียงใหม่	13
9	วิทยาลัยครูยะลา	13

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	วิทยาลัยครู	จำนวนโรงเรียนฝึกสอนในโครงการ- ฝึกหัดครูชนบท
10	วิทยาลัยครูเพชรบุรี	12
11	วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง	12
12	วิทยาลัยครูมหาสารคาม	12
13	วิทยาลัยครูอุดรธานี	11
14	วิทยาลัยครูนครสวรรค์	11
15	วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา	8
16	วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์	8
17	วิทยาลัยครูสกลนคร	7
18	วิทยาลัยครูพระนครศรี	6
19	วิทยาลัยครูเทพสตรี	6
20	วิทยาลัยครูจันทบุรี	5
21	วิทยาลัยครูนครราชสีมา	4
22	วิทยาลัยครูธนบุรี	3
23	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	2
24	วิทยาลัยครูสวนดุสิต	2
25	วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	2
รวม		297

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิ
ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ประสบการณ์ในการเป็น
ครูใหญ่ และความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

ตอนที่ 2 งานที่ครูใหญ่มีโอกาสได้รับฝึกหัดและได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน
ซึ่งประกอบด้วยความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การสอน

3.2 งานในชุมชน

3.3 อื่น ๆ

ตอนที่ 4 ปัญหาของครูใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยปัญหาที่เกิดจาก

4.1 นักเรียนฝึกสอน

4.2 อาจารย์นิเทศก์

4.3 ครูพี่เลี้ยง

4.4 ชาวบ้าน

4.5 การประเมินผลนักเรียนฝึกสอน

4.6 อื่น ๆ

ตอนที่ 5 ทักษะของครูใหญ่ที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ตอนที่ 6 ความต้องการของครูใหญ่ ในด้านต่าง ๆ คือ

6.1 วิชาการ

6.2 สวัสดิการ

6.3 มนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 7 ความคิดเห็นอย่างเสรี เพื่อปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท

การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. สํารวจจำนวนโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท จากหัวหน้าอาจารย์นิเทศก์ของสถานฝึกหัดครูทุกแห่ง
 2. ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ของสถานฝึกหัดครู ตามจำนวนโรงเรียนฝึกสอนที่แจ้งมา และขอความช่วยเหลือจากอาจารย์นิเทศก์ ให้ช่วยนำแบบสอบถาม ส่งต่อไปยังครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนอีกทอดหนึ่ง
 3. การส่งแบบสอบถามกลับใช้ส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้อำนวยความสะดวกโดยเจ้าหน้าที่ของ และติดแสตมป์กลับให้เรียบร้อย
- จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท 297 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.30

การจักรกระทำกับข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. พิจารณาแบบสอบถามทุกฉบับ ว่าถูกต้องสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ปรากฏว่า มีแบบสอบถามที่ใช้ได้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ 176 ฉบับ แบบสอบถามที่บกพร่องมี 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 6.82 ข้อบกพร่องต่าง ๆ ได้แก่
 - 1.1 แบบสอบถามที่ส่งไปให้ครูใหญ่ไม่สมบูรณ์
 - 1.2 ครูใหญ่ตอบแบบสอบถามมาไม่ครบทุกหัวข้อ
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามรายละเอียดของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เป็นคำถามประเภทให้เลือกตอบ และให้เติมข้อเท็จจริงในช่องว่าง ได้ใช้วิธีเปลี่ยนคะแนนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อให้เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
3. แบบสอบถามตอน 2 - 6 เป็นคำถามประเภทมาตราประมาณค่าได้นำมา

ตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักเป็น Arbitrary weight 1, 2, 3, 4, 5 โดยให้

1. แทนความหมาย น้อยที่สุด
2. แทนความหมาย น้อย
3. แทนความหมาย ปานกลาง
4. แทนความหมาย มาก
5. แทนความหมาย มากที่สุด

4. นำแบบสอบถามตอน 2 - 6 มาหาความถี่ในแต่ละหัวข้อย่อย เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบ หน้าที่ ความคิดเห็น ทักษะ ความต้องการ และปัญหาของครูใหญ่

5. นำแบบสอบถามมาจำแนกออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามตัวแปรในคำถามต่าง ๆ คือ เพศ สภาพสมรส วุฒิ ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการ-ฝึกหัดครูชนบท ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกสอนในโครงการฝึกหัด-ครูชนบท ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มความรับผิดชอบ และประสบการณ์ในการเข้าอบรมและสัมมนา เพื่อจุดประสงค์จะหาตัวแปรที่มีผลต่อความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียน-ฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบ และหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

6. นำแบบสอบถามตอนที่ 7 และข้อเสนอแนะของตอน 2 - 6 มาหาความถี่ของแต่ละคำตอบ และใช้ความถี่ของแต่ละคำตอบเป็นมาตราประมาณค่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ
2. คะแนนเฉลี่ย คะแนนของข้อมูลที่อยู่ในลักษณะมาตราการประมาณค่า หาค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลบวกของคะแนน

N แทนจำนวนคนในการวิจัย

3. หาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการหาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแต่ละข้อ เพื่อบอกปริมาณการกระจายของคะแนน จากสูตร

$$s = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

s แทนคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนน

$\sum x^2$ แทนผลบวกของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสอง

N แทนจำนวนคนในกลุ่มประชากร

4. การทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t - test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามของครูใหญ่ ระหว่างกลุ่มที่ต้องการหาความแตกต่างโดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

t แทนค่าที่จะใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทนความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มที่ทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง

5. ทดสอบความเป็นอิสระของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เพื่อหาว่าข้อมูลเป็นอิสระ
 แก่กันหรือไม่ โดยคำนวณจากสูตร

$$\chi^2 = \sum \frac{(o_i - e_i)^2}{e_i}$$

χ^2

แทนค่าไค-สแควร์

o_i

แทนค่าความถี่ที่ได้จากข้อมูล (Observed frequencies)

e_i

แทนค่าความถี่ที่ได้จากทฤษฎี (Expected frequencies)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ และการแปลความหมายของข้อมูล จะจัดกระทำเป็นตอน ๆ ดังนี้

1. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
2. งานที่รับผิดชอบ หน้าที่ ความคิดเห็น ปัญหา ทักษะ และความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรับผิดชอบ หน้าที่ ความคิดเห็น ปัญหา ทักษะ และความต้องการ ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนซึ่งมีวุฒิแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนว่าองค์ประกอบใดมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบสูง องค์ประกอบเหล่านั้นคือ
 - 4.1 เพศ
 - 4.2 สภาพสมรส
 - 4.3 วุฒิ
 - 4.4 ประสบการณ์ในการสอน
 - 4.5 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง
 - 4.6 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่
 - 4.7 ประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู-ชนบท
 - 4.8 ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท
 - 4.9 ภาระความรับผิดชอบ
 - 4.10 ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเข้าอบรมและสัมมนา

5. ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับวิธีการจัดการ และแนวปฏิบัติงานการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{x}$	แทนคะแนนเฉลี่ย
s	แทนคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x^2	แทนค่าโคสแควร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของการฝึกสอน เสนอตามหัวข้อดังนี้

ก. รายละเอียดทางค่านิยม สภาพสมรส วุฒิ ประสบการณ์ในการสอน
ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ และประสบการณ์ใน
การเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

จากแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับรายละเอียดในเรื่องเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าร้อยละในแต่ละสภาพการณ์ ได้ผลดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับรายละเอียดของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ในด้านเพศ สภาพสมรส วุฒิ ประสบการณ์ในการสอน
ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่
และประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

อันดับ	รายละเอียดเกี่ยวกับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	167	94.89
	หญิง	9	5.11
2	สภาพสมรส		
	โสด	16	9.09
	แต่งงานแล้ว	158	89.77
	หม้าย	2	1.14
3	วุฒิ		
	ปริญญาตรี	10	5.68
	อนุปริญญา (พ.ม., ป.กศ.สูง, อ.กศ.)	96	54.54
	ต่ำกว่าอนุปริญญา (ป.กศ., ป.ป., ป.ว,พ)	67	38.06
	ไม่มีวุฒิทางครู	3	1.70
4	ประสบการณ์ในการสอน		
	สอนมาต่ำกว่า 5 ปี	2	1.14
	สอนมา 5 - 10 ปี	29	16.48
	สอนมา 11 - 15 ปี	24	13.64
	สอนมา 16 - 20 ปี	27	15.34
	สอนมา 21 - 25 ปี	22	12.50
	สอนมามากกว่า 25 ปี	72	40.91

ตาราง 2 (ต่อ)

อันดับ	รายละเอียดเกี่ยวกับตัวครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	จำนวน	ร้อยละ
5	ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง เป็นครูพี่เลี้ยงมาต่ำกว่า 1 ปี	28	15.91
	เป็นครูพี่เลี้ยงมา 1 - 4 ปี	66	85.50
	เป็นครูพี่เลี้ยงมา 5 - 8 ปี	38	21.5
	เป็นครูพี่เลี้ยงมา 9 - 12 ปี	26	14.77
	เป็นครูพี่เลี้ยงมามากกว่า 12 ปี	18	10.23
6	ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ เป็นครูใหญ่มากกว่า 5 ปี	59	33.52
	เป็นครูใหญ่มาก 5 - 10 ปี	35	19.89
	เป็นครูใหญ่มาก 11 - 15 ปี	32	18.18
	เป็นครูใหญ่มาก 16 - 20 ปี	17	10.80
	เป็นครูใหญ่มากกว่า 20 ปี	33	18.75
7	ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนใน โครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมาต่ำกว่า 3 ปี	81	46.02
	เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมา 3 - 6 ปี	48	27.27
	เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมา 7 - 10 ปี	24	13.64
	เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมา 10 ปี ขึ้นไป	23	13.07

จกตารางที่ 2 ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในการศึกษานี้ เป็นครูใหญ่ชายเกือบทั้งหมด เพราะมีจำนวนถึงร้อยละ 94.89 และในค่านสภาพในการสมรสนั้น

ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 89.77 ในด้านวุฒิ ก็มีวุฒิระดับอนุปริญญามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.54 รองลงมาคือครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 38.06 ในด้านประสบการณ์ด้านการสอน ครูใหญ่ที่เคยสอนมากกว่า 25 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.91 ในด้านประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ที่เคยเป็นครูพี่เลี้ยงมา 1 - 4 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.50 ในด้านประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ครูใหญ่ส่วนใหญ่เคยเป็นครูใหญ่มากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.52 ส่วนในด้านประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทนั้น ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมากกว่า 3 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.02

ข. รายละเอียดเกี่ยวกับความเห็นของครูใหญ่ในด้านการเพิ่มภาระความรับผิดชอบ เมื่อเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

การสอบถามที่เกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อต้องการทราบว่า การเข้าร่วมกับโครงการนี้เป็น การเพิ่มภาระความรับผิดชอบให้แก่ครูใหญ่มากน้อยเพียงไร ผู้วิจัยได้นำคำตอบของครูใหญ่มาคำร้อยละของแต่ละคำตอบ ผลปรากฏว่า งานเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทเพิ่มภาระความรับผิดชอบให้ครูใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงการร้อยละของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการเพิ่มภาระความรับผิดชอบ ในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

การเพิ่มภาระความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
เพิ่มภาระมาก	78	44.31
เพิ่มภาระปานกลาง	77	43.75
เพิ่มภาระเล็กน้อย	21	11.93

จากตารางที่ 3 แสดงว่าการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทนั้น ครูใหญ่ส่วนมากมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานกับโครงการนี้เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูใหญ่มาก คือมีความคิดเห็นประมาณร้อยละ 44 ส่วนความคิดเห็นที่ว่า การปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครูใหญ่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น มีเพียงร้อยละ 12 เท่านั้น

ค. รายละเอียดเกี่ยวกับความเต็มใจของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เข้าร่วมงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

การสอบถามเกี่ยวกับความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อต้องการทราบว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความเต็มใจมากน้อยเพียงไรในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการนี้ ผู้วิจัยได้นำคำตอบของครูใหญ่มาคำร้อยละของแต่ละคำตอบ ผลปรากฏว่าครูใหญ่ส่วนใหญ่มีความเต็มใจมากที่สุดในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงค่าร้อยละของความเต็มใจของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เข้าร่วมงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

ความเต็มใจ	จำนวน	ร้อยละ
เต็มใจมากที่สุด	101	57.38
เต็มใจมาก	60	34.09
เต็มใจปานกลาง	15	8.52
เต็มใจน้อย	0	0
ไม่เต็มใจเลย	0	0

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูใหญ่ส่วนใหญ่เข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทด้วยความเต็มใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.38 นอกนั้นเป็นความคิดเห็นที่ค่อนข้าง

จะเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ส่วนความคิดเห็นที่ไม่เต็มใจนั้น ไม่มีเลย

ง. รายละเอียดการเข้าร่วมสัมมนาและหัวข้อเรื่องการสัมมนาของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

การสอบถามที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมและสัมมนา เพื่อต้องการทราบว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เคยมีโอกาสดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบทอย่างไรบ้าง และได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นมากน้อยเพียงไร ผู้วิจัยได้นำคำตอบเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมและสัมมนา มาหาค่าร้อยละของแต่ละคำตอบ และได้นำหัวข้อเรื่องที่ได้รับการอบรมและสัมมนา มาหาค่าความถี่ ผลปรากฏว่าครูใหญ่ส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมและสัมมนามาแล้ว และหัวข้อที่อบรมและสัมมนามากที่สุดได้แก่เรื่องบทบาทและหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง ดังรายละเอียดในตารางที่ 5 และ 6

ตาราง 5 ค่าร้อยละของจำนวนครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ที่เข้ารับการอบรมและสัมมนาการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท

ประสบการณ์ในการอบรมและสัมมนา	จำนวน	ร้อยละ
เคยเข้าอบรมและสัมมนา	123	69.88
ไม่เคยเข้าอบรมและสัมมนา	53	30.12

จากตารางที่ 5 ครูใหญ่ส่วนใหญ่เคยได้เข้ารับการอบรมและสัมมนามาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 69.88 และในการอบรมสัมมนานี้ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ระบุเรื่องและหัวข้อที่ไปอบรม และไปสัมมนา (เท่าที่จำได้) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6

ตาราง 6 หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา
มาแล้ว เรียงตามลำดับความถี่

หัวข้อเรื่องที่เคยเข้าอบรมและสัมมนา	จำนวนที่เข้ารับการอบรม
บทบาทและหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง	52
การสอน และวิธีสอนวิชาต่าง ๆ	33
การผลิต การใช้ และการทำอุปกรณ์การสอน	27
บทบาท และหน้าที่ของครูใหญ่	19
ปัญหาในการดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท	13
การบริหารโครงการฝึกหัดครูชนบท	11
วิธีการปกครองนักเรียนฝึกสอน	10
การโฆษณาการ	10
โครงการ เด็กเล็ก	8
การประเมินผลการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน	8
โครงการ บริการการศึกษา	6
หน้าที่ของนักเรียนฝึกสอน	6
การเกษตร	5
แนวความคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา	4
โรงเรียนกับชุมชน	3
ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	3
วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกหัดครูชนบท	3
นโยบายการส่งครูออกสอนในชนบท	3
การประสานงานระหว่างสถานฝึกหัดครูกับโรงเรียนฝึกสอน	3
งานฝึกสอนและการแนะแนว	3
ความสัมพันธ์ของครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์	3

ตาราง 6 (ต่อ)

หัวข้อเรื่องที่เคยเข้าอบรมและสัมมนา	จำนวนที่เข้ารับการอบรม
การทำบันทึกการสอน	2
การฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน	2
การอบรมครูประถมศึกษาของโรงเรียนในโครงการ-	
ฝึกหัดครูชนบท	2
หน้าที่อาจารย์นิเทศก์	2
การแบ่งชั่วโมงสอน และงานของนักเรียนฝึกสอน	1
การนิเทศการสอน	1
การประเมินนิเทศนักเรียนฝึกสอน	1
การสัมมนาครูพี่เลี้ยง	1
การสาธิตการสอน	1
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร ป.กศ.	1
งานคานชุนชุมชน และบ้านพักนักศึกษา	1

จากตารางที่ 6 แสดงว่า เรื่องที่ครูใหญ่เคยได้รับการอบรมและสัมมนามากที่สุดคือเรื่องบทบาทและหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง ซึ่งมีจำนวนผู้เข้าอบรมมีความดี 52 เรื่องที่เคยอบรมรองลงไปได้แก่ เรื่องการสอนและวิธีสอนวิชาต่าง ๆ มีจำนวนผู้เข้าอบรมมีความดี 33 และเรื่องการผลิต การใช้และการทำอุปกรณ์การสอน มีจำนวนผู้เข้าอบรมมีความดี 27

จ. เกณฑ์การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู-
ชนบท

การสอบถามเกี่ยวกับเกณฑ์การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการ-ฝึกหัดครูชนบท เพื่อต้องการทราบว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ

โครงการฝึกหัดครูชนบท มามากน้อยเพียงใด และได้ศึกษามาจากแหล่งใดบ้าง ผู้วิจัยได้นำคำตอบของครูใหญ่มาหาคำร้อยละ และค่าความถี่ ซึ่งปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนส่วนใหญ่ได้ศึกษารายละเอียดของโครงการฝึกหัดครูชนบทอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และแหล่งที่ได้ความรู้ ได้จากอาจารย์นิเทศก์ เป็นจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 7

ตาราง 7 คำร้อยละของจำนวนครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ตามเกณฑ์การศึกษา
รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

เกณฑ์การศึกษารายละเอียด	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	48	27.27
ปานกลาง	112	63.63
น้อย	16	9.09

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ส่วนใหญ่ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบทอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.63 ในการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ครูใหญ่ได้รับความรู้จากหัวข้อต่อไปนี้ เรียงลำดับมากน้อยตามความถี่ที่ครูใหญ่ได้เลือกตอบมา คือ

1. อาจารย์นิเทศก์
2. เอกสารของกรมการฝึกหัดครู
3. อาจารย์ในสถานฝึกหัดครู
4. หนังสือวารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน
5. จากที่อื่น ๆ ซึ่งครูใหญ่ระบุมา เรียงตามลำดับมากน้อยดังนี้
 - 5.1 สอบถามเพื่อนครูที่เคยสอนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการฝึกหัดครูชนบท
 - 5.2 เอกสารของวิทยาลัยครู

ต้นฉบับไม่มีหน้า

5.3 การสัมภาษณ์และการอบรม

5.4 จากโรงเรียนอื่น ๆ ที่อยู่ในโครงการฝึกหัดครูชนบท

นอกจากศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของครูใหญ่ในกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมความคิดชอบในโครงการฝึกหัดครูชนบท จะขึ้นอยู่กับความเต็มใจในการร่วมงานของครูใหญ่หรือไม่ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 8

ตาราง 8 คำนัยสำคัญของความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการฝึกหัดครูชนบท กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมความคิดชอบในงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

การระดม- ความคิดชอบ ความ เต็มใจ		เพิ่มการ มาก	เพิ่มการ ปานกลาง	เพิ่มการ น้อย	χ^2
เต็มใจมากที่สุด	%	42.57	42.57	14.85	5.1438
	f	43	43	15	
เต็มใจมาก	%	41.66	50.00	8.33	
	f	25	30	5	
เต็มใจปานกลาง	%	66.66	26.66	6.66	
	f	10	4	1	

$$\chi^2_{(0.05) (4)} = 9.49 \quad df = 4$$

จากตารางที่ 8 ครูใหญ่ที่เต็มใจมากที่สุดในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการ-
ฝึกหัดครูชนบท มีความคิดเห็นว่างานของโครงการฝึกหัดครูชนบทเพิ่มความรับผิดชอบให้
ในระดับปานกลางและมาก ส่วนครูใหญ่ที่มีความเต็มใจปานกลาง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น
ว่า งานของโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นการเพิ่มภาระความรับผิดชอบให้มาก

จากค่า χ^2 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงาน
ในโครงการฝึกหัดครูชนบท กับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบในโครงการ-
ฝึกหัดครูชนบทของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

2. งานที่รับผิดชอบ หน้าที่ ความคิดเห็น ปัญหา ทัศนคติ และ ความต้องการ ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ กระทำโดยการนำคำตอบแต่ละข้อของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอน มาหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ซึ่งจะชี้ให้เห็นค่ามากน้อยของคำตอบ
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) เพื่อบอกปริมาณการกระจายของคำตอบ และค่าอันดับ
เพื่อบอกอันดับของค่ามัธยิมเลขคณิตตามลำดับมากน้อย ซึ่งจะเสนอตารางตามหัวข้อดังนี้

งานที่ครูใหญ่ได้รับนิยชมชอบและได้ปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบและหน้าที่ที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติใน
โครงการฝึกหัดครูชนบท มาหาค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า
อันดับ เพื่อต้องการทราบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับนิยชมชอบและปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ
มากน้อยต่างกันอย่างไร ซึ่งปรากฏว่า ครูใหญ่ได้รับนิยชมชอบในงานด้านการสร้างมนุษย-
สัมพันธ์ มากกว่างานด้านอื่น ๆ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่ครูใหญ่ได้รับนิยชมชอบ
แสดงไว้ในตารางที่ 9

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานในงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับนิยชม

อันดับ	งานที่รับนิยชม	$\bar{x}$	s
1	การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับครู ในโรงเรียน	4.1477	.6769
2	การพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอน และของ ครูพี่เลี้ยง	4.0227	.7706
3	การช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน	4.0170	.8651
4	การช่วยให้ชุมชนสนใจ และสนับสนุนโครงการ- ฝึกหัดครูชนบท	3.5909	1.0270
5	การคัดเลือก ฝึกหัด และนิเทศครูพี่เลี้ยง	3.4602	.8409
6	การปฏิบัติงานในโครงการฝึกสอน ร่วมกับสถาน- ฝึกหัดครู	3.2329	1.1199
7	การปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท	2.9886	1.1662

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ได้รับนิยชมงานเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในด้านการส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับครูในโรงเรียน มากกว่างานด้านอื่น ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.1477 ส่วนงานที่รับนิยชมอันดับรองลงไปได้แก่งานด้านการพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอนและของครูพี่เลี้ยง กับงานด้านการช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.0227 และ 4.0170 ตามลำดับ สำหรับงานที่รับนิยชมน้อยที่สุด คือการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.9886

นอกจากงานที่ครูใหญ่ต้องรับนิยชมแล้ว ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนยังต้องปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับความรับนิยชมของครูใหญ่ เกี่ยวกับงานด้านการฝึกสอนในโครงการ-

ฝึกหัดครูชนบท ซึ่งผลการวิเคราะห์จะเรียงตามลำดับความน้อยของงานที่ได้ปฏิบัติมา
ดังแสดงในตารางที่ 10 ดังนี้

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	งานที่ได้ปฏิบัติ	$\bar{x}$	s
1	แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน	4.4886	.6047
2	แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียน	4.4659	.6225
3	แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.3011	.6721
4	ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนฝึกสอน	4.2443	.7031
5	ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้เข้าใจ และคุ้นเคยกับห้องเรียน ตลอดจนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ของโรงเรียน	4.2045	.7508
6	ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานสอน	3.9431	.7909
7	ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวบ้าน	3.8295	.8582
8	ประสานงานกับชุมชนในการปรับปรุงโรงเรียน	3.7386	1.0086
9	ประเมินผลของนักเรียนฝึกสอนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง	3.6931	1.0568

ตาราง 10 (ต่อ)

อันดับ	งานที่ได้ปฏิบัติ	$\bar{x}$	s
10	วางโครงการร่วมกับครูพี่เลี้ยง นักเรียนฝึกสอน และ อาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับงานปรับปรุงโรงเรียนฝึกสอน	3.5227	.9737
11	ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ เกี่ยวกับงานโครงการ ฝึกหัดครูชนบท	3.4545	1.1604
12	ช่วยให้ชาวบ้านเข้าใจโครงการฝึกหัดครูชนบทมากขึ้น	3.4090	1.0706
13	แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับชาวบ้าน	3.4090	1.2930
14	ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับ งานของหมู่บ้าน	3.1534	.9939
15	ประสานงานกับชุมชนชุมชน เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	3.0397	1.1922
16	รายงานให้สถานฝึกหัดครูทราบ เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นกับนักเรียนฝึกสอน	2.6875	1.3220
17	วางโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ร่วมกับครูพี่เลี้ยง และ นักเรียนฝึกสอน	2.6363	1.1512
18	ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และ นักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักเรียน ฝึกสอนไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน	2.6136	1.0467
19	เสนอแนะมายังสถานฝึกหัดครู เกี่ยวกับการปรับปรุง โครงการฝึกหัดครูชนบท	2.1931	1.0459

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในด้านการแนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนมากกว่างานด้านอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ย 4.4886 งานที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติเป็น-

อันดับสอง คือการแนะนำนักเรียนฝึกสอนให้รู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.4659 งานที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติเป็นอันดับสามได้แก่ แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.3011 ส่วนงานที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ การวางแผนโครงการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับครูพี่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอน การประชุมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักเรียนฝึกสอนไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน และงานด้านการเสนอแนะมายังสถานฝึกหัดครูเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.6363, 2.6136 และ 2.1931 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน-ฝึกสอน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน มาหาค่ามัธยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าอันดับ เพื่อต้องการทราบว่า นักเรียนฝึกสอนได้มีความเจริญงอกงามในด้านใดบ้างเมื่อได้มาฝึกสอน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะเรียงลำดับค่ามากน้อยของความเจริญงอกงามที่นักเรียนฝึกสอนได้รับจากการฝึกสอน ดังแสดงในตารางที่ 11 ดังนี้

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับความเจริญงอกงามที่นักเรียนฝึกสอนได้รับจากการฝึกสอน

อันดับ	ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	$\bar{x}$	s
1	เพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไปประกอบอาชีพครู	3.9091	0.8161
2	สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดี	3.8466	1.0397
3	การปรับปรุงโรงเรียน	3.8011	.8487
4	ความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.7784	.7182

ตาราง 11 (ต่อ)

อันดับ	ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	$\bar{x}$	s
5	การฝึกเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการเป็นครูให้สูงขึ้น	3.7670	.8123
6	การปรับปรุงการเรียนการสอน	3.6477	.8491
7	การฝึกหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นครูทั้งด้านการสอนและ ด้านธุรการ	3.6364	.9281
8	เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ	3.5795	.7442
9	ความเข้าใจในประมวลการสอน และเตรียม การสอน	3.5455	.8933
10	การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงโรงเรียน	3.4830	.8416
11	การทดลองนำทฤษฎี และหลักวิชาการศึกษามาใช้	3.4375	.9541
12	ความคุ้นเคยกับการดำเนินชีวิตในชนบท	3.3750	1.1245
13	สามารถจะเป็นครูที่ดีในชนบทต่อไปในอนาคต	3.2216	1.4469
14	การช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการของชุมชน	3.1932	.9425
15	การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงหมู่บ้าน	2.8523	1.1114
16	การฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน	2.6136	1.1607
17	การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของ ชุมชน	2.5227	1.1463
18	การส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน	2.5057	1.0744

ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความเจริญงอกงามที่นักเรียนฝึกสอนได้รับจากการฝึกสอนว่า นักเรียนฝึกสอนเพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไปประกอบอาชีพครูมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.9091 และมีความเจริญงอกงาม

ในด้านการช่วยเหลือตัวเอง กับในด้านการปรับปรุงโรงเรียน เป็นอันดับรองลงมา โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.8466 และ 3.8011 ตามลำดับ

ความเจริญงอกงามที่มีน้อยได้แก่ ด้านการฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของชุมชน และการส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในชุมชน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.6136, 2.5227 และ 2.5057 ตามลำดับ

สาเหตุปัญหาของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ผู้วิจัยได้จำแนกสาเหตุปัญหาของครูใหญ่ออกเป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจาก
ด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. นักเรียนฝึกสอน
- ข. อาจารย์นิเทศก์
- ค. ครูพี่เลี้ยง
- ง. ชวบ้าน
- จ. การประเมินผลการฝึกสอน

และได้นำข้อมูลเหล่านี้แต่ละด้านมาหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าอันดับ เพื่อต้องการทราบว่า ปัญหาจากด้านต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสาเหตุของปัญหาของครูใหญ่มากน้อยต่างกันอย่างไร ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จะเรียงลำดับความมากน้อยของปัญหาในแต่ละด้าน ดังแสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้

ก. สาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากนักเรียนฝึกสอน

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับ
จากนักเรียนฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
1	ขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน	2.6818	.9478
2	ขาดกลวิธีการสอนที่ดี	2.6534	.9377

ตาราง 12 (ต่อ)

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
3	ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี	2.6307	.9942
4	ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ	2.6194	1.0241
5	ขาดความสามารถในการประเมินผล	2.4944	1.0141
6	ไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	2.4887	1.1513
7	ขาดความสามารถในการปรับปรุงการสอนของตัวเอง	2.4602	.9434
8	ขาดการเตรียมการสอนที่ดี	2.2670	.9395
9	ขาดความรับผิดชอบในงานร่วมกับชุมชน	2.2614	1.0027
10	ขาดความรับผิดชอบในงานสอน	2.0853	.9672
11	ไม่สามารถผลิต และใช้อุปกรณ์การสอนได้	2.0170	.9226
12	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้าน	1.9716	.9160
13	ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ และวัสดุในการผลิตอุปกรณ์	1.9659	.9191
14	ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ครูประจำชั้น	1.9546	1.0019
15	ขาดความรับผิดชอบในงานที่รับมอบหมาย	1.9402	.8398
16	คอยในวัยวุฒิ ทำให้ขาดความเชื่อถือ	1.8296	.8778
17	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน	1.8239	.9427
18	ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและของหมู่บ้าน	1.6421	.7798
19	มีบุคลิกภาพ และความประพฤติไม่ดี	1.5512	.8865
20	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับเด็กนักเรียน	1.4603	.6401

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอนในด้านขาดความแม่นยำในวิชาที่สอนมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 2.6818

อันดับรองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านขาดกลวิธีการสอนที่ดี และด้านที่ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบ
ได้ดี มีคะแนนเฉลี่ย 2.6534 และ 2.6307 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบน้อย 3 ประเภท ได้แก่ การไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและของหมู่บ้าน การที่นักเรียนฝึกสอนมีบุคลิกภาพและความ
ประพฤติไม่ดี และการที่นักเรียนฝึกสอนขาดความสัมพันธ์อันดีกับเด็กนักเรียน โดยมีคะแนน
เฉลี่ย 1.6421, 1.5512 และ 1.4603 ตามลำดับ

สาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากนักเรียนฝึกสอน ที่
ครูใหญ่เพิ่มเติม เรียงลำดับจากน้อยดังต่อไปนี้

1. ขาดความสามัคคี
2. ขาดศรัทธาในการฝึกสอน
3. ชอบหนีเที่ยว และเที่ยวกลางคืน
4. ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน คำตักเตือนของครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยง
5. กลับบ้านบ่อยเกินไป
6. ไม่ค้นหาความรู้เพิ่มเติม
7. ขาดเครื่องมือ และเครื่องใช้ต่าง ๆ
8. เมื่อสอบสอนเสร็จแล้ว จะมีความรับผิดชอบงานต่าง ๆ น้อยลง
9. การเจ็บป่วย
10. ขาดความคิดริเริ่ม แก่ไข และปรับปรุง
11. พูดภาษาถิ่นไม่ได้
12. บ้านพักของนักเรียนฝึกสอนไม่อยู่ในสถานที่ดี และปลอดภัย
13. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์นิเทศก์
14. นักเรียนฝึกสอนชายชอบพูดคำหยาบ
15. บางคนเหยียดหยามชาวบ้าน
16. บางคนไม่แจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ครูใหญ่หรือครูพี่เลี้ยง
17. มีความประพฤติค่าน้ำซาว

18. ไม่สามารถควบคุมนักเรียนฝึกสอนภายนอกเวลาเรียนได้
19. ขาดความเอาใจใส่จากสถานฝึกหัดครู
20. ตามใจเด็กนักเรียนมากเกินไป
21. ทำโทษนักเรียนด้วยวิธีไม่สมควร เช่น เขกศีรษะเด็กนักเรียน
22. ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
23. ขาดการเตรียมพร้อมที่จะฝึกสอน
24. ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
25. เจ้าอาวาสมักจะก้าวกายหน้าที่ทางโรงเรียนของนักเรียนฝึกสอน
26. พูดภาษาไทยกลางไม่ชัด
27. ขาดความเคารพนับถือจากเด็กนักเรียน

ข. สาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากอาจารย์นิเทศก์

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจาก
อาจารย์นิเทศก์การฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
1	อาจารย์นิเทศก์มีน้อย ทำให้ดูแล และนิเทศนักเรียนฝึกสอนไม่ทั่วถึง	3.3807	1.0709
2	ขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน	2.2330	1.2454
3	ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี	2.0057	1.0225
4	ขาดความรับผิดชอบในการนิเทศการสอน	1.9659	1.0247
5	ขาดความรับผิดชอบในงานของโครงการฝึกสอน	1.8750	1.0344
6	ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.8694	1.0849
7	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน	1.7841	1.0079
8	ขาดความสามารถในการประเมินผล	1.7557	.9023

ตาราง 13 (ต่อ)

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
9	ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนฝึกสอน	1.6307	.8518
10	ไม่ให้ความร่วมมือในโครงการฝึกหัดครูชนบท	1.5284	.7703

ตารางที่ 13 แสดงว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบปัญหาอันมีสาเหตุจากอาจารย์-นิเทศก์ในด้านที่อาจารย์นิเทศก์ มีจำนวนน้อย ทำให้ครูแล และนิเทศก์นักเรียนฝึกสอนไม่ทั่วถึงมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.3807 ปัญหาที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศก์อันดับรองลงมา ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน กับปัญหาด้านการขาดวิธีการนิเทศก์การสอนที่ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.2330 และ 2.0057 ตามลำดับ สำหรับปัญหาของครูใหญ่ที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งเป็นปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ การไม่ให้ความร่วมมือในโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.5284

สาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากอาจารย์นิเทศก์ ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับจากน้อยดังต่อไปนี้

1. นิเทศน้อยครั้งเกินไป
2. แต่ละคนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนฝึกสอนไม่รู้จักปฏิบัติ

ตามผู้ใด

3. บางคนวางอำนาจ ข่มขู่ให้นักเรียนฝึกสอนมากเกินไป
4. ไม่ร่วมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง ในการแก้ปัญหาของนักเรียนฝึกสอน
5. ขาดการติดตามผลที่เกิดจากการแนะนำของตนเอง
6. ขาดความเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนฝึกสอน กับสถานฝึกหัดครู
7. ขาดแผนงานในการนิเทศที่ดี
8. มักถือตัวว่ามีคุณวุฒิสูงกว่าครูในโรงเรียนฝึกสอน

9. ปลอยหน้าที่ส่วนใหญ่ให้ครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงรับผิดชอบ
10. ไม่มีโครงการร่วมกับนักเรียนฝึกสอน
11. มักทำงานตามใจตัวเอง
12. มุ่งหวังงานด้านการเกษตรมากเกินไป
13. อาจารย์นิเทศก์ชาย มีความสัมพันธ์คานชูสาวกับนักเรียนฝึกสอนหญิง
14. ให้ทางโรงเรียนฝึกสอนแก้ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนฝึกสอนฝ่ายเดียว
15. ขาดการทำงานเป็นหมู่คณะ
16. ใช้อาจารย์บรรจุนิเทศน์ใหม่มาสอน
17. ไม่ยอมสนับสนุนแผนงานของโรงเรียนฝึกสอน
18. เปลี่ยนอาจารย์นิเทศก์บ่อย ๆ ทำให้การประสานงานไม่ได้ผลดี

ค. สาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยง

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยงในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
1	ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี	2.3864	.9905
2	ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.3296	.9098
3	ขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนวคิด และวิธีการใหม่ ๆ	2.3182	1.0033
4	ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง	2.1989	1.0199
5	ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ที่มอบให้เกี่ยวกับการฝึกสอน	2.1194	.8831
6	ขาดความสามารถในการประเมินผล	2.0966	.8663
7	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์นิเทศก์	2.0739	1.0199
8	ขาดศรัทธาในการเป็นครูพี่เลี้ยง	1.8125	.9033
9	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน	1.6819	.7413

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ประสบปัญหาอันเกิดจากครูพี่เลี้ยง ในด้านที่ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่มากกว่าด้านอื่น ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.3864 ปัญหารองลงไปได้แก่ การขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และขาดการปรับปรุงตัวเองในทางแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.3296 และ 2.3182 ตามลำดับ สำหรับปัญหาที่มีสาเหตุจากครูพี่เลี้ยง น้อยที่สุดได้แก่ การขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 1.6819

สาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยง ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับจากน้อย ดังต่อไปนี้

1. ปลอ่ยให้นักเรียนฝึกสอนสอนตามลำพัง
2. ไม่เป็นที่เชื่อถือของนักเรียนฝึกสอน
3. มีวุฒิคำ ไม่กล้าซักถามสิ่งสอนนักเรียนฝึกสอน
4. มอบหน้าที่ให้นักเรียนฝึกสอนมากเกินไป
5. มีจำนวนไม่พอ
6. ถู้ออกาสออกนอกโรงเรียน เมื่อนักเรียนฝึกสอนมาสอน
7. มีความเมื่อนายต่อการเป็นครูพี่เลี้ยง
8. สอนโดยไม่ใช้อุปกรณ์การสอนเลย
9. มีความเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกสอนมากเกินไป ทำให้การประเมินผล

ไม่เพียงตรง

10. ไม่เข้าใจนักเรียนฝึกสอน
11. ควบคุมนักเรียนฝึกสอนไม่ทั่วถึง
12. มีความประพฤติไม่ดี ทำให้นักเรียนฝึกสอนขาดความเลื่อมใส
13. ขาดการฝึกฝนตัวเอง เพื่อเพิ่มความสามารถในการสอนและการนิเทศ
14. มีภาระการงานมาก ไม่มีเวลาดูแลนักเรียนฝึกสอน
15. มักถูกเรียกไปช่วยราชการ

ง. สาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน

ตาราง 15 ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
1	ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.2614	1.4927
2	มีการศึกษาน้อย	3.1137	1.2040
3	ขาดความกระตือรือร้น	3.1080	1.1878
4	คอยให้นักเรียนฝึกสอนทำงานให้ฝ่ายเดียว	2.8069	1.3167
5	ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท	2.6875	1.1947
6	ไม่ให้ความร่วมมือกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	2.0228	.9498
7	ขาดความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียน	2.0171	.9225

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบปัญหาอันเกิดจากชาวบ้านในด้านขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มากกว่าด้านอื่น ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.2614 ปัญหารองลงมาได้แก่ การที่ชาวบ้านมีการศึกษาน้อย และการที่ชาวบ้านขาดความกระตือรือร้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 3.1137 และ 3.1080 ตามลำดับ สำหรับปัญหานั้นมีสาเหตุจากชาวบ้านที่น้อยที่สุด ได้แก่การขาดความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.0171

สาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับจากน้อยดังต่อไปนี้

1. ยากจน หาเข้ากินค่า ไม่มีเวลามาสนใจกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. ไม่มีโอกาสเข้าใจโครงการฝึกสอนมากนัก

3. ชาวบ้านวัยรุ่น มักมองนักเรียนฝึกสอนในแง่ร้าย และในค่านิยม
4. ไม่สนใจโครงการฝึกหัดครูชนบท
5. มีนักเลง ขโมย คอยรบกวนนักเรียนฝึกสอน
6. ชาวบ้านชายวัยรุ่นชอบพูดจาทะเลาะกับนักเรียนฝึกสอนหญิง
7. ไม่มีโอกาสเรียกประชุมชาวบ้าน เพื่อเผยแพร่นโยบายใหม่ ๆ
8. ไม่เข้าใจการมาของนักเรียนฝึกสอน
9. ไม่เชื่อถือและเชื่อฟังนักเรียนฝึกสอน
10. ไม่เข้าใจเรื่องการศึกษา
11. มักชักชวนนักเรียนฝึกสอนให้ประพฤติไปในทางไม่ดี เช่น เล่นการพนัน
12. ไม่ยอมรับวิธีการใหม่ ๆ และเห็นแก่ตัวมาก
- จ. สาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผล

คิมสุรา

การฝึกสอน

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานในสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผลการฝึกสอน ในการเข้าร่วมกับโครงการฝึกหัดครู-ชนบท

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
1	ขาดวิธีการที่ดีในการประเมินผล	2.3864	1.0521
2	ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการประเมินผลได้	2.3182	.9861
3	ขาดข้อมูลในการนำมาใช้ในการประเมินผล	2.3069	1.0403
4	ทางสถานฝึกหัดครูไม่ยอมรับการประเมินผลของทางโรงเรียนฝึกสอน	2.2273	1.0873

ตาราง 16 (ต่อ)

อันดับ	สาเหตุเนื่องจาก	$\bar{x}$	s
5	บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.1364	1.1281
6	บุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินผล	1.9887	1.0528

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบปัญหาอันเกิดจากการประเมินผล การฝึกสอนด้านการหาวิธีการที่ดี ในการประเมินผลมากกว่าด้านอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ย 2.3864 ปัญหาที่เกิดจากการประเมินผลเป็นอันดับสอง ได้แก่การไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการประเมินผลได้ มีคะแนนเฉลี่ย 2.3182 ปัญหาที่เกิดจากการประเมินผลเป็นอันดับสาม ได้แก่การขาดข้อมูลในการนำมาใช้ในการประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ย 2.3069 สำหรับปัญหาที่เกิดจากการประเมินผลที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบน้อยที่สุดได้แก่ บุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินผล มีคะแนนเฉลี่ย 1.9887

สาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผล ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับจากน้อย ดังนี้

1. อัตราส่วนของคะแนนในการประเมินผลนักเรียนฝึกสอนของครูพี่เลี้ยงน้อยเกินไป
2. แบบประเมินผลนักเรียนฝึกสอนยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ บางแบบมีหัวข้อจัดการปฏิบัติมากเกินความจำเป็น
3. อาจารย์นิเทศก์ มีเวลาดูแลนักเรียนฝึกสอนน้อย แต่กลับมีอำนาจในการประเมินผลมาก
4. ครูพี่เลี้ยงเอาใจใส่และยกย่องนักเรียนฝึกสอนของตนมากเกินไป

5. การให้คะแนนการสอบสอนมาก อาจไม่ให้ความยุติธรรมต่อนักเรียน-บางคนที่เกิดการผิดพลาดในเวลาสอบสอน ทั้ง ๆ ที่สอนได้ดีมาตลอดเวลา
6. การประเมินผลยังไม่ยุติธรรม
7. ไม่มีการประสานงานในการประเมินผลของทางสถานฝึกหัดครูกับทางโรงเรียนฝึกสอน
8. การประเมินผลมักมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนักเรียนฝึกสอนเข้าเกี่ยวพันเสมอ
9. แบบประเมินผลให้อ่านาจครูที่เลี้ยงมากเกินไป
10. ทางสถานฝึกหัดครูไม่เชื่อผลการประเมินของทางโรงเรียนฝึกสอน
11. นักเรียนฝึกสอนที่ไ้เกรดไม่สมความต้องการ จะมีความอาฆาตโกรธเคืองครูใหญ่ และครูที่เลี้ยง

ทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท มาหาค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าอันดับ เพื่อต้องการทราบว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีทัศนคติต่อข้อความที่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไร ซึ่งรายละเอียดได้แสดงไว้ในตารางที่ 17

ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานในการสำรวจทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

อันดับ	ข้อความ	$\bar{x}$	s
1	การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญมากสำหรับนักเรียน-ฝึกหัดครู	4.8807	.3249
2	นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออกฝึกสอน	4.8239	.3966

ตาราง 17 (ต่อ)

อันดับ	ข้อความ	$\bar{x}$	s
3	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองที่ดีแก่นักเรียนฝึกสอน	4.7614	.4405
4	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรมีโอกาสที่จะศึกษาวิทยาการใหม่ ๆ	4.6875	.5747
5	โรงเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยการฝึกหัดครูเป็นอย่างดี	4.6705	.5175
6	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน-ฝึกสอน	4.6307	.5502
7	ครูใหญ่ควรให้ความสนใจ และสนับสนุนโครงการ-ฝึกหัดครูชนบทเป็นอย่างดี	4.6250	.4854
8	การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นโครงการที่ดี	4.6080	.5900
9	การอบรมและการสัมมนาเกี่ยวกับโครงการนี้บ่อย ๆ จะช่วยให้ครูใหญ่บริหารงานได้ดีขึ้น	4.5341	.6919
10	นักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยสร้างความเจริญให้แก่โรงเรียนฝึกสอน	4.4659	.5544
11	โครงการฝึกหัดครูชนบท ช่วยสร้างครูที่ดีและผู้นำที่ดีของชุมชน	4.4546	.7545
12	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท	4.4319	.6810
13	การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทจะประสบความสำเร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ	4.2955	.7196
14	ความคิดเห็นของนักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยในการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก	4.2273	.6090

ตาราง 17 (ต่อ)

อันดับ	ข้อความ	$\bar{x}$	s
15	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนรู้สึกภูมิใจมากที่ได้เข้าร่วมในโครงการฝึกหัดครูชนบท	4.2216	.7264
16	ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรสละเวลาส่วนใหญ่ เพื่อโครงการฝึกหัดครูชนบท	3.9887	1.1312
17	นักเรียนฝึกสอน และชาวบ้านมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี	3.9603	.6791
18	บ้านพักนักเรียนฝึกสอน เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับชุมชน	3.9375	1.0037
19	นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาทดลองและเผยแพร่	3.9319	.8389
20	การเข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนของท่านดีขึ้น	3.7103	.8226

จากตารางที่ 17 แสดงว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีทัศนคติสูงต่อข้อความที่ว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.8807 อันดับรองลงมาได้แก่ ข้อความที่ว่า นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออกฝึกสอน และข้อความที่ว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะที่ดีแก่นักเรียนฝึกสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.8239 และ 4.7614 ตามลำดับ สำหรับทัศนคติที่ต่ำเมื่อเทียบกับข้อความอื่น ๆ ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อข้อความที่ว่า บ้านพักนักเรียนฝึกสอนเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับชุมชน นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาทดลองเผยแพร่ และการเข้าร่วมในโครงการ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนของท่านดีขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 3.9375, 3.9319 และ 3.7103 ตามลำดับ

ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ผู้วิจัยได้จำแนกความต้องการของครูใหญ่ออกเป็นความต้องการด้านต่าง ๆ

ดังนี้

ก. วิชาการ

ข. สวัสดิการ

ค. มนุษยสัมพันธ์

และได้นำข้อมูลเหล่านี้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าอันดับ เพื่อต้องการทราบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความต้องการด้านต่าง ๆ นั้น มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จะเรียงลำดับความน้อยของความต้องการในแต่ละด้าน ดังแสดงไว้ในตารางดังนี้

ก. ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนด้านวิชาการ

ตาราง 18: ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ในด้านการวิชาการ

อันดับ	ความต้องการด้านวิชาการ	$\bar{x}$	s
1	ให้มีการสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี	4.6250	.5719
2	การทราบแนวความคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ	4.5796	.5800
3	การอบรม หรือการสัมมนาครูผู้เลี้ยง	4.4034	.7105
4	การอบรมหรือการสัมมนาครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	4.2841	.8873
5	ให้สถานฝึกหัดครูเตรียมนักเรียนฝึกสอนในด้านการวิชาการให้ดีกว่าปัจจุบัน	4.1648	.9077
6	ให้สถานฝึกหัดครูปรับปรุงวิธีการสอนวิชาวิธีสอนเสียใหม่	3.6478	1.0313

จากตารางที่ 18 แสดงว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีความต้องการทางวิชาการทุกด้าน เพราะค่าสถิติที่คำนวณได้จากความต้องการของครูใหญ่ในด้านวิชาการนั้นมีน้ำหนักเฉลี่ยของความต้องการอยู่ระหว่าง 3.6 ถึง 4.6 ซึ่งเป็นน้ำหนักที่มีความต้องการทางด้านวิชาการสูง

ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านวิชาการ ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับมากน้อย ดังนี้

1. อุปกรณ์การสอน และเครื่องมือโสตทัศนศึกษา
2. หนังสือเกี่ยวกับการฝึกสอน
3. ให้สถานฝึกหัดครูพิมพ์เอกสารทางวิชาการ แจกไปยังโรงเรียนฝึกสอน
4. ควรให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน และแบบเรียน ในระดับชั้นที่จะสอนมาบ้างพอสมควร
5. ควรอบรมนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบทก่อนที่จะออกฝึกสอน
6. ควรให้ครูพี่เลี้ยงเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนามากขึ้น
7. ควรจัดให้มีการดูงานเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถานฝึกหัดครูอื่น ๆ บ้าง
8. สถานฝึกหัดครูควรให้นักเรียนฝึกสอนสอนตามแนววิธีสอนแผนใหม่
9. ให้อาจารย์นิเทศก์สาธิตการสอนให้นักเรียนฝึกสอนดูทุกเทอม
10. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งห้องสมุดของโรงเรียนฝึกสอน
11. จัดให้ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี
12. ให้ทางสถานฝึกหัดครูนำข้อสอบของเด็กนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อสอบมาตรฐาน

13. ต้องการวิทยากรมาบรรยายบางวิชา

สำหรับถ้ามีการจัดให้มีการอบรมและสัมมนาขึ้น ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ระบุหัวข้อเรื่องที่ต้องการจะเข้าอบรมและสัมมนา ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 19

ตาราง 19 หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องการจะเข้าอบรมและสัมมนา
เรียงตามลำดับ ตามความต้องการมากน้อย

หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องการจะ เข้ารับการอบรมและสัมมนา	จำนวนครูใหญ่ ที่ต้องการ
การปรับปรุงการสอนวิชาต่าง ๆ	39
ความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง	31
การผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอน	20
บทบาท อำนาจหน้าที่ ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน	17
วิธีประเมินผลนักเรียนฝึกสอน	16
การประสานงานร่วมกับอาจารย์นิเทศก์	15
จุดมุ่งหมายและการดำเนินการของโครงการฝึกหัดครูชนบท	13
ความรู้เกี่ยวกับวิชาการใหม่ ๆ	11
ความร่วมมือระหว่างสถานฝึกหัดครูกับโรงเรียนฝึกสอน	11
หน้าที่ของนักเรียนฝึกสอน	10
การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโครงการฝึกหัดครู- ชนบท	10
การสาธิต และการฝึกการนิเทศที่ดี	10
การปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนฝึกสอนที่ดี	8
การ ศึกษาชุมชนชน	8
ความประพฤติของนักเรียนฝึกสอน	6
การพัฒนาท้องถิ่น	6
การปกครองนักเรียนฝึกสอน	5

ตาราง 19 (ต่อ)

หัวข้อเรื่องที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องการจะ เข้ารับการอบรมและสัมมนา	จำนวนครูใหญ่ ที่ต้องการ
ความรับผิดชอบของโรงเรียนฝึกสอน	5
การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนฝึกสอน	5
ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครู- ชนบท	4
สิ่งที่สถานฝึกหัดครูจะให้กับโรงเรียนฝึกสอน	4
อาจารย์นิเทศก์ที่โรงเรียนฝึกสอนต้องการ	4
การบริหารและการพัฒนาโรงเรียนฝึกสอน	3
การจูงใจในการทำงาน	3
วิธีการแก้ไข และลงโทษนักเรียนฝึกสอนที่กระทำผิด- ระเบียบ	3
การสอนเด็กเล็ก	3
การจัดสวัสดิการให้นักเรียนฝึกสอน	2
การสาธิตการสอน	2
การอบรมครูพี่เลี้ยง	2
สิทธิที่ครูพี่เลี้ยงควรได้รับ	1

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความต้องการจะเข้าอบรม และสัมมนา ในเรื่องต่อไปนี้ 3 ลำดับคือ อันดับที่ 1 ได้แก่ การปรับปรุงการสอนวิชาต่าง ๆ อันดับที่ 2 ได้แก่ เรื่องความรับผิดชอบและหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง และอันดับที่ 3 ได้แก่ การผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน

ข. ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค่านสวัสดิการ

ตาราง 20 ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ในค่านสวัสดิการ

อันดับ	ความต้องการค่านสวัสดิการ	$\bar{x}$	s
1	สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน	3.9716	1.1080
2	บุคลากรของโรงเรียนมีสิทธิในการหาความรู้ในสถานฝึกหัดครู	3.9034	1.2589
3	บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน มีสิทธิเป็นพิเศษในการศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู	3.6989	1.5621
4	งบประมาณมาใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน	3.6648	1.3095

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีความต้องการทางสวัสดิการทุกด้าน เพราะค่าสถิติที่คำนวณได้จากความต้องการของครูใหญ่ในค่านสวัสดิการนั้นมีน้ำหนักเฉลี่ยของความต้อการอยู่ระหว่าง 3.6 ถึง 3.9 ซึ่งเป็นน้ำหนักที่มีความต้องการทางค่านสวัสดิการสูงพอสมควร

ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค่านสวัสดิการ ที่ครูใหญ่เพิ่มเติมเรียงลำดับมากน้อย ดังนี้

1. ควรให้สิทธิพิเศษแก่ครูในโรงเรียนฝึกสอน และบุคลากร ในการเข้าศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู
2. สถานฝึกหัดครูควรช่วยออกเงินสร้าง และปรับปรุงบ้านพักนักเรียนฝึกสอน

3. ควรจัดงบประมาณให้โรงเรียนฝึกสอนบ้าง
4. ควรให้บริการด้านยารักษาโรคบ้าง
5. สถานฝึกหัดครูควรจัดให้บุคลากรในโรงเรียนฝึกสอนไปทัศนศึกษาบ้าง
6. ให้สิทธิพิเศษแก่ครูในโรงเรียนฝึกสอน ในการสอบเลื่อนวิทยฐานะ
7. ให้ครูในโรงเรียนฝึกสอนเข้าอบรมวิชาชุดโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมต่าง
8. ในการอบรมสัมมนาครูโรงเรียนฝึกสอน ควรให้สิทธิแก่ผู้เข้าอบรม สัมมนาสามารถเบิกค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักได้
9. ให้สถานฝึกหัดครูให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนของโรงเรียนฝึกสอนบ้าง

ค. ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค่านมุษย์สัมพันธ์

ตาราง 21 ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ในค่านมุษย์สัมพันธ์

อันดับ	ความต้องการค่านมุษย์สัมพันธ์	$\bar{x}$	s
1	ควรเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย	4.4091	.8299
2	ให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกับทางโรงเรียนฝึกสอน ดีขึ้นกว่าที่กำลังเป็นอยู่	4.2216	.8891
3	ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือ	4.1307	.8749
4	ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นของ ทางโรงเรียนฝึกสอน	4.0512	.9335

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีความต้องการทางค่านมุษย์สัมพันธ์ทุกด้าน เพราะค่าสถิติที่คำนวณได้จากความต้องการของครูใหญ่ในค่านมุษย์สัมพันธ์นั้น มีน้ำหนักเฉลี่ยของความต้องการอยู่ระหว่าง 4.0 ถึง 4.4 ซึ่งเป็น

น้ำหนักที่มีความต้องการทางค่านมนุษย์สัมพันธ์สูง

ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในค่านมนุษย์สัมพันธ์ ที่ครูใหญ่เพิ่มเติม
เรียงลำดับมากน้อย ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ควรมีความสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยงมากขึ้น
2. ควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคลากรในโครงการฝึกหัดครู-
ชนบททั้งหมด กับอาจารย์ในสถานฝึกหัดครูบ้าง
3. สถานฝึกหัดครูควรเปิดสอนวิชาการที่เกี่ยวกับการสร้างมนุษย์สัมพันธ์
เพื่อนักเรียนฝึกสอนจะได้นำมาใช้ช่วยสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้คล่องตัวยิ่งขึ้น
4. นำความคิดเห็นของทางโรงเรียนฝึกสอนไปพิจารณาและดำเนินการบ้าง
5. เจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของสถานฝึกหัดครู ควรไปร่วมงาน หรือกิจกรรม
ในชุมชนบ้าง เช่น งานเทศกาลของวัดที่โรงเรียนฝึกสอนอยู่ เพื่อได้พบปะกับเจ้าหน้าที่
ของหมู่บ้านนั้น
6. ควรให้อาจารย์นิเทศก์ไปพักแรมกับนักเรียนฝึกสอนบ้าง
7. สถานฝึกหัดครูควรหาเวลาพบกับผู้ปกครอง ช่างบ้าน เพื่อให้ได้
เข้าใจถึงการส่งนักเรียนฝึกสอนออกมาฝึกสอน

3. การเปรียบเทียบ และหาความแตกต่างกันของ ความรับผิดชอบ หน้าที่
ความคิดเห็น ปัญหา ทัศนคติ และความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ซึ่ง
เปรียบเทียบกันระหว่างวุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน และหาความแตกต่างกันโดยใช้
ค่า $t - test$

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ จัดกระทำโดย จำแนกครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามวุฒิของครูใหญ่ คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มครูใหญ่ซึ่งมีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา และสูงกว่า มีจำนวน 106 คน กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มครูใหญ่ ซึ่งมีวุฒิต่ำกว่าระดับ
อนุปริญญา มีจำนวน 70 คน นำคำตอบแต่ละข้อของครูใหญ่แต่ละกลุ่มมาหาค่ามัธยฐานเลขคณิต
($\bar{x}$) ซึ่งจะชี้ให้เห็นค่ามากน้อยของคำตอบ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) เพื่อบอก

ปริมาณการกระจายของคำตอบ และค่า t - test ที่คำนวณได้ เพื่อจะบอกให้ทราบว่า คำตอบของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

ก. การเปรียบเทียบความแตกต่างของหน้าที่ที่รับผิดชอบของครูใหญ่
จำแนกตามวุฒิ

ตาราง 22 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

หน้าที่งานที่ได้รับมอบหมาย	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ต่ำกว่าระดับอนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. การช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน	4.0283	.8446	4.0000	.9008	.2097
2. การคัดเลือก ฝึกหัด และนิเทศครูพี่เลี้ยง	3.6037	.8471	3.2428	.7882	2.9011**
3. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอน กับครูในโรงเรียน	4.1509	.6588	4.1428	.7078	.0769
4. การพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอนและของครูพี่เลี้ยง	4.1132	.6944	3.8857	.8604	1.8586
5. การปฏิบัติงานในโครงการฝึกสอน ร่วมกับสถานฝึกหัดครู	3.2452	1.0938	3.2142	1.1658	.1772

ตาราง 22 (ต่อ)

หน้าที่งานที่ได้รับผิดชอบ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ต่ำกว่าระดับ อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
6. การปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท	3.0094	1.2111	2.9571	1.1601	.2879
7. การช่วยให้ชุมชนสนใจ และ สนับสนุนโครงการฝึกหัดครู- ชนบท	3.7358	1.0447	3.3714	.9656	2.3785*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า กับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ได้รับผิดชอบหน้าที่การทำงานเกี่ยวกับการฝึกสอนไม่แตกต่างกันมากนัก ความรับผิดชอบที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มได้ปฏิบัติ โดยไม่มีความแตกต่างกัน ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอน กับครูในโรงเรียน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 4.1509 และ 4.1428 ตามลำดับ การช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 4.0283 และ 4.0000 ตามลำดับ และการพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอน และของครูพี่เลี้ยงซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 4.1132 และ 3.8857 ตามลำดับ เป็นต้น

สำหรับความรับผิดชอบ ที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มได้ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ การคัดเลือก ฝึกหัด และนิเทศครูพี่เลี้ยง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเป็น 3.6037 และ

3.2428 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และการช่วยให้ชุมชนเข้าใจ และสนับสนุนโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยมีคะแนนเฉลี่ยเป็น 3.7358 และ 3.3714 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ข. การเปรียบเทียบความแตกต่างของหน้าที่ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ได้ปฏิบัติจำแนกตามวุฒิ

ตาราง 23 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของหน้าที่ที่ไ้ปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิ ของครูใหญ่

งานที่ได้ปฏิบัติ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับ ครูทุกคนในโรงเรียน	4.5188	.5892	4.3857	.6657	1.3665
2. แนะนำนัก เรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในโรงเรียน	4.5188	.3710	4.4428	.6732	.8725
3. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้เข้าใจ และคุ้นเคยกับห้องเรียน ตลอดจน จนอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ ของโรงเรียน	4.2358	.7111	4.1428	.8810	.7428
4. แนะนำนัก เรียนฝึกสอนเกี่ยวกับ การร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.3113	.6227	4.2857	.7448	.2388
5. การประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และนัก เรียนฝึกสอน เกี่ยวกับ งานสอน	4.0283	.7362	3.8142	.8562	1.7210

ตาราง 23 (ต่อ)

งานที่ได้ปฏิบัติ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
6. วางโครงการร่วมกับครูพี่เลี้ยง นักเรียนฝึกสอน และอาจารย์- นิเทศก์ เกี่ยวกับงานปรับปรุง โรงเรียนฝึกสอน	3.4811	.9781	3.5857	.9704	.6991
7. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน ฝึกสอน	4.1981	1.0087	4.1857	.6657	.0987
8. ประเมินผลของนักเรียนฝึกสอน ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ และ ครูพี่เลี้ยง	3.7924	1.0393	3.5428	1.0725	1.5341
9. ประสานงานกับชุมชนในการ ปรับปรุงโรงเรียน	3.8962	.8829	3.5000	1.1389	2.4669*
10. แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับ ชาวบ้าน	3.7075	.9356	3.3857	1.0535	2.0774*
11. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวบ้าน	3.9339	.7592	3.6714	.9738	1.9104
12. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และ นักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับงาน ของหมู่บ้าน	3.3207	1.0285	2.9000	.8870	2.8973**

ตาราง 23 (ต่อ)

งานที่ได้ปฏิบัติ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุสัญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุสัญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
13. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียน ฝึกสอน เกี่ยวกับการจัดเวลา ให้นักเรียนฝึกสอนออกไปปฏิบัติ- งานร่วมกับชุมชน	2.7641	.9909	2.3857	1.0939	2.3386
14. วางโครงการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับ ครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอน	2.7452	1.0959	2.4714	1.2361	1.5052
15. ช่วยให้ชาวบ้านเข้าใจโครงการ-- ฝึกหัดครูชนบทดีขึ้น	3.4905	1.0975	3.2857	1.0235	1.2657
16. ประสานงานกับชุมชนเพื่อพัฒนา หมู่บ้าน	3.1886	1.2197	2.8142	1.1201	2.0963
17. รายงานให้สถานฝึกหัดครูทราบ เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นกับ นักเรียนฝึกสอน	2.8113	1.3173	2.5000	1.3159	1.5380
18. เสนอแนะมายังสถานฝึกหัดครู เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ ฝึกหัดครูชนบท	2.2924	1.8640	2.0200	.9695	1.6894

ตาราง 23 (ต่อ)

งานที่ไ้ปฏิบัติ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
19. ประสานงานกับอาจารย์นิเทศ์ เกี่ยวกับงานโครงการฝึกหัดครู ชนบท	3.5000	1.1730	3.3857	1.1457	.6432

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 23 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญา และสูงกว่า กับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับอนุปริญา ได้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน งานที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มได้ปฏิบัติโดยไม่มีความแตกต่างกัน ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.5188 และ 4.4428 ตามลำดับ แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียนโดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.5188 และ 4.3857 ตามลำดับ และ แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.3113 และ 4.2857 ตามลำดับ

สำหรับงานที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มได้ปฏิบัติ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญา และสูงกว่า ปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับอนุปริญา ได้แก่ การประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานของหมู่บ้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.3207 และ 2.9000 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ส่วนหน้าที่ที่ปฏิบัติและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้แก่ ประสานงานกับชุมชนในการปรับปรุงโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 3.8962 และ 3.5000 ตามลำดับ แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับชาวบ้าน มีคะแนนเฉลี่ย 3.7075 และ 3.3857 ตามลำดับ ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักเรียนฝึกสอนออกไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ย 2.7641 และ 2.3857 และการประสานงานกับชุมชน เพื่อพัฒนาหมู่บ้าน มีคะแนนเฉลี่ย 3.1886 และ 2.8142 ตามลำดับ

ค. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. การปรับปรุงการเรียนการสอน	3.7169	.7776	3.5428	1.0943	1.1537
2. ความเข้าใจในประมวลการสอน และเตรียมการสอน	3.5943	.8704	3.4714	.9281	.8829
3. การทดลองนำทฤษฎี และหลัก วิชาการศึกษามาใช้	3.5943	.8813	3.2000	1.0157	2.6574
4. การฝึกหน้าที่รับผิดชอบในการเป็น ครู ทั้งด้านการสอนและด้าน ธุรการ	3.8679	1.1779	3.2857	1.0235	3.4862

**

**

ตาราง 24 (ต่อ)

ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
5. การฝึกเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการ เป็นครูให้สูงขึ้น	3.9056	.7370	3.5571	.8786	2.7484 **
6. การปรับปรุงโรงเรียน	3.9056	.7749	3.6428	.9330	1.9597
7. การช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่ง- บริการของชุมชน	3.2264	.9688	3.1428	.9054	.5842
8. การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการ ปรับปรุงโรงเรียน	3.5849	.6881	3.3285	1.0175	1.8552
9. การฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน	2.1926	1.9569	2.4142	1.1356	.9494
10. การส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชนในชุมชน	2.5566	1.0608	2.4285	1.0976	.7684
11. การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการเป็นผู้นำของชุมชน	2.5471	1.1052	2.4857	1.2127	.1304
12. ความคุ้นเคยกับการดำเนินชีวิต ในชนบท	3.5283	1.0346	3.1428	1.2920	2.0078 *
13. การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการ ปรับปรุงหมู่บ้าน	2.8962	1.0948	2.7857	1.1407	.6402
14. สามารถจะเป็นครูที่ดีในชนบท ต่อไปในอนาคต	3.8207	.6589	3.4571	1.0674	2.5587 *
15. เพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไป ประกอบอาชีพครู	4.0094	.6543	3.7571	.9990	1.8702

ตาราง 24 (ต่อ)

ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
16. เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ	3.7169	.6287	3.3714	.8541	2.9106**
17. สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดี	3.9339	.6657	3.7142	.8011	.7103
18. ความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.8773	.5640	3.6285	.8874	.7321

* มินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** มินัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 24 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญญา และสูงกว่า กับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับอนุปริญญา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทแตกต่างกันบ้าง ความคิดเห็นของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน ที่ไม่แตกต่างกันและที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การเพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไปประกอบอาชีพครู โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.0094 และ 3.7571 ตามลำดับ ความสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.9339 และ 3.7142 ตามลำดับ และความกระตือรือร้นในการทำงาน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.8773 และ 3.6285 ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่ม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นว่า นักเรียนฝึกสอนมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ สูงกว่าความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ได้แก่ ความเจริญงอกงามในด้านการทดลองนำทฤษฎีและหลัก-

วิชาการศึกษามาใช้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.5943 และ 3.2000 ตามลำดับ การฝึกหน้าที่รับผิดชอบในตำแหน่งเป็นครูทั้งด้านการสอนและด้านธุรการ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.8679 และ 3.2857 ตามลำดับ การฝึกเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการเป็นครูให้สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.9056 และ 3.5571 ตามลำดับ และการเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.7169 และ 3.3714 ตามลำดับ

ความคิดเห็นที่ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้แก่ ความเจริญงอกงามในด้านความคุ้นเคยกับการดำเนินชีวิตในชนบท โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.5283 และ 3.1428 ตามลำดับ และความสามารถที่จะเป็นครูที่ดีต่อไปในอนาคต โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.8207 และ 3.4571 ตามลำดับ

ง. เปรียบเทียบความแตกต่างของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากท่านต่าง ๆ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ตาราง 25 ค่าสถิติพื้นฐานและค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากนักเรียนฝึกสอน จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน	2.7452	.8171	2.5857	.9401	1.1608
2. ขาดการเตรียมการสอนที่ดี	2.3301	.9433	2.1714	.9320	1.1036
3. ขาดกลวิธีการสอนที่ดี	2.7169	1.2833	2.5571	1.0304	.9136
4. ขาดความสามารถในการปรับปรุง การสอนของตัวเอง	2.5000	.8863	2.4000	1.0271	.6684

ตาราง 25 (ต่อ)

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
5. ไม่สามารถผลิตและใช้อุปกรณ์- การสอนได้	2.0094	.9101	2.1714	.7607	1.2816
6. ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ และวัสดุในการ ผลิตอุปกรณ์	1.9433	.8925	2.1428	.5719	1.8136
7. ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ ครูประจำชั้น	2.0000	.9758	2.0285	.8159	.2101
8. ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ ฝ่ายธุรการ	2.6698	.9925	2.5428	1.0725	.7937
9. ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี	2.6698	1.0301	2.5571	.9725	.7356
10. ขาดความสามารถในการ ประเมินผล	2.5471	.9964	2.4142	1.0424	.8443*
11. ไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้	2.6603	1.2101	2.2285	1.0096	2.5671
12. ขาดความรับผิดชอบในงานสอน	2.0094	1.1669	2.0571	.9461	.2988
13. ขาดความรับผิดชอบที่รับมอบหมาย	1.9905	.8672	1.8714	.7971	.9422
14. ขาดความรับผิดชอบในงานร่วมกับ ชุมชน	2.1981	.9301	2.3571	1.1038	.9962
15. มีบุคลิกภาพ และความประพฤติ ไม่ดี	1.6509	.7812	1.6857	.6492	.3219

ตาราง 25 (ต่อ)

สาเหตุเนื่องจาก	วิธีของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุสัญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุสัญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
16. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และของหมู่บ้าน	1.6320	.7723	1.6571	.7964	.2077
17. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก- นักเรียน	1.4622	.6498	1.4571	.6297	.0523
18. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากร กับบุคลากรอื่น ๆ ของ โรงเรียน	1.8301	.8887	1.8142	1.0256	.1062
19. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้าน	2.0660	.9182	1.8285	.9003	1.7061
20. คอสมิในวัยวุฒิทำให้ขาดความ เชื่อถือ	1.8113	.9166	1.8571	.8215	.3464

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 25 แสดงว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอนของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุสัญญาและสูงกว่า กับปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอน
ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุสัญญา มีความแตกต่างกันเล็กน้อย ปัญหา
ที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอนของครูทั้งสองกลุ่มที่ไม่แตกต่างกันที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ขาดความ
แม่นยำในวิชาที่สอน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.7452 และ 2.5857 ตามลำดับ ขาดกลวิธี-
การสอนที่ดี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.7169 และ 2.5571 ตามลำดับ และไม่สามารถสร้าง
ข้อทดสอบได้ดี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.6698 และ 2.5571 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีปัญหามากกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ได้แก่ นักเรียนฝึกสอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.6603 และ 2.2285 ตามลำดับ

ตาราง 26 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่-
โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากอาจารย์นิเทศก์ จำแนกตามวุฒิของ
ครูใหญ่

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				๒
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ขาดความรับผิดชอบในการนิเทศ การสอน	2.0094	1.0281	1.9000	1.3203	.5865
2. ขาดความรับผิดชอบในงานของ โครงการฝึกสอน	1.9150	1.0058	1.8142	1.0806	.6241
3. ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี	2.0188	1.0417	1.9857	.9998	.2119
4. ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน- ฝึกสอน	1.6509	.8399	1.6000	.8747	.3850
5. ไม่ให้ความร่วมมือในโครงการ- ฝึกหัดครูชนบท	1.5188	.7201	1.5428	.8458	.0377
6. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน- ฝึกสอน	1.8018	1.0458	1.7571	.9545	.2929

ตาราง 26 (ต่อ)

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
7. ขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน	2.3301	1.2852	2.0857	1.1763	1.3027
8. ขาดความสามารถในการ ประเมินผล	1.8113	.9062	1.6714	.8963	1.0123
9. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.8962	1.0321	1.8285	1.1667	.3949
10. อาจารย์นิเทศก์มีน้อย ทำให้ครูแล และนิเทศน์กโรงเรียนฝึกสอนไม่ ทั่วถึง	3.2924	1.3378	3.5142	.5033	1.5532

จากตารางที่ 26 แสดงว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศก์ ของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิปริญญา และสูงกว่า กับครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา
ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ปัญหาที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศก์ของ
ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่สำคัญ ๆ คือ จำนวนอาจารย์นิเทศก์มีน้อย ทำให้ครูแลและนิเทศก์เรียน
ฝึกสอนไม่ทั่วถึง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.2924 และ 3.5142 ตามลำดับ อาจารย์นิเทศก์
ขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.3301 และ
2.0857 ตามลำดับ และอาจารย์นิเทศก์ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย
2.0188 และ 1.9857 ตามลำดับ

ตาราง 27 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากครูพี่เลี้ยง จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของ ครูพี่เลี้ยง	2.2735	1.0825	2.0857	.9127	1.2412
2. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ มอบให้เกี่ยวกับการฝึกสอน	2.1698	.9608	2.0428	.7505	.9829
3. ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี	2.4716	1.0972	2.2571	.7927	1.5095
4. ขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนว- คิดและวิธีการใหม่ ๆ	2.3301	1.0575	2.3000	9.223	.2002
5. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน- ฝึกสอน	1.7169	.8018	1.6285	.6408	.8139
6. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์- นิเทศก์	2.1509	1.3122	1.9571	.8241	1.3156
7. ขาดความสามารถในการ ประเมินผล	2.1320	.8736	2.0428	.8586	.6706
8. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.3207	.9714	2.3428	.8144	.1634
9. ขาดศรัทธาในการเป็นครูพี่เลี้ยง	1.7924	.8806	1.8428	.9422	.3574

จากตารางที่ 27 แสดงว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากครูพี่เลี้ยง ของครูใหญ่โรงเรียน-
ฝึกสอน ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า กับครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ไม่มีความ-

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ปัญหาที่มีสาเหตุจากครูพี่เลี้ยง ของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ครูพี่เลี้ยงขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.4716 และ 2.2571 ตามลำดับ ครูพี่เลี้ยงขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.3301 และ 2.3000 ตามลำดับ และครูพี่เลี้ยงขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.3207 และ 2.3428 ตามลำดับ

ตาราง 28 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากชาวบ้าน จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ไม่ให้ความร่วมมือกับโครงการฝึกหัดครูชนบท	1.9528	.8878	2.1285	1.0344	1.1689
2. ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท	2.7358	1.2520	2.6142	1.1071	.6778
3. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียน	1.9528	.8769	2.1142	.9860	1.1138
4. ชาวบ้านมีการศึกษาน้อย	3.0660	1.1813	3.1857	1.2428	.6390
5. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.2358	1.2075	3.3000	1.2317	.3418
6. ขาดความกระตือรือร้น	3.0849	1.1801	3.1428	1.2072	.3145
7. คอยให้นักเรียนฝึกสอนทำงานให้ฝ่ายเดียว	2.8490	1.3436	2.7428	1.2817	.5286

จากตารางที่ 28 แสดงว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากชาวบ้าน ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า กับครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ปัญหาที่มีสาเหตุจากชาวบ้านของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ชาวบ้านขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.2358 และ 3.3000 ตามลำดับ ชาวบ้านขาดความกระตือรือร้น ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.0849 และ 3.1428 ตามลำดับ และชาวบ้านมีการศึกษาน้อย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.0660 และ 3.1857 ตามลำดับ

ตาราง 29 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของสาเหตุของปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับจากการประเมินผลการฝึกสอน จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

สาเหตุเนื่องจาก	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการ ประเมินผลได้	2.2830	.9508	2.3714	1.0096	.5831
2. ขาดวิธีการที่ดีในการประเมินผล	2.4528	1.4316	2.2857	1.0235	.9037
3. ขาดข้อมูลในการนำมาใช้ในการ ประเมินผล	2.2641	1.1612	2.2428	1.1348	.1210
4. ทางสถานฝึกหัดครูไม่ยอมรับการ ประเมินผลของทางโรงเรียน ฝึกสอน	2.2169	1.1212	2.1571	1.2114	.3307

ตาราง 29 (ต่อ)

สาเหตุเนื่องจาก	วิธีของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
5. บุคลากรของทางโรงเรียนไม่มีส่วน ร่วมในการประเมินผล	2.1037	1.2183	2.0571	1.1780	.2535
6. บุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ- ฝึกสอนไม่ให้ความร่วมมือในการ ประเมินผล	1.9245	1.0391	2.0857	1.5178	.7776

จากตารางที่ 29 แสดงว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากการ ประเมินผลของครูใหญ่-
โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญาและสูงกว่า กับครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญา
ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ปัญหาที่มีสาเหตุจากการประเมินผล
การฝึกสอน ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนทั้งสองกลุ่มที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ขาดวิธีการที่ดีใน
การประเมินผล ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.4528 และ 2.2857 ตามลำดับ ไม่สามารถปฏิบัติ
ตามหลักการประเมินผลได้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.2830 และ 2.3714 ตามลำดับ และ
ขาดข้อมูลในการนำมาใช้ในการประเมินผล ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.2641 และ 2.2428
ตามลำดับ

จ. เปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
ที่มีต่อข้อความที่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ตาราง 30 ทัศนคติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียน
 ฝึกสอน ที่มีต่อข้อความที่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู-
 ชนบท จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ข้อความ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ มากสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู	4.8962	.3064	4.8571	.3524	.7820
2. โรงเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยการ ฝึกหัดครูเป็นอย่างดี	4.6415	.5552	4.7142	.4550	.9553
3. นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออก ฝึกสอน	4.8110	.4166	4.8428	.3665	.5380
4. การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู- ชนบทจะประสบความสำเร็จ มากขึ้นเรื่อย ๆ	4.2450	.7146	4.3714	.7257	1.1397
5. การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู- ชนบทเป็นโครงการที่ดี	4.5849	.5833	4.6571	.4780	.9025
6. โครงการฝึกหัดครูชนบท ช่วยสร้าง ครูที่ดี และผู้นำที่ดีของชุมชน	4.3867	.8459	4.5571	.5807	1.5895
7. นักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยสร้าง ความเจริญให้แก่โรงเรียน ฝึกสอน	4.4150	.5668	4.5428	.5298	1.5287

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อความ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
8. นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำเอาวิธี- การใหม่ ๆ มาทดลองและ เผยแพร่	3.8301	.8670	4.0857	.7753	2.0546 *
9. การเข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้ ผลการเรียนของนักเรียนของ ท่านดีขึ้น	3.7075	.8503	3.7142	.8869	.0499
10. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนรู้สึกภูมิใจ มากที่ได้เข้าร่วมในโครงการ ฝึกหัดครูชนบท	4.1792	.7144	4.2857	.7448	.9458
11. บ้านพักของนักเรียนฝึกสอน เป็น ตัวอย่างที่ดีสำหรับชุมชน	3.7641	1.1258	4.2000	.7142	3.1541 **
12. นักเรียนฝึกสอน และชาวบ้านมี ความสัมพันธ์กันอย่างดี	3.9056	.6835	4.0428	.6688	1.3268
13. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเป็นบุคคล สำคัญในการบริหารงานของ โครงการฝึกหัดครูชนบท	4.4245	.7425	4.4428	.5807	.1830
14. การอบรมและการสัมมนาเกี่ยวกับ โครงการนี้	4.5283	.7198	4.5428	.6524	.1395
15. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรสละ- เวลาส่วนใหญ่เพื่อโครงการ ฝึกหัดครูชนบท	4.0000	.9561	4.1142	.8260	.8446

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อความ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
16. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน-ฝึกสอน	4.6226	.5598	4.6428	.4826	.2566
17. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองที่ดีแก่นักเรียนฝึกสอน	4.7547	.4537	4.7714	.4229	.2518
18. ความคิดเห็นของนักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยในการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก	4.2075	.6431	4.2571	.5565	.5444
19. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรมีโอกาสที่จะศึกษาวิทยาการ-ใหม่ ๆ	4.7169	.6287	4.6428	.4826	.9058
20. ครูใหญ่ควรให้ความสนใจ และสนับสนุนโครงการฝึกหัดครู-ชนบทเป็นอย่างดี	4.6603	.4758	4.5714	.4984	1.2211

จากตารางที่ 30 แสดงว่า ทักษะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิปริญญา-อนุปริญญา และสูงกว่า กับทักษะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ทักษะของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่ไม่แตกต่างกัน และที่สำคัญ ๆ

ได้แก่ ทักษะที่มีต่อข้อความที่ว่า การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.8962 และ 4.8571 ตามลำดับ นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออกฝึกสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.8110 และ 4.8428 ตามลำดับ และครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะที่ดีแก่นักเรียนฝึกสอน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.7547 และ 4.7714 ตามลำดับ

สำหรับทัศนคติของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีทัศนคติสูงกว่าครูใหญ่ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า ได้แก่ ทักษะที่มีต่อข้อความที่ว่า นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาทดลองและเผยแพร่ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.0857 และ 3.8301 ตามลำดับ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีทัศนคติสูงกว่าครูใหญ่ระดับอนุปริญญาและสูงกว่า ได้แก่ ทักษะที่มีต่อข้อความที่ว่า บ้านพักของนักเรียนฝึกสอนเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับชุมชน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.2000 และ 3.7641 ตามลำดับ

ฉ. เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านต่าง ๆ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ตาราง 31 ค่าสถิติพื้นฐานและค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านวิชาการ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ความต้องการ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. การอบรมหรือสัมมนาครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอน	4.3580	.7654	4.171	.8107	1.3679
2. การอบรมหรือสัมมนาครูพี่เลี้ยง	4.4710	.5739	4.300	.6478	1.4155

ตาราง 31 (ต่อ)

ความต้องการ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
3. การทราบแนวคิดทางการศึกษา ใหม่ ๆ	4.679	.2389	4.428	.4513	2.7076 *
4. ให้มีการสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี	4.679	.2580	4.542	.4256	1.4956
5. ให้สถานฝึกหัดครูปรับปรุงวิธีการสอน วิชาวิธีสอนเสียใหม่	3.698	.9746	3.5710	1.0310	.8236
6. ให้สถานฝึกหัดครูเตรียมนักเรียน ฝึกสอนในด้านวิชาการให้ดีกว่า ปัจจุบัน	4.226	.8625	4.0710	.7629	1.1280

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 31 แสดงว่า ความต้องการในค่านิเทศการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญาและสูงกว่า กับความต้องการในค่านิเทศการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญา มีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย ความต้องการของครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่เหมือนกันและที่สำคัญได้แก่ ให้มีการสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี มีค่าเฉลี่ย 4.679 และ 4.542 ตามลำดับ ให้มีการอบรมหรือสัมมนาครูพี่เลี้ยง มีค่าเฉลี่ย 4.471 และ 4.300 ตามลำดับ และให้มีการอบรมหรือสัมมนาครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีค่าเฉลี่ย 4.358 และ 4.171 ตามลำดับ

สำหรับความต้องการในด้านวิชาการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความต้องการสูงกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ได้แก่ ความต้องการในการทราบแนวคิดทางการศึกษา-ใหม่ ๆ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.679 และ 4.428 ตามลำดับ

ตาราง 32 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนในค่านิสวัสดิการ จำแนกตามวุฒิของครูใหญ่

ความต้องการ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้ความ ช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน	4.018	1.199	3.900	1.2797	.6872
2. งบประมาณใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการ ฝึกสอน	3.726	1.705	3.571	1.7267	.7696
3. บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน มี สิทธิในการหาความรู้ในสถาน- ฝึกหัดครู	3.915	1.792	3.885	1.2910	.1597
4. บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน มี สิทธิเป็นพิเศษในการศึกษาต่อใน สถานฝึกหัดครู	3.820	2.072	3.514	2.0215	1.3918

จากตารางที่ 32 แสดงว่า ความต้องการในด้านสวัสดิการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญญา และสูงกว่า กับของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับอนุปริญญา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ความต้องการทางค่านิสวัสดิการของ

ครูใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ต้องการให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.018 และ 3.900 ตามลำดับ และต้องการให้บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน มีสิทธิในการหาความรู้ในสถานฝึกหัดครู โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.915 และ 3.885 ตามลำดับ

ตาราง 33 ค่าสถิติพื้นฐานและค่านัยสำคัญของความต้องการของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอน ในค่านับนัยสัมพันธ์ จำแนกตามวุฒิครูใหญ่

ความต้องการ	วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน				t
	ระดับอนุปริญญา และสูงกว่า		ระดับต่ำกว่า อนุปริญญา		
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
1. ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำ ปรึกษาหารือ	4.292	.4946	3.8854	1.0302	2.4391*
2. ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะยอมรับ ความคิดเห็นของทางโรงเรียน ฝึกสอน	4.235	.4867	3.7710	1.2803	3.0810**
3. ให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกับทาง โรงเรียนฝึกสอนที่ขึ้นกว่าที่กำลัง เป็นอยู่	4.349	.5722	4.028	1.0716	2.2369*
4. ควรเพิ่มสัมพันธภาพระหว่าง เจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย	4.509	.4618	4.257	1.0053	2.1087*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 33 แสดงว่า ความต้องการในค่านมนุษย์สัมพันธ์ของครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า กับความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด โดยครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความต้องการสูงกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ได้แก่ ต้องการให้ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นของทางโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.235 และ 3.7710 ตามลำดับ สำหรับความต้องการที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้แก่ ต้องการให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือ มีคะแนนเฉลี่ย 4.292 และ 3.8854 ตามลำดับ ต้องการให้อาจารย์นิเทศกร่วมมือกับทางโรงเรียนฝึกสอนคิขึ้นกว่าที่กำลังเป็นอยู่ มีคะแนนเฉลี่ย 4.349 และ 4.028 ตามลำดับ และความต้องการให้เพิ่มสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ของทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 4.509 และ 4.257 ตามลำดับ

4. องค์ประกอบที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบสูง ตามความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน องค์ประกอบเหล่านี้ คือ

- 4.1 เพศ
- 4.2 สภาพสมรส
- 4.3 วุฒิ
- 4.4 ประสบการณ์ในการสอน
- 4.5 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง
- 4.6 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่
- 4.7 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
- 4.8 ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

4.9 การระดมความคิด

4.10 ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและสัมมนา

การวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นตอนนี้ มีจุดประสงค์เพื่อจะหาว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบสูงนั้น จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดบ้างในองค์ประกอบเหล่านั้น ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับข้อมูลโดยนำคำตอบของครูใหญ่ตอนที่เกี่ยวข้องกับความคิดชอบและหน้าที่ที่ปฏิบัติ มาจำแนกออกตามตัวแปรของแต่ละองค์ประกอบ และหาค่าความถี่รวมตามเกณฑ์ที่เลือกในแต่ละหัวข้อย่อยตามกลุ่มตัวแปร เหล่านั้น

สำหรับองค์ประกอบที่มี 2 ตัวแปร ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบ 4.1 และ 4.10 ได้นำเสนอข้อมูลโดยวิธีแสดงค่าความถี่ตามเกณฑ์ที่เลือก ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าความแปรปรวนของแต่ละตัวแปร และค่า t - test ระหว่างตัวแปรทั้งสอง

ส่วนองค์ประกอบที่เหลือเป็นองค์ประกอบที่มีตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ได้นำเสนอข้อมูล โดยวิธีแสดงค่าความถี่ตามเกณฑ์ที่เลือก ค่าร้อยละของความถี่ที่เลือกโดยเทียบกับจำนวนความถี่รวมของแต่ละตัวแปร และทดสอบความเป็นอิสระโดยใช้ค่า ไคสแควร์ (χ^2) ที่คำนวณได้ ซึ่งจะบอกให้ทราบว่าความถี่ในเกณฑ์ต่าง ๆ นั้น มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของ ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ครูใหญ่ปฏิบัติ จำแนกตามเพศของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 34 ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่า
นัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความ
รับผิดชอบของครูใหญ่ จำแนกตามเพศ

เพศ	ความถี่ของหัวข้อย่อย ในเกณฑ์ที่เลือก					$\bar{x}$	s^2	t
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ชาย	253	427	340	112	37	3.6390	1.0459	
หญิง	3	31	15	10	4	3.3015	1.0204	
								2.5961 **

$$t_{(.01)} = 2.5758 \quad df = 1230$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 34 แสดงว่า ในความคิดเห็นของครูใหญ่ทั้งชายและหญิง ครูใหญ่
ได้มีความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์สูงพอสมควร คือมีค่ามัธยฐานคั่นอยู่ระหว่าง 3.3 และ
3.6 และจากค่า t - test แสดงว่า ครูใหญ่ที่เป็นชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อความ
รับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนที่เป็นชายมีความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบสูงกว่า

ตาราง 35 ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติ จำแนกตามเพศ

เพศ	ความถี่ของหัวข้อย่อย ในเกณฑ์ที่เลือก					$\bar{x}$	s^2	t
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ชาย	751	1050	820	311	241	3.5543	1.3725	
หญิง	17	67	48	17	22	3.2339	1.3567	
								3.5170**

$$t_{(.01)} = 2.5758 \quad df = 3342$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตารางที่ 35 แสดงว่า ในความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนทั้งชายและหญิง ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานค่านฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์สูงพอสมควร คือมีค่าเฉลี่ย 3.2 และ 3.5 และจากค่า t - test แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เป็นชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานค่านฝึกสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เป็นชายมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่า

2. การเปรียบเทียบ และทดสอบความเป็นอิสระของความคิดเห็นของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตาม
สภาพสมรส

ตาราง 36 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อ
 ความรับผิดชอบของครูใหญ่ จำแนกตามสภาพสมรสของครูใหญ่
 โรงเรียนฝึกสอน

สภาพสมรส \ ความรับผิดชอบ							χ^2
	มาก ที่สุด	มาก กลาง	ปาน กลาง	น้อย กลาง	น้อย ที่สุด		
โสด	%	19.64	36.60	28.57	15.17	0	
	f	22	41	32	17	0	
แต่งงานแล้ว	%	20.97	36.88	28.93	9.49	3.70	
	f	232	408	320	105	41	
หม้าย	%	14.28	64.28	21.42	0	0	12.8406
	f	2	9	3	0	0	

$$\chi^2_{.05} = 15.5 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 36 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เป็นโสด แต่งงานแล้ว
 และหม้าย มีความคิดเห็นว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบส่วนใหญ่อยู่มาก
 มาก แต่จากการทดสอบค่านัยสำคัญ ปรากฏว่า ความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบของ
 ครูใหญ่ ไม่ขึ้นอยู่กับสภาพสมรสเลย ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 นั่นคือ สภาพสมรสไม่มี
 ผลต่อความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบของครูใหญ่เลย

ตาราง 37 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อ
งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามสภาพสมรส
ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

สภาพสมรส	หน้าที่ที่ปฏิบัติ	หน้าที่ที่ปฏิบัติ					χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
โสด	%	20.72	38.48	26.64	7.56	6.57	
	f	63	117	81	23	20	
แต่งงานแล้ว	%	23.08	32.71	26.01	10.09	8.09	
	f	693	982	781	303	243	
หม้าย	%	51.57	47.36	15.78	5.26	0	15.2388
	f	12	18	6	2	0	

$$\chi^2_{.05} = 15.5 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 37 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่เป็นโสด แต่งงานแล้ว และหม้าย มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก แต่จากการทดสอบ คำนัยสำคัญ ปรากฏว่าความคิดเห็นในคํานงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ ไม่ขึ้น อยู่กับสภาพสมรสเลย ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั่นคือ สภาพสมรสไม่มีผลต่อความคิดเห็น ในคํานงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติเลย

3. การเปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามวุฒิ

ตาราง 38 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ	ความรับผิดชอบ	วุฒิ					χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ปริญญา	%	17.14	37.14	30.00	10.00	5.71	
	f	12	26	21	7	4	
อนุปริญญา	%	22.76	38.54	26.19	9.67	2.82	
	f	153	259	176	65	19	
ต่ำกว่าอนุปริญญา	%	18.33	35.39	32.40	10.66	3.19	
	f	86	166	152	50	15	
ไม่มีวุฒิ	%	23.80	33.33	28.57	0	14.28	19.4214
	f	5	7	6	0	3	

$$\chi^2_{.05} = 21 \quad df = 12$$

จากตารางที่ 38 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญา อนุปริญญา ต่ำกว่าอนุปริญญา และไม่มีวุฒิ มีความคิดเห็นต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้รับผิดชอบในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก แต่จากการทดสอบ คำนัยสำคัญ ปรากฏว่า ความคิดเห็นในตำแหน่งความรับผิดชอบของครูใหญ่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวุฒิเลย

ที่ระดับความสำคัญ .05 นั่นคือ วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไม่มีผลต่อความคิดเห็นใน
ด้านความรับผิดชอบของครูใหญ่เลย

ตาราง 39 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่องาน
ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามวุฒิ

วุฒิ \ หน้าที่ปฏิบัติ		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	χ^2
ปริญญา	%	24.21	33.15	30.52	5.26	6.84	
	f	46	63	58	10	13	
อนุปริญญา	%	24.45	35.96	23.84	9.10	6.63	
	f	446	656	435	166	121	
ต่ำกว่าอนุปริญญา	%	20.34	30.00	28.51	11.62	9.50	
	f	259	382	363	148	121	
ไม่มีวุฒิ	%	29.82	28.07	21.05	7.01	14.03	47.3037 **
	f	17	16	12	4	8	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 26.2 \quad df = 12$$

จากตารางที่ 39 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิปริญญา อนุปริญญา
ต่ำกว่าอนุปริญญา และไม่มีวุฒิ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียน-
ฝึกสอนว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก
จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่-
โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติขึ้นอยู่กับวุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิสูงขึ้นจะมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติหน้าที่
ในตำแหน่งต่าง ๆ มากขึ้นด้วย แสดงว่า วุฒิมีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอน

4. การเปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระของ ความคิดเห็นของครูใหญ่
โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบและหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 40 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความ
รับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ใน
การสอน

ประสบการณ์ ในการสอน	ความรับผิดชอบ							χ^2
			มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
มากกว่า 25 ปี	%		18.05	37.10	30.95	9.72	4.16	
	f		91	187	156	49	21	
21 - 25 ปี	%		19.48	38.96	29.22	9.09	3.24	
	f		30	60	45	14	5	
16 - 20 ปี	%		14.81	31.74	38.09	10.58	4.76	
	f		28	60	72	20	9	
11 - 15 ปี	%		27.97	41.07	18.45	11.30	1.19	
	f		47	69	31	19	2	

ตาราง 40 (ต่อ)

ประสพ- การณ์ในการสอน	ความรับผิดชอบ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	χ^2
5 - 10 ปี	%	29.55	36.45	22.66	9.35	1.97	
	f	60	74	46	19	4	
ต่ำกว่า 5 ปี	%	0	57.14	35.71	7.14	0	** 49.5993
	f	0	8	5	1	0	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 37.6 \quad df = 20$$

จากตารางที่ 40 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการสอน มาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากในความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการสอนมา 16 - 20 ปี ที่มีความคิดว่าได้รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จากค่า χ^2 แสดงว่า ความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ในการสอนของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการสอนยิ่งมากจะมีความคิดเห็นว่าได้รับผิดชอบในงาน ด้านต่าง ๆ มากขึ้นไปเรื่อย ๆ จนถึงประสบการณ์ในการสอนที่มากกว่า 25 ปี ความคิด เห็นว่าได้รับผิดชอบในงานด้านต่าง ๆ จะลดลง แสดงว่า ประสบการณ์ในการสอน มีผลต่อ ความคิดเห็นในการรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 41 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องาน
ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ใน
การสอน

ประสบการณ์ ในการสอน	หน้าที่ปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	χ^2
มากกว่า 25 ปี	%	23.68	29.75	26.38	11.33	8.84	
	f	324	407	361	155	121	
21 - 25 ปี	%	23.68	32.05	26.55	9.80	7.89	
	f	99	134	111	41	33	
16 - 20 ปี	%	14.61	32.94	34.30	7.21	10.91	
	f	75	169	176	37	56	
11 - 15 ปี	%	24.34	34.42	24.56	13.37	3.28	
	f	111	157	112	61	15	
5 - 10 ปี	%	28.31	42.10	17.60	5.62	6.32	
	f	156	232	97	31	35	
ต่ำกว่า 5 ปี	%	7.89	47.36	28.94	7.89	7.89	121.9612**
	f	3	18	11	3	3	

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 37.6 \quad df = 20$$

จากตารางที่ 41 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการสอน
ต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์

นอกจากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมา 16 – 20 ปี ครูใหญ่กลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าตนได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนว่าได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สูงขึ้น เมื่อประสบการณ์ในการสอนเพิ่มขึ้น จนถึงประสบการณ์ในการสอน 10 ปี เมื่อมีประสบการณ์ในการสอนมากขึ้นไป ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ จะลดลง แสดงว่า ประสบการณ์ในการสอนมีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

5. การเปรียบเทียบ และทดสอบความเป็นอิสระของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง

ตาราง 42 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง

ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง \ ความรับผิดชอบ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	χ^2
มากกว่า 12 ปี	%	34.92	30.95	24.60	8.73	.79	
	f	44	39	31	11	1	
9 - 12 ปี	%	15.38	40.65	32.41	6.56	4.94	
	f	28	74	59	12	9	

ตาราง 42 (ต่อ).

ประสพการณ์ ในการเป็นครูพี่เลี้ยง	ความรับผิดชอบ						2 χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5 - 8 ปี	%	18.79	40.60	30.45	8.27	1.87	
	f	50	108	81	22	5	
1 - 4 ปี	%	21.53	36.92	27.47	9.67	4.39	
	f	98	168	125	44	20	
ต่ำกว่า 1 ปี	%	17.73	33.99	29.06	16.25	2.95	40.1854**
	f	36	69	59	33	6	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 32.0 \quad df = 16$$

จากตารางที่ 42 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีประสพการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่าได้รับนิคชอบงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสพการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมามากกว่า 12 ปี ครูใหญ่กลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าตนได้รับนิคชอบงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่ในงานด้านต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับประสพการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความคิดเห็นว่ามีนิคชอบงานในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อมีประสพการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมากขึ้น แสดงว่า ประสพการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 43 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อ
งานที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครู-
พี่เลี้ยง

ประสบการณ์ ในการเป็นครูพี่เลี้ยง	หน้าที่ที่ปฏิบัติ	หน้าที่ที่ปฏิบัติ					χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มากกว่า 12 ปี	%	33.62	29.53	25.43	7.01	4.38	
	f	115	101	87	24	15	
9 - 12 ปี	%	14.77	31.57	31.57	10.52	11.53	
	f	73	156	156	52	57	
5 - 8 ปี	%	23.40	34.07	27.28	8.17	7.06	
	f	169	246	197	59	51	
1 - 4 ปี	%	21.32	36.58	24.36	11.10	6.78	
	f	267	458	305	139	85	
ต่ำกว่า 1 ปี	%	27.06	29.32	23.12	10.15	10.33	80.7611**
	f	144	156	123	54	55	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 32.0 \quad df = 16$$

จากตารางที่ 43 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก นอกจากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมามากกว่า

12 ปี ครูใหญ่กลุ่มนี้มีความคิดเห็นว่าตนได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมามาก มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ มากขึ้นกว่า แสดงว่า ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

6. การเปรียบเทียบและการทดสอบความเป็นอิสระ ของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่

ตาราง 44 คำนวณสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่

ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่	ความรับผิดชอบ						χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มากกว่า 20 ปี	%	18.18	40.25	28.57	9.52	3.46	
	f	42	93	66	22	8	
16 - 20 ปี	%	14.28	45.37	25.21	13.44	1.68	
	f	17	54	30	16	2	
11 - 15 ปี	%	18.75	41.07	27.23	9.37	3.57	
	f	42	92	61	21	8	

ตาราง 44 (ต่อ)

ประสพการณ์ ในการเป็นครูใหญ่	ความรับผิดชอบ						χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5 - 10 ปี	%	22.44	35.51	27.75	8.97	5.30	
	f	55	87	68	22	13	
ต่ำกว่า 5 ปี	%	24.21	31.96	31.47	9.92	2.42	21.7294
	f	100	132	130	41	10	

$$\chi^2_{.05} = 26.2 \quad df = 16$$

จากตารางที่ 44 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสพการณ์ในการเป็นครูใหญ่มาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่าได้รับผิดชอบงานในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก แต่จากการทดสอบค่านัยสำคัญ ปรากฏว่า ความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบของครูใหญ่ ไม่ขึ้นอยู่กับประสพการณ์ในการเป็นครูใหญ่เลย ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั่นคือ ประสพการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเลย

ตาราง 45 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ที่
ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการ
เป็นครูใหญ่

ประสบการณ์ \ ความรับผิดชอบ		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	χ^2
มากกว่า 20 ปี	%	23.28	31.89	22.80	10.36	11.64	133.4528**
	f	146	200	143	65	73	
16 - 20 ปี	%	18.88	36.53	23.21	14.86	6.50	
	f	61	118	75	48	21	
11 - 15 ปี	%	23.02	31.57	22.36	9.86	13.15	
	f	140	192	136	60	80	
5 - 10 ปี	%	20.60	30.37	29.47	8.72	10.82	
	f	137	202	196	58	72	
ต่ำกว่า 5 ปี	%	25.33	33.12	28.36	8.65	1.51	
	f	284	405	318	97	17	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 32 \quad df = 16$$

จากตารางที่ 45 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานต่างกันต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการ

ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ มีผลต่อความถี่เห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

7. การเปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระของความถี่เห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ตาราง 46 คำนัยสำคัญของความถี่เห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ประสบการณ์ \ ความรับผิดชอบ							χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10 ปี ขึ้นไป	%	23.6	37.88	28.57	8.07	1.86	
	f	38	61	46	13	3	
7 - 10 ปี	%	16.66	41.07	29.16	7.14	5.95	
	f	28	69	49	12	10	
3 - 6 ปี	%	26.78	41.07	23.51	6.84	1.78	
	f	90	138	79	23	6	
ต่ำกว่า 3 ปี	%	17.63	33.50	31.92	13.05	3.88	40.0733 **
	f	100	190	181	74	22	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 26.2 \quad df = 12$$

จากตารางที่ 46 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่าได้รับฝึกชอบงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการรับฝึกชอบงานด้านต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในการรับฝึกชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 47 คำนวณสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ประสบการณ์	หน้าที่ที่ปฏิบัติ							χ^2
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10 ปีขึ้นไป	%		24.48	33.18	25.62	8.23	8.46	85.1557**
	f		107	145	112	36	37	
7 - 10 ปี	%		16.00	30.48	26.50	11.40	13.59	
	f		73	139	130	52	62	
3 - 6 ปี	%		30.59	33.88	24.23	6.90	4.38	
	f		279	309	221	63	40	
ต่ำกว่า 3 ปี	%		20.00	34.04	26.25	11.50	8.05	
	f		309	524	409	177	124	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 26.2 \quad df = 12$$

จากตารางที่ 47 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมาต่าง ๆ กัน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 นั่นแสดงว่า ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

8. การเปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบและหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

ตาราง 48 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความเต็มใจในการปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

ความเต็มใจ \ ความรับผิดชอบ							χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
มากที่สุด	%	28.00	35.92	26.87	6.36	2.82	75.2718**
	f	198	254	190	45	20	
มาก	%	11.90	40.95	29.76	13.33	4.04	
	f	50	172	125	56	17	
ปานกลาง	%	7.61	30.47	38.09	20.00	3.80	
	f	8	32	40	21	4	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 20.1 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 48 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีความเต็มใจมาก และมากที่สุดในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีความคิดเห็นว่า ได้รับผิดชอบงานในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูใหญ่ที่มีความเต็มใจปานกลาง มีความคิดเห็นว่า ได้รับผิดชอบงานในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และจากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนขึ้นอยู่กับความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่ที่มีความเต็มใจมากขึ้น จะมีความคิดเห็นว่าตนมีความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนสูงขึ้นด้วย นั่นแสดงว่า ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในด้านการรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 49 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องาน
ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามความเต็มใจในการ
เข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

งานที่ปฏิบัติ		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	χ^2
ความเต็มใจ	มากที่สุด	% 29.33	33.29	24.90	7.29	5.10	
	f	563	639	479	140	98	
มาก	%	14.21	34.64	26.75	13.15	11.22	
	f	162	395	305	150	128	
ปานกลาง	%	15.08	29.12	29.47	13.33	12.98	157.5449**
	f	43	83	84	38	37	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 20.1 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 49 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีความเต็มใจมากและมากที่สุด ในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานการฝึกสอนด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูใหญ่ที่มีความเต็มใจปานกลาง มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานการฝึกสอนด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการปฏิบัติงานการฝึกสอนของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ขึ้นอยู่กับความเต็มใจของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่ที่มีความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทมากขึ้น จะมีความคิดเห็นว่าตนได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สูงขึ้นด้วย นั่นแสดงว่า ความเต็มใจในการเข้าร่วม

ปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

9. การเปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบและหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการะความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท

ตาราง 50 คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน จำแนกตามความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการะความรับผิดชอบในงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท

การะ ความรับผิดชอบ	ความรับผิดชอบ						χ^2
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
การะมาก	%	23.07	38.64	22.89	11.72	3.66	
	f	126	211	125	64	20	
การะปานกลาง	%	17.62	36.17	34.69	9.27	2.22	
	f	95	195	187	50	12	
การะน้อย	%	22.80	35.37	29.25	5.44	6.12	28.9147**
	f	35	52	43	8	9	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 20.1 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 50 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มการะความรับผิดชอบในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทต่าง ๆ กัน มีความ

คิดเห็นว่าได้รับนิชอบงานด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาก และจากค่า χ^2 แสดงว่าความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบ ในด้านการฝึกสอน ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มภาระความรับผิดชอบของครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยพบว่า ครูใหญ่ที่คิดว่ามีภาระความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนเพิ่มมาก และเพิ่มน้อย จะมีความคิดเห็นว่าตนมีความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์สูง กว่าครูใหญ่ที่คิดว่ามีภาระความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนเพิ่มขึ้นปานกลาง นั้นแสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มภาระความรับผิดชอบในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในด้านความรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตาราง 51. คำนัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่องานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ จำแนกตามความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการเพิ่มภาระความรับผิดชอบในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

ภาระ ความรับผิดชอบ	หน้าที่ที่ปฏิบัติ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	χ^2
ภาระมาก	%	28.12	27.66	24.29	10.45	9.44	
	f	47	410	360	155	140	
ภาระปานกลาง	%	16.47	40.05	28.29	8.88	6.28	
	f	241	586	414	130	92	
ภาระน้อย	%	27.56	30.32	23.55	10.77	7.76	100.0999**
	f	110	121	94	43	31	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$\chi^2_{.01} = 20.1 \quad df = 8$$

จากตารางที่ 51 แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีความคิดว่าการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นการเพิ่มภาระความรับผิดชอบน้อย และเพิ่มปานกลาง มีความคิดเห็นว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานการฝึกสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์มาก และครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีความคิดว่า การเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นการเพิ่มภาระความรับผิดชอบมาก มีความคิดเห็นว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ในงานการฝึกสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด จากค่า χ^2 แสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ ขึ้นอยู่กับ ความคิดของครูใหญ่ที่มีต่อการเพิ่มภาระความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 นั้นแสดงว่า ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการเพิ่มภาระความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานด้านการฝึกสอนของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

10. เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่ครูใหญ่ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและสัมมนา

ตาราง 52 ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อความรับผิดชอบของครูใหญ่ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและสัมมนา

ประสบการณ์ในการ เข้ารับการอบรมและ สัมมนา	ความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก					$\bar{x}$	s	t
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
เคยเข้ารับการอบรม	198	330	261	79	24	3.7979	1.0745	
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	59	128	124	43	17	3.4555	1.0757	
								5.4177 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

$$t = 2.5758 \quad df = 1230$$

จากตารางที่ 52 แสดงว่า ทั้งครูใหญ่ที่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา และครูใหญ่ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นที่ได้รับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์สูงพอสมควร คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.7979 และ 3.4555 ตามลำดับ และจากค่า t แสดงว่า ครูใหญ่ที่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นในด้านการรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอน แตกต่างจากครูใหญ่ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 โดยครูใหญ่ที่เคยได้เข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นว่าตนมีความรับผิดชอบงานด้านการฝึกสอนสูงกว่า

ตาราง 53 ค่าความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก ค่าสถิติพื้นฐาน และค่านัยสำคัญของความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อหน้าที่ที่ครูใหญ่ปฏิบัติ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมและสัมมนา

ประสบการณ์ในการ เข้ารับการอบรมและ สัมมนา	ความถี่ของหัวข้อย่อยในเกณฑ์ที่เลือก					$\bar{x}$	s	t
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เคยเข้ารับการอบรม	569	765	607	217	179	3.5682	1.3858	
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	199	352	261	111	84	3.4677	1.3665	
								2.2764**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

$$t_{.05} = 1.9600 \quad df = 3342$$

จากตารางที่ 53 แสดงว่า ทั้งครูใหญ่ที่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา และครูใหญ่ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นว่า ใ้ปฏิบัติงานด้านการฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์สูงพอสมควร คือมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.5682 และ 3.4677 ตามลำดับ และจากค่า t แสดงว่า ครูใหญ่ที่เคยได้เข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นในด้านการปฏิบัติงานการฝึกสอนแตกต่างจากครูใหญ่ที่ไม่เคยได้รับการอบรมและสัมมนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 โดยครูใหญ่ที่เคยได้เข้ารับการอบรมและสัมมนา มีความคิดเห็นว่าตนได้ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ สูงกว่า

5. ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับวิธีการจัดการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

นำข้อเสนอแนะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมาเรียบเรียง และแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ก. ด้านบุคลากร
- ข. ด้านมนุษยสัมพันธ์
- ค. ด้านวิธีจัดดำเนินการ
- ง. ด้านการประเมินผล
- จ. ด้านเกี่ยวกับสถานฝึกหัดครู

ก. ด้านบุคลากร ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ให้อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูทุกคนหาโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียนฝึกสอนบ้างเป็นครั้งคราว เพื่อนำสภาพที่เป็นอยู่มาปรับปรุงแนวการสอนในสถานฝึกหัดครูให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง
2. ควรให้อาจารย์นิเทศแต่ละคนนิเทศประจำเป็นหน่วย ๆ ไปเป็นเวลา 2 - 3 ปี แทนที่จะเปลี่ยนไปทุกภาคเรียน
3. จัดให้มีแบบสอบถามความคิดเห็น ปัญหาของบุคลากรในโครงการฝึกหัดครูชนบท แล้วนำมาประเมินผลเพื่อหาแนวทางปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบทให้ดีขึ้น
4. ท่างสถานฝึกหัดครูควรส่งอาจารย์ทุกหมวดวิชา ออกนิเทศการสอน ไม่ใช่ให้แต่อาจารย์หมวดการศึกษาออกนิเทศเท่านั้น
5. ให้อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูแต่ละแขนงวิชา ออกติดตามผลการสอนในแขนงวิชาของตน ว่านักเรียนฝึกสอนสามารถนำมาใช้สอนได้หรือไม่

ข. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรให้นักเรียนฝึกสอนหาบ้านพักในหมู่บ้านได้อย่างเสรี (โดยครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน และครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ช่วย) เพื่อจะได้มีโอกาสปรับปรุงบ้าน และเข้ากับประชาชนได้ดี โดยอาจารย์นิเทศเข้าร่วมประชุมชี้แจง และแถลงนโยบาย

2. ควรจัดให้มีการฟื้นฟูด้านสันติภาพ เพื่อเป็นสื่อสัมพันธ์กับชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น
 3. บ้านพักนักเรียนฝึกสอนที่อยู่ในบริเวณวัด ควรมีการสวดมนต์ไหว้พระในเวลากลางคืนทุกวัน และให้เจ้าอาวาสทุกวัดมีสิทธิในการกล่าวตักเตือนนักเรียนฝึกสอนได้ทุกประการ
 4. ในรอบปี หัวหน้าสถานฝึกหัดครูควรได้สละเวลาไปเยี่ยมเยียนเจ้าอาวาสวัดซึ่งมีโรงเรียนฝึกสอนอยู่บ้างตามควรแต่โอกาส
- ค. งานวิธีจัดดำเนินการ ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เสนอแนะแนววิธีการจัดการดำเนินการเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบทดังต่อไปนี้
1. ก่อนส่งนักเรียนฝึกสอนไปสอน ควรเชิญครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเข้าร่วมประณมณีเทศด้วย
 2. เมื่อมีการประชุมสัมมนาแต่ละครั้ง ควรเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเข้าร่วมด้วย เช่น นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อบุคคลเหล่านี้จะได้เข้าใจและให้การสนับสนุนโครงการฝึกหัดครูชนบทด้วยดี
 3. ก่อนนำนักศึกษาออกฝึกสอน ควรนำไปศึกษาหน่วยฝึกสอนทุกหน่วย
 4. สถานฝึกหัดครูควรส่งนักเรียนฝึกสอนชายและหญิงสลับกันไปยังโรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท อาจจะใช้เวลาสลับเป็นภาคเรียนหรือเป็นปีการศึกษาก็ได้
 5. ทางสถานฝึกหัดครูควรมอบอำนาจการปกครองนักเรียนฝึกสอนให้แก่ทางโรงเรียนฝึกสอนโดยเด็ดขาด
 6. ในภาคเรียนหนึ่ง ๆ อาจารย์นิเทศก์ ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง ควรจะเข้าร่วมกันนิเทศการสอนนักเรียนฝึกสอนพร้อมกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 3 ครั้ง
 7. ควรส่งนักเรียนฝึกสอนมาให้ครบพอดิบชั้นเรียนของโรงเรียนฝึกสอน
 8. ควรส่งนักเรียนฝึกสอนมาประจำหน่วยฝึกสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อจะได้ฝึกงาน และแบ่งงานร่วมกัน

9. ควรให้นักเรียนฝึกสอนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ดำเนินการการฝึกสอน ซึ่งได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ โดยใช้แบบวิธีสังเกตแบบเน้น
10. ก่อนที่สถานฝึกหัดครูจะส่งนักเรียนฝึกสอนออกไปฝึกสอน ควรได้เชิญครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไปประชุมเพื่อทราบหลักการและนโยบาย
11. ควรให้ครูในโรงเรียนฝึกสอนคนหนึ่ง มีหน้าที่ และสิทธิเสมออาจารย์นิเทศก์ เป็นผู้ประสานงานร่วมกับทางสถานฝึกหัดครู
12. ควรมีการเตรียมตัวนักเรียนฝึกสอนในด้านต่าง ๆ ก่อนออกทำการฝึกสอน เช่น การสอน การทำบันทึกการสอน การปกครอง การพัฒนาชุมชน ฯลฯ และควรเตรียมการในภาคเรียนก่อนที่จะออกฝึกสอน
13. ควรเลือกโรงเรียนฝึกสอนที่อยู่ในชนบทจริง ๆ
14. ควรเพิ่มระยะเวลาฝึกสอนให้มากกว่า 1 ภาคเรียน
- ง. ด้านการประเมินผล ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เสนอแนะวิธีการประเมินผลการฝึกสอน มาดังต่อไปนี้
 1. นักเรียนฝึกสอนควรมีบัตรคะแนนพัฒนาประจำทุกคน เมื่อได้พัฒนางานไปแต่ละครั้งให้ครูพี่เลี้ยง เชนชื่อกำกับไว้เป็นหลักฐานในการประเมินผล
 2. เมื่อมีการสอบสอน ครูพี่เลี้ยงควรได้มีส่วนเข้าไปร่วมประเมินผลด้วย
 3. ในการสอบสอน ควรจัดเป็นพิธีการ และให้นักเรียนฝึกสอนทุกคนได้เข้าดูการสอบสอนของเพื่อนด้วย
 4. ทางสถานฝึกหัดครูควรให้ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเข้าร่วมฟัง และพิจารณาผลการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนด้วย
 5. ทางสถานฝึกหัดครูควรมอบอำนาจการประเมินผลการฝึกสอนให้โรงเรียนฝึกสอนทั้งหมด

จ. สถานฝึกหัดครู ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เสนอแนะสิ่งที่สถานฝึกหัดครูควรจัดทำไว้ดังต่อไปนี้

1. สถานฝึกหัดครูควร เป็นศูนย์กลางอย่างในค่านุภาพการสอนโดยจัดทำแบบของอุปกรณ์ในแต่ละวิชา แต่ละชั้น เพื่อเป็นการประหยัดเวลาที่นักเรียนฝึกสอน และครูที่เลี้ยงจะมีมาฝึกทำแบบอุปกรณ์ ทั้งยังทำให้ได้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพมากขึ้นด้วย
2. สถานฝึกหัดครูไม่ควรส่งนักเรียนที่มีความประพฤติไม่ดีออกฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
3. สถานฝึกหัดครูควร เน้นให้นักเรียนฝึกสอนนำวิชาการและวิธีสอนใหม่ ๆ มาทดลองใช้ ไม่ใช่มาเอาแบบอย่างครูพี่เลี้ยง
4. สถานฝึกหัดครูควรฝึกให้นักเรียนฝึกหัดครูรู้จักทำและใช้อุปกรณ์ เมื่อเด็กฝึกทำแล้ว ทางสถานฝึกหัดครูควรเก็บไว้ให้นักเรียนนำออกมาใช้ในการฝึกสอน
5. สถานฝึกหัดครูควรเลือกส่งนักเรียนฝึกหัดครูที่สามารถพูดภาษาถิ่นได้เข้าไปสอนในถิ่นที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษาถิ่น
6. สถานฝึกหัดครูควรฝึกให้นักเรียนฝึกสอนสอนได้ทุกชั้น และทุกวิชา

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหน้าที่ของครูใหญ่ ตลอดจนความรับผิดชอบของครูใหญ่ เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูใหญ่ เกี่ยวกับความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอนที่ได้รับจากการฝึกสอน
3. เพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และทัศนคติของครูใหญ่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
4. เพื่อศึกษาจากความคิดเห็นของครูใหญ่ ว่าองค์ประกอบใดมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบสูง
5. เพื่อค้นหาแนวทางในการปรับปรุงการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open form) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินงานของสถานฝึกหัดครูทั่วประเทศเป็นผู้ตอบ และได้รับแบบสอบถามคืนมา 188 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้วิเคราะห์ได้ 176 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการจัดกระทำข้อมูลคือ การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) หาค่าความเบี่ยงเบน (s) ของค่าตอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน หาค่าอัตราส่วนวิกฤต (t)

เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าตอบของครูใหญ่จำแนกตามวุฒิ เปรียบเทียบและทดสอบความเป็นอิสระ (Test of independent) เพื่อศึกษาว่า จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน มีองค์ประกอบใดบ้างที่มีผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบสูง โดยใช้ Chi - Square test หาค่านี้สำคัญทางสถิติ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ก. ความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ

1. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนรับผิดชอบ ที่สำคัญได้แก่
 - 1.1 การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับครูในโรงเรียน
 - 1.2 การพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอน และของครูพี่เลี้ยง
 - 1.3 การช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน
 - 1.4 การช่วยให้ชุมชนเข้าใจ และสนับสนุนโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ

ก. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เน้นปฏิบัติมากได้แก่

1. แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน
2. แนะนำนักเรียนฝึกสอนให้รู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียน
3. แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน
4. เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนฝึกสอน
5. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้เข้าใจ และคุ้นเคยกับห้องเรียน

ตลอดจนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ของโรงเรียน

ข. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติน้อยได้แก่

1. ประสานงานกับชุมชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
2. รายงานให้สถานฝึกหัดครูทราบ เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น

กับนักเรียนฝึกสอน

3. วางโครงการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับครูพี่เลี้ยง และนักเรียน-
ฝึกสอน

4. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักเรียน
ฝึกสอนเกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักเรียนฝึกสอนไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน

5. เสนอแนะมายังสถานฝึกหัดครู เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ-
ฝึกหัดครูชนบท

ข. ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน เกี่ยวกับความเจริญงอกงามของ
นักเรียนฝึกสอน ที่ได้รับจากการฝึกสอน

1. นักเรียนฝึกสอนเจริญงอกงามมากในข้อ

- 1.1 เพิ่มทัศนคติที่ถือการออกไปเป็นครู
- 1.2 สามารถช่วยเหลือตัวเองได้
- 1.3 การปรับปรุงโรงเรียน
- 1.4 ความกระตือรือร้นในการทำงาน

2. นักเรียนฝึกสอนเจริญงอกงามน้อยในข้อ

- 2.1 การช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการของชุมชน
- 2.2 การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงหมู่บ้าน
- 2.3 การฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน
- 2.4 การเข้าไปมีส่วนรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของชุมชน
- 2.5 การส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน

ค. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน อันมีสาเหตุมาจากบุคลากร และวิธีการ
ดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้

1. ปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอน

1.1 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ นักเรียนฝึกสอนขาดความแม่นยำในวิชาที่
สอน ขาดทศวิธีการสอนที่ดี ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี ขาดความสามารถในการทำ
หน้าที่ฝ่ายธุรการ และขาดความสามารถในการประเมินผล

1.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญา และสูงกว่า กับครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนฝึกสอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้

1.3 ปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ นักเรียนฝึกสอนขาดความสามัคคี ขาดศรัทธาในการฝึกสอน ขอบหนี้เที่ยว และขอบเที่ยวกลางคืน

2. ปัญหาที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศก์

2.1 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ อาจารย์นิเทศก์มีจำนวนน้อย นิเทศนักเรียนไม่ทั่วถึง ขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน ขาดวิธีการนิเทศที่ดี

2.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ อาจารย์นิเทศก์นิเทศการสอนบ่อยครั้งเกินไป อาจารย์นิเทศก์แต่ละคนมีความเห็นแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนฝึกสอนไม่รู้อะไรจะปฏิบัติตามดี และอาจารย์นิเทศก์บางคนวางอำนาจข่มขู่ให้นักเรียนฝึกสอนมากเกินไป

3. ปัญหาที่มีสาเหตุจากครูพี่เลี้ยง

3.1 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ครูพี่เลี้ยงขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ และขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ครูพี่เลี้ยง

3.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ ครูพี่เลี้ยงปล่อยให้ นักเรียนฝึกสอนตามลำพัง ไม่เป็นที่เชื่อถือของนักเรียนฝึกสอน และมีวุฒิคำไม่กล้าตักเตือนสั่งสอนนักเรียนฝึกสอน

4. ปัญหาที่มีสาเหตุจากการประเมินผล

4.1 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ขาดวิธีการที่ดีในการประเมินผล ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการประเมินผลได้ และขาดข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผล

4.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ อัตราส่วนของคะแนนในการประเมินผลนักเรียนฝึกสอนของครูพี่เลี้ยงน้อยเกินไป แบบประเมินผลนักเรียนฝึกสอนยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ และอาจารย์นิเทศก์มีเวลาดูแลนักเรียนฝึกสอนน้อย แต่กลับมีอำนาจในการประเมินผลมาก

5. ปัญหาที่มีสาเหตุจากชาวบ้าน

5.1 ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ชาวบ้านขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการศึกษาน้อย และขาดความกระตือรือร้น

5.2 ปัญหาที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ ชาวบ้านยากจน หาเช้ากินค่ำ ไม่มีเวลาสนใจกับโครงการฝึกสอน และชาวบ้านวัยรุ่นมักมองนักเรียนฝึกสอนในแง่ร้าย และในค่านิยม

ง. ทักษะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ทักษะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง คือมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.7103 - 4.8807 โดยมีทัศนคติต่อข้อความต่อไปนี้สูง (โดยเปรียบเทียบกับข้อความอื่น ๆ) คือ การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออกฝึกสอน และครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะที่แก่นักเรียนฝึกสอน

ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนระดับอนุปริญญา และสูงกว่า มีทัศนคติแตกต่างไปจากครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ในข้อความต่อไปนี้คือ นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาทดลองเผยแพร่ และบ้านพักของนักเรียนฝึกสอนเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับชุมชน

จ. ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

1. ความต้องการด้านวิชาการ

1.1 ความต้องการที่สำคัญได้แก่ ต้องการให้มีการสาธิตวิธีการนี้เทศที่ดี การทราบแนวคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ และให้มีการอบรมหรือสัมมนาครูพี่เลี้ยง

1.2 ความต้องการระหว่างครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญาและสูงกว่ากับครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ ความต้องการในการทราบแนวคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ

1.3 ความต้องการที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ ต้องการอุปกรณ์การสอน เครื่องมือโสตทัศนศึกษา หนังสือเกี่ยวกับการฝึกสอน และต้องการให้สถานฝึกหัดครูพิมพ์เอกสารทางวิชาการแจกไปยังโรงเรียนฝึกสอน

2. ความต้องการด้านสวัสดิการ

2.1 ความต้องการที่สำคัญได้แก่ ต้องการให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน ให้บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนมีสิทธิในการหาความรู้ในสถานฝึกหัดครู และมีสิทธิพิเศษในการศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู

2.2 ความต้องการที่ควรให้ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ ให้สิทธิพิเศษแก่บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนในการเข้าศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู ให้สถานฝึกหัดครูช่วยออกเงินสร้างและปรับปรุงบ้านพักนักเรียนฝึกสอน และควรจัดงบประมาณให้โรงเรียนฝึกสอนบ้าง

3. ความต้องการด้านมนุษยสัมพันธ์

3.1 ความต้องการที่สำคัญได้แก่ ให้เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย ให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกับทางโรงเรียนฝึกสอนดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือ

3.2 ความต้องการระหว่างครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาและสูงกว่ากับครูใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาต่ำกว่าอนุปริญญา มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ต้องการให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือ ให้ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นของโรงเรียนฝึกสอน ให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกับทางโรงเรียนฝึกสอนดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และให้เพิ่มสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย

3.3 ความต้องการที่ควรให้ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ ให้อาจารย์นิเทศก์มีความสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยงมากขึ้น ให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคลากรในโครงการฝึกหัดครูชนบททั้งหมดกับอาจารย์ในสถานฝึกหัดครู และให้ทางสถานฝึกหัดครูเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อนักเรียนฝึกสอนจะได้นำมาใช้ช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

ฉ. จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน องค์ประกอบที่มีผลต่อความรับผิดชอบและการปฏิบัติหน้าที่สูง มีดังนี้

1. องค์ประกอบที่มีผลต่อความรับผิดชอบสูง คือ

1.1 เพศ เพศชาย มีความรับผิดชอบสูงกว่าหญิง

ฝึกหัดครูชนบท

ชนบท

- 1.2 ประสบการณ์ในการสอน
- 1.3 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง
- 1.4 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการ-
- 1.5 ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครู-

ความรับผิดชอบสูงกว่าผู้ไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนา

องค์ประกอบที่ไม่มีผลต่อความรับผิดชอบสูง คือ

1. สภาพสมัคร
2. วุฒิ
3. ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่
2. องค์ประกอบที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สูง ได้แก่
 - 2.1 เพศ เพศชายปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าเพศหญิง
 - 2.2 วุฒิของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ครูใหญ่ที่มีวุฒิสสูงจะปฏิบัติหน้าที่

สูงกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิต่ำ

- 2.3 ประสบการณ์ในการสอน
- 2.4 ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง
- 2.5 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่
- 2.6 ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการ-

ฝึกหัดครูชนบท

ชนบท

- 2.7 ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครู-
- 2.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มภาระความรับผิดชอบ

2.9 ประสิทธิภาพในการเข้าอบรมสัมมนา ผู้เคยเข้าอบรมสัมมนา
ปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าผู้ไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนา

องค์ประกอบที่ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ คือ

1. สภาพสมรรถ

ข. ข้อเสนอแนะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ถึงแนวทางการปรับปรุงการฝึกสอน
ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ที่สำคัญได้แก่

1. คำนมูลการ

1.1 ให้อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูทุกคนหาโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียน
ฝึกสอนบ้างเป็นครั้งคราว เพื่อนำสภาพที่เป็นอยู่มาปรับปรุงแนวการสอนในสถานฝึกหัดครู
ให้สอดคล้องกับสภาพการที่เป็นจริง

1.2 ให้อาจารย์นิเทศแต่ละคน นิเทศประจำเป็นหน่วย ๆ ไป
เป็นเวลา 2 - 3 ปี แทนที่จะเปลี่ยนไปทุกภาคเรียน

1.3 ให้อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูแต่ละแขนงวิชาออกติดตามผลการ-
สอนในแขนงวิชาของตน ว่านักเรียนฝึกสอนสามารถนำไปใช้สอนได้หรือไม่

2. คำนมนุษยสัมพันธ์

2.1 ควรให้นักเรียนฝึกสอนหาบ้านพักในหมู่บ้านได้อย่างเสรี (โดย
ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนและครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ช่วย) เพื่อจะได้มีโอกาสปรับปรุงบ้านและเข้ากับ
ประชาชนได้ดี โดยอาจารย์นิเทศเข้าร่วมประชุมชี้แจง และแถลงนโยบาย

2.2 ควรจัดให้มีการฟื้นฟูค่านิยมอันดีงาม เพื่อเป็นสื่อสัมพันธ์กับ
ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น

3. คำนวิธีจัดทำเนิการ

3.1 ก่อนส่งนักเรียนออกฝึกสอน ควรเชิญครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน
เข้าร่วมประชุมนิเทศ ค่าย

3.2 เมื่อมีการประชุมสัมมนาแต่ละครั้ง ควรเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
การศึกษาเข้าร่วมด้วย เพื่อบุคคลเหล่านี้จะได้เข้าใจและให้การสนับสนุนโครงการฝึกหัดครู-
ชนบทด้วยดี

3.3 ควรมีการเตรียมตัวนักเรียนฝึกสอนในค่านต่าง ๆ ก่อนออกทำการฝึกสอน เช่น การสอน การทำบันทึกการสอน การปกครอง และควรเตรียมการในภาคเรียนก่อนที่จะออกฝึกสอน

4. ค่านการประเมินผลการฝึกสอน

4.1 เมื่อมีการสอบสอน ครูพี่เลี้ยงควรได้มีส่วนเข้าไปร่วมในการประเมินผลด้วย

4.2 ในการสอบสอนควรจัดเป็นพิธีการ และให้นักเรียนฝึกสอนทุกคนได้เข้าดูการสอบสอนของเพื่อนด้วย

4.3 ทางสถานฝึกหัดครู ควรให้ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเข้าร่วมฟังและพิจารณาผลการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนด้วย

5. ค่านสถานฝึกหัดครู

5.1 สถานฝึกหัดครูควรเป็นศูนย์ตัวอย่างในค่านอุปกรณ์การสอน โดยจัดทำแบบอุปกรณ์ในแต่ละวิชา แต่ละชนิด เพื่อเป็นการประหยัดเวลาที่นักเรียนฝึกสอนและครูพี่เลี้ยงจะมาคิดทำอุปกรณ์ ทั้งยังทำให้ได้อุปกรณ์ที่มีคุณภาพมากขึ้นด้วย

5.2 สถานฝึกหัดครูควรเน้นให้นักเรียนฝึกสอน นำวิชาการและวิธีสอนใหม่ ๆ มาทดลองใช้ ไม่ใช่มาเอาแบบอย่างครูพี่เลี้ยง

5.3 สถานฝึกหัดครูควรฝึกให้นักเรียนฝึกหัดครูจัดทำและใช้อุปกรณ์เมื่อเด็กฝึกทำแล้ว ทางสถานฝึกหัดครูควรเก็บไว้ให้นักเรียนนำออกมาใช้ในการฝึกสอน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนรับผิดชอบ

จากการวิจัย พบว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความคิดเห็นว่าได้รับผิดชอบงานด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับครูในโรงเรียน และงานด้านการสอนของนักเรียนฝึกสอนมากกว่างานค่านอื่น ๆ ส่วนงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบน้อยได้แก่ การร่วมปฏิบัติงานกับสถานฝึกหัดครู และการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท

จากผลที่ได้นี้แสดงว่า ครูใหญ่ได้มีความรับผิดชอบอยู่ในเฉพาะด้านการสอนของนักเรียนฝึกสอนมากกว่าจะเน้นความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อเตรียมครูให้ออกไปเป็นครูที่เหมาะสมของชุมชนในชนบท ซึ่งการที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบน้อยในงานด้านต่าง ๆ ฝึกจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบทนั้น น่าจะเป็นผลมาจาก การที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบน้อยในด้านการปฏิบัติงานร่วมกับสถานฝึกหัดครู ซึ่งเป็นต้นกำเนิดแนวคิดของโครงการฝึกหัดครูชนบท การขาดความร่วมมือกันระหว่างสถานฝึกหัดครูกับโรงเรียนฝึกสอน ย่อมจะทำให้การถ่ายทอดแนวคิด และวิธีการของโครงการฝึกหัดครูชนบท ไปยังครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์ ดังนั้นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนจึงมีความรับผิดชอบในงานของครูใหญ่ตามแนวความคิดเกี่ยวกับการฝึกสอนอย่างเต็มที่ คือ เพื่อฝึกนักเรียนฝึกสอนให้สามารถออกไปเป็นครูได้เท่านั้น มิได้เน้นเพื่อออกไปเป็นครูที่ดีในชนบท สำหรับความรับผิดชอบในด้านการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบทน้อยกว่าความรับผิดชอบด้านอื่น ทั้งที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเป็นบุคลากรที่สำคัญคนหนึ่งโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งควรจะมีส่วนร่วมในการปรับปรุงโครงการนี้มาก เพราะเป็นฝ่ายที่ใกล้ชิดกับนักเรียนฝึกสอน และชุมชนที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่ ความบกพร่องนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไม่สนใจในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบทเท่าที่ควร หรืออาจจะมีสาเหตุมาจากสถานฝึกหัดครูไม่ยอมรับความคิดเห็นหรือวิธีการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมาใช้ ซึ่งจะทำให้ครูใหญ่ไม่มีส่วนช่วยในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท จากข้อบกพร่องในด้านการรับผิดชอบของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนนี้ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของกรรณการดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าทางสถานฝึกหัดครูควรจัดให้มีการฝึกหัด และอบรม ตลอดจนชี้แจงจุดมุ่งหมายและแนวทางดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทแก่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนทุกคน ซึ่งเรื่องที่จะเข้าอบรมและชี้แจงนี้ ควรเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการฝึกหัดครูชนบท

2. งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ

จากการวิจัยพบว่า งานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะสอดคล้องไปกับความรับผิดชอบของครูใหญ่เอง คือ ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่เกี่ยวกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียนฝึกสอน และงานด้านการสอนของนักเรียนฝึกสอน มากกว่างานด้านอื่น ๆ และสำหรับงานด้านการพัฒนาหมู่บ้าน และการปรับปรุงโครงการฝึกสอน เป็นงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติน้อยกว่างานด้านอื่น ๆ โดยพิจารณาจากอันดับของงานที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ปฏิบัติ ผู้วิจัยเข้าใจว่าการที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเน้นงานด้านอื่น ๆ มากกว่างานด้านพัฒนาหมู่บ้าน และการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท น่าจะมีสาเหตุมาจาก

2.1 ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครู-ชนบท

2.2 ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนไม่เข้าใจหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน
เท่าที่ควร

2.3 ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนขาดความรู้ และความสามารถในงานด้านนี้

2.4 ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรอื่น ๆ

3. ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอนที่ได้รับจากการฝึกสอน

จากการวิจัยความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน พบว่า นักเรียนฝึกสอนมีความเจริญงอกงามในด้านการเพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไปเป็นครู สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดี และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งความเจริญงอกงามเหล่านี้เป็นความเจริญงอกงามส่วนหนึ่งที่ตรงตามจุดมุ่งหมายในการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน แต่ถ้ามองพิจารณาความเจริญงอกงามในด้านการช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการชุมชน การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงหมู่บ้าน การฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของชุมชน และการส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน ความเจริญงอกงามเหล่านี้ เป็นจุดมุ่งหมายพิเศษที่เพิ่มขึ้นเฉพาะการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ดังที่ วีระ ประเสริฐศิลป์ (วีระ ประเสริฐศิลป์ และคณะ, 2513 : 16) ได้กล่าวไว้ว่า

"จุดมุ่งหมายในการส่งนักเรียนฝึกสอนนั้น เพื่อช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ให้นักเรียนฝึกสอนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของชุมชนในการที่จะมีส่วนร่วมในการปรับปรุง และส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนั้นให้มีมาตรฐานสูงขึ้น" แต่จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน พบว่า นักเรียนฝึกสอนไม่ประสบความสำเร็จของงานตามจุดมุ่งหมายที่โครงการฝึกหัดครูชนบทตั้งไว้ จากความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อความสำเร็จของงานของนักเรียนฝึกสอนนั้นพิจารณาถึงบุคลากรอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในโครงการนี้ด้วย เช่น อาจารย์นิเทศก์ นักเรียนฝึกสอน จากการวิจัยของ สุมณา ไตรังคะ (สุมณา ไตรังคะ : 2511; 89) ได้วิจัยจากความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า "อาจารย์นิเทศก์ประสบปัญหามากในด้านการขาดความรู้ทางการพัฒนาชนบท และคนในท้องถิ่น ขาดความกระตือรือร้น" ในด้านประสบการณ์ของนักเรียนฝึกสอน พบว่า วิชาการต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาไปจากสถานฝึกหัดครู ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ปี พ.ศ. 2508 ไม่ได้เตรียมนักเรียนฝึกสอน เพื่อออกไปเข้าร่วมกับชุมชน และไม่เชี่ยวชาญพอที่จะนำไปใช้แนะนำชาวบ้านได้ สำหรับครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเองก็พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านการพัฒนาชุมชนต่ำกว่างานด้านอื่น ๆ จากการพิจารณาบุคลากรที่สำคัญของโครงการฝึกหัดครูชนบทเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่พบว่า นักเรียนฝึกสอนมีความเจริญของงานด้านการพัฒนาชุมชนต่ำกว่าความเจริญของงานด้านอื่น ๆ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบทไม่ประสบความสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายในบางข้อ คือ ความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนฝึกสอนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเป็นผู้นำของชุมชนเพื่อจะได้มีส่วนร่วมปรับปรุงและส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนั้นให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ตลอดจนช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

4. ปัญหาของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ก. ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากนักเรียนฝึกสอน

จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอนที่สำคัญได้แก่ นักเรียนฝึกสอนขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน ขาดกลวิธีการ

สอนที่ดี และไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี จากการศึกษาครั้งนี้ ได้ผลไม่ตรงกับการวิจัยของ สนั่น เมืองวงษ์ (สนั่น เมืองวงษ์, 2514; 73) ซึ่งพบว่า ปัญหาที่มีสาเหตุจากนักเรียนฝึกสอน ได้แก่การปกครองชั้นของนิสิตฝึกสอน ปัญหารองลงไปได้แก่ การสอนของนิสิต และปัญหาในการทำกิจกรรมประกอบการเรียน การสอนของนิสิต สาเหตุที่แตกต่างกันนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าคุณเนื่องมาจากระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ในการศึกษาของ สนั่น เมืองวงษ์ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ประสบปัญหาจากนิสิตระดับปริญญาตรี นิสิตในระดับนี้ย่อมมีความแม่นยำในวิชาที่สอนดีกว่านักเรียนฝึกสอนระดับ ป.กศ. ดังนั้นปัญหาในด้านการขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน จึงเกิดขึ้นน้อย แต่การเกิดปัญหาด้านการปกครองนักเรียนนั้น นิสิตฝึกสอนได้ฝึกสอนกับเด็กนักเรียนในเมือง และเป็นเด็กนักเรียนที่ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น ดังนั้นย่อมจะมีปัญหาด้านการปกครองมากกว่าปัญหาของนักเรียนฝึกสอนที่ฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ปัญหาการขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน การขาดกลวิธีการสอนที่ดี และไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี เป็นปัญหาที่แสดงให้เห็นข้อบกพร่องของสถานฝึกหัดครูในการเตรียมนักเรียนฝึกหัดครู ซึ่งสาเหตุการเกิดปัญหาเหล่านี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจาก

1. วิธีสอนในสถานฝึกหัดครูมุ่งที่จะให้นักเรียนฝึกหัดครูได้เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน มากกว่าจะมุ่งให้นักเรียนฝึกหัดครูสามารถนำความรู้ในเนื้อหาเหล่านั้นไปถ่ายทอดให้แก่เด็กนักเรียนอีกทอดหนึ่ง
2. หลักสูตรของระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนฝึกหัดครูออกไปเป็นครูที่ดี และยังมุ่งเพื่อให้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อดวย ดังนั้นสถานฝึกหัดครูจำเป็นต้องเน้นความมุ่งหมายทั้งสองนี้ จึงไม่สามารถเน้นด้านความรู้และความสามารถของนักเรียนฝึกสอนได้เต็มที่
3. ขีดจำกัดของความสามารถของนักเรียนฝึกสอน ที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นความสามารถต่าง ๆ จึงอยู่ในระดับที่ประกอบกับนักเรียนฝึกสอนเมื่อออกฝึกสอนจำเป็นต้องสอนเกือบทุกวิชา

วิชาที่นักเรียนฝึกสอนไม่มีความถนัด จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอนได้

4. แหล่งที่ใช้ศึกษาหาความรู้ นักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ต้องไปอาศัยอยู่ในชุมชนนั้นจริง ๆ ดังนั้นเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ขึ้น จำเป็นต้องอาศัยการค้นคว้า ซึ่งนักเรียนฝึกสอนไม่สามารถใช้ห้องสมุดของโรงเรียนฝึกสอนค้นคว้าได้ จำเป็นต้องกลับมาค้นคว้าที่สถานฝึกหัดครู หรือขอความช่วยเหลือจากบุคลากรดังกล่าว เพราะอาจารย์นิเทศก็มีเวลาน้อยมากที่จะพบกับนักเรียนฝึกสอน สำหรับครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่ก็ขาดวิธีการนิเทศที่ดี และขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ครูพี่เลี้ยง (จากตาราง 14) จึงไม่สามารถเป็นแหล่งให้ความรู้และช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนได้

ข. ปัญหาที่มีสาเหตุจากอาจารย์นิเทศ

ปัญหาที่เกิดจากอาจารย์นิเทศที่สำคัญได้แก่ อาจารย์นิเทศมีจำนวนน้อย นิเทศนักเรียนฝึกสอนไม่ทั่วถึง และขาดความสัมพันธ์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน จากการวิจัยครั้งนี้ได้ผลตรงกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2516 ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในสภาพปัจจุบัน ซึ่งพบว่าปัญหาสำคัญ คืออาจารย์นิเทศก็มีไม่พอ สาเหตุที่ขาดอาจารย์นิเทศก็ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะมีสาเหตุมาจากปริมาณนักเรียนฝึกหัดครูเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และอาจารย์ในสถานฝึกหัดครูไม่นิยมออกนิเทศการสอนเพราะว่าเป็นงานหนักกว่าสอนในสถานฝึกหัดครู ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานฝึกหัดครูได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการขาดอาจารย์นิเทศ โดยให้อาจารย์นิเทศออกนิเทศสอยตัว พร้อมทั้งให้เงินพิเศษแก่อาจารย์นิเทศเพื่อจะได้ไม่ต้องกังวลกับการกลับมาย้อนภาคค่ำ และให้บุคลากรจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความสามารถที่จะนิเทศการสอนได้มาช่วยนิเทศการสอน และให้เงินเป็นค่าตอบแทนซึ่งผู้วิจัยก็เห็นด้วย และจากข้อเสนอแนะของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนจึงให้ทางสถานฝึกหัดครูส่งอาจารย์ทุกหมวดวิชาออกนิเทศการสอนแทนที่จะใช้อาจารย์จากหมวดการศึกษาหมวดเดียว จะเป็นการช่วยเพิ่มจำนวนอาจารย์นิเทศ และยัง

ทำให้อาจารย์นิเทศก์ มีความสามารถแนะนำการสอนได้ทุกวิชา

ในด้านการขาดความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน ซึ่งได้ผลการวิจัยตรงกับผลการวิจัยของ ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา ซึ่งพบว่า "การประสานงานระหว่างครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ทางวิทยาลัยยังไม่ดีพอ" (ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, 2808; 180 - 183) การที่อาจารย์นิเทศก์ขาดความสัมพันธ์กับบุคลากรของ โรงเรียนฝึกสอน และชาวบ้าน ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานฝึกหัดครู เมื่อขาดความสัมพันธ์กับบุคลากรอื่น ๆ ย่อมจะทำให้การประสานงานต่าง ๆ ดีไม่เท่าที่ควร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจารย์นิเทศก์และบุคลากรของทางโรงเรียนคงเข้าใจและเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์นี้ดี แต่เนื่องจากอาจารย์นิเทศก์มีงานต้องนิเทศการสอนมากเกินไป จนทำให้ไม่มีเวลาได้สังสรรค์ และร่วมประชุมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ และชาวบ้าน ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้เสนอให้อาจารย์นิเทศก์แต่ละคนนิเทศประจำเป็นหน่วย ๆ ไป เป็นเวลา 2 - 3 ปี ซึ่งจะช่วยให้มีเวลาที่จะได้คุ้นเคยและมีเวลาสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งผู้วิจัยก็เห็นด้วย

ก. ปัญหาที่มีสาเหตุจากครูพี่เลี้ยง

จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน พบว่า ปัญหาที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนประสบ อันมีสาเหตุมาจากครูพี่เลี้ยงที่สำคัญได้แก่ ครูพี่เลี้ยงขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนวคิด และวิธีการใหม่ ๆ และขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ครูพี่เลี้ยง สาเหตุของปัญหาเหล่านี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีสาเหตุมาจากการที่ครูพี่เลี้ยงมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ซึ่งจากการวิจัยของคุณ (Cooke, 1960; 3465) พบว่า ครูพี่เลี้ยงจะต้องมีวุฒิอย่างต่ำระดับปริญญาตรี แต่จากสภาพความเป็นจริง ครูพี่เลี้ยงในโครงการฝึกหัดครูชนบทส่วนใหญ่ยังขาดคุณสมบัติข้อนี้ และไม่เคยได้รับการศึกษาอบรมมาโดยตรงเพื่อทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูพี่เลี้ยงได้อย่างดี และมีสมรรถภาพ การแก้ปัญหาเหล่านี้จึงน่าจะเป็นหน้าที่ของสถานฝึกหัดครู ที่จะต้องเป็นผู้จัดเสนอ ความรู้ความสามารถและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ครูพี่เลี้ยง ซึ่งอาจจะทำได้โดย การให้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์ การสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี หรือทางสถานฝึกหัดครูอาจจัดให้มีการฝึกหัด อบรม และสัมมนา เกี่ยวกับหน้าที่และ

ความรับผิดชอบของครูพี่เลี้ยงในโครงการฝึกหัดครูชนบท

อนึ่ง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทางสถานฝึกหัดครูควรมีสั่งจูงใจครูพี่เลี้ยง เพื่อให้เอาใจใส่ และเต็มใจปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนให้ความร่วมมือในการนิเทศการสอนกันยิ่งขึ้น สิ่งที่สถานฝึกหัดครูใช้จูงใจ อาจจะเป็น การพิจารณาจ่ายเงินตอบแทนให้แก่ครูพี่เลี้ยง การให้ครูพี่เลี้ยงมีสิทธิเข้าศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู หรือให้กรรมการฝึกหัดครูติดต่อกับเจ้าสังกัดของครูพี่เลี้ยงให้พิจารณาหน้าที่ครูพี่เลี้ยง เป็นความดีความชอบในการปฏิบัติราชการด้วย เป็นต้น เมื่อมีสิ่งจูงใจครูพี่เลี้ยงแล้วย่อมเป็นการสะดวกที่ทางสถานฝึกหัดครูจะได้มีสิทธิและส่วนร่วมในการคัดเลือกครูพี่เลี้ยง ซึ่งจะช่วยให้ได้ครูพี่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติเหมาะสมยิ่งขึ้น

ง. ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากการประเมินผล

จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ปัญหาที่มีสาเหตุจากการประเมินผลที่สำคัญได้แก่ ขาดวิธีการที่ดีในการประเมินผล ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการประเมินผลได้และขาดข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผล การประเมินผลการฝึกสอนในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการและเครื่องมือเฉพาะที่จะวัดผลให้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายได้ตรงทีเดียว ดังนั้นวิธีการในการประเมินผลการฝึกสอนที่ดีที่สุดในปัจจุบัน ยังใช้วิธีการสังเกต และการติดตามผลของผลงานของนักเรียนฝึกสอน ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการประเมินผลนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ประเมินผลด้วย ดังนั้นเมื่อมีบุคลากรหลายฝ่ายเข้าร่วมประเมินผล ผลที่ได้ย่อมจะไม่ได้มาจากเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลเกณฑ์เดียวกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจะลดปัญหาในการประเมินผลนั้น ย่อมจะต้องมีการร่วมปรึกษาหารือกันระหว่างผู้มีสิทธิในการประเมินผลทุกคน เพื่อพิจารณาแนวทาง วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินผล เพื่อทุกคนจะได้ยึดหลักที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน นอกจากนั้นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลเข้าร่วมประเมินผลพร้อมกันบ้าง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดี เพราะว่าการปรึกษาหารือร่วมกันนี้จะได้มีการปรึกษาหารือและปรับปรุงเกณฑ์การนิเทศให้ใกล้เคียงกัน

จ. ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากชาวบ้าน

จากความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากชาวบ้านที่สำคัญได้แก่ ชาวบ้านขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการศึกษาน้อย และขาดความกระตือรือร้น ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า มีสาเหตุสืบเนื่องมาจากความยากจนของชาวบ้าน ซึ่งจำเป็นต้องมุ่งแต่ทำมาหากินเท่านั้น จึงไม่มีโอกาสสามารถร่วมสังสรรค์กับบุคลากรในโครงการฝึกหัดครูชนบท ประกอบกับประชาชนมักจะคิดว่าโรงเรียนเป็นสถานศึกษาของเด็ก โดยมีครูเป็นผู้รับผิดชอบเท่านั้น ดังนั้นชาวบ้านจึงไม่มีส่วนมาร่วมรับผิดชอบทางการศึกษากับโรงเรียน

การเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของนักเรียนฝึกสอน จำเป็นต้องอาศัยครูใหญ่ และครูในโรงเรียนฝึกสอนเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ แต่จากการวิจัยนี้ปรากฏว่า ครูใหญ่ให้การแนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชุมชน และมีความรับผิดชอบในงานด้านพัฒนาชุมชนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ของนักเรียนฝึกสอนกับชาวบ้านจึงอยู่ในรูปการรู้จักมักคุ้นเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำของชุมชน และไม่ได้เป็นผู้แนะนำชาวบ้านเพื่อให้มีฐานะการครองชีพดีขึ้นเลย สภาพการช่วยเหลือของนักเรียนฝึกสอน เช่น การทำสวนให้ลูกสุขลักษณะ การนำสัตว์เลี้ยงไปแจกแก่ชาวบ้าน ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือเพื่อที่จะเพิ่มคุณค่าของคนในชุมชนเลย ดังนั้นการช่วยเหลือแบบนี้จึงยังต้องใช้วิธีนี้ต่อไปอีก วิธีการช่วยเหลือที่ดีขึ้นจึงไม่ช่วยให้ชาวบ้านมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความกระตือรือร้น แนวการช่วยเหลือแก่ชุมชนจึงน่าจะเปลี่ยนไปเป็นการให้การศึกษาแก่ชุมชน เพื่อให้มีทัศนคติที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้ที่ให้การศึกษาในรูปแบบนี้ ต้องได้รับการฝึกหัดและได้ศึกษามาเป็นพิเศษ ดังนั้นทางสถานฝึกหัดครูจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมนักเรียนฝึกสอนเป็นพิเศษด้วย

5. ทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทอยู่ในเกณฑ์สูง (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.7-4.8)

แสดงว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีแบบทัศนคติเป็นแบบทัศนคติเชิงนิมิต (Positive attitude) ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีแนวโน้มในลักษณะพึงพอใจ และเห็นด้วยกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ดังนั้น จึงพร้อมที่จะเข้าร่วมรับผิดชอบและปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท การจะเพิ่มประสิทธิภาพของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในด้านเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทให้สูงขึ้น อาจกระทำได้โดยเพียงเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการปฏิบัติงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทเท่านั้น เพราะครูใหญ่พร้อมในการปฏิบัติงานอยู่แล้ว การเพิ่มประสิทธิภาพของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนจึงควรเป็นหน้าที่ของสถานฝึกหัดครูจะต้องรับผิดชอบและส่งเสริม เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทบรรลุผลดียิ่งขึ้น

6. ความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ก. ด้านวิชาการ

ผลการวิจัยปรากฏว่าความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่สำคัญในด้านวิชาการได้แก่ ต้องการให้มีการสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี ต้องการทราบแนวคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ และต้องการให้มีการอบรมสัมมนาครูพี่เลี้ยง จากความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนนี้ แสดงว่า สภาพการฝึกสอนในขณะนี้ยังไม่สมบูรณ์และยังมีสิ่งที่ต้องปรับปรุง ความต้องการเหล่านี้ต้องได้รับความร่วมมือจากสถานฝึกหัดครู โดยสถานฝึกหัดครูจัดให้มีการอบรมและสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนจะได้นำไปใช้ และถ่ายทอดแนะนำให้แก่ครูพี่เลี้ยง นอกจากนี้สถานฝึกหัดครูอาจจะจัดให้มีเอกสารการฝึกสอนออกเผยแพร่แก่บุคลากรในโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อที่จะได้สอดคล้องแนวความคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ ตลอดจนวิธีการและการแนะนำเกี่ยวกับการฝึกสอนให้แก่บุคลากรเหล่านั้น ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนยังได้ระบุความต้องการเพิ่มเติมที่สำคัญอีกคือ ต้องการอุปกรณ์การสอน และเครื่องมือโสตทัศนศึกษา ซึ่งความต้องการด้านนี้ทางสถานฝึกหัดครูบางแห่งได้จัดสรรแล้ว โดยจัดศูนย์อุปกรณ์หลักสูตร หรือโครงการบริการการศึกษาขึ้นในสถานฝึกหัดครู โดยมีจุดประสงค์อันหนึ่งเพื่อจัดอุปกรณ์การสอน เพื่อให้นักเรียนฝึกสอนนำไปใช้ในการฝึกสอน ดังนั้นสถานฝึกหัดครูทุกแห่ง ควรจัดให้มีการบริการด้านอุปกรณ์การสอนแก่โครงการ-

ฝึกสอน เพื่อสนองความต้องการของครูใหญ่ ตลอดจนช่วยให้การฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอน ได้รับผลสำเร็จมากขึ้น

ข. คำนวณสวัสดิการ

ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ในคำนวณสวัสดิการที่สำคัญได้แก่ ต้องการให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ โรงเรียนฝึกสอน ต้องการให้บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนมีสิทธิที่จะหาความรู้ในสถานฝึกหัดครู และมีสิทธิพิเศษในการศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความต้องการในด้านที่ให้สถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน น่าจะมีสาเหตุมาจากการขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์นิเทศก์ กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน ดังที่กล่าวมาแล้ว อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ประสานงานและเป็นตัวแทนของสถานฝึกหัดครู เมื่อขาดความสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน ย่อมจะไม่ทราบปัญหาหรือความต้องการความช่วยเหลือของโรงเรียนฝึกสอน ดังนั้นเมื่อสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนได้ ก็สามารถสนองความต้องการด้านนี้ได้ สำหรับความต้องการที่จะให้บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนมีสิทธิที่จะหาความรู้ในสถานฝึกหัดครู และมีสิทธิพิเศษในการศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครูนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะสนองความต้องการทางด้านนี้อยู่แล้ว แต่สำหรับการเข้ามาศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครูย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของตัวบุคลากร และกรมเจ้าสังกัดของบุคลากรนั้นเองด้วย ความต้องการที่ครูใหญ่ระบุเพิ่มเติมที่สำคัญได้แก่ให้สิทธิพิเศษแก่บุตรครูของโรงเรียนฝึกสอนในการเข้าศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทางสถานฝึกหัดครูไม่ควรสนองความต้องการด้านนี้ เพราะจะทำให้เกิดปัญหาการนำสิทธิพิเศษเหล่านี้มาใช้จนทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในทางการศึกษาขึ้น ทางสถานฝึกหัดครูควรใช้การตอบสนองในด้านวิชาการแก่ครูโรงเรียนฝึกสอน และเสนอความคิดความชอบแก่กรมเจ้าสังกัดของบุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งจะเป็นการสนองความต้องการด้านสวัสดิการได้ดีกว่า

ค. ความต้องการด้านมนุษยสัมพันธ์

ผลจากการวิจัย ปรากฏว่าความต้องการของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สำคัญได้แก่ ต้องการให้เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย คือฝ่ายสถานฝึกหัดครูและฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน และต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมือกับ โรงเรียนฝึกสอนให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ แสดงว่า ความสัมพันธ์ของบุคลากรทั้งสองฝ่ายยังไม่ดีพอ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความต้องการนี้ น่าจะมีสาเหตุต่อเนื่องมาจาก บุคลากรใน โครงการฝึกหัดครูชนบทของสถานฝึกหัดครูมีจำนวนน้อย ต้องใช้เวลาเกือบทั้งหมดเพื่อการ นิเทศการณ์ จึงทำให้ขาดความสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอน นอกจากนี้บุคลากร อื่น ๆ ของสถานฝึกหัดครูก็ไม่มีโอกาสออกไปดูการฝึกสอนของนักเรียนฝึกสอนในชนบท จึงทำ ให้บุคลากรเหล่านี้ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนเลย ดังนั้นความสัมพันธ์ ระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายจึงไม่ดีเท่าที่ควร เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับอนุปริญญา และสูงกว่า มีความต้องการด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิระดับต่ำกว่าอนุปริญญาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า น่าจะมีสาเหตุมาจากสภาพของครูใหญ่โรงเรียน ฝึกสอน และสภาพของบุคลากรของสถานฝึกหัดครู โดยครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีวุฒิระดับ อนุปริญญาและสูงกว่า มีสภาพทางวุฒิใกล้เคียงกับวุฒิของบุคลากรของสถานฝึกหัดครูมากกว่า ดังนั้นจึงมีความต้องการทางด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าด้วย

7. องค์ประกอบที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบสูง ตามความคิดเห็น ของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน

ตามความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน องค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อ การปฏิบัติหน้าที่ และความรับผิดชอบสูงของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน ได้แก่

1. เพศ ครูใหญ่ที่เป็นชายจะมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติหน้าที่และมี ความรับผิดชอบสูงกว่าครูใหญ่ที่เป็นหญิง
2. ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มี ประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมานานมาก มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ และมีความรับผิดชอบ สูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมาน้อย

3. ความเต็มใจในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่มีความเต็มใจมากในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบสูงกว่าครูใหญ่ที่มีความเต็มใจน้อยในการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท

4. ประสิทธิภาพในการเข้าอบรมและสัมมนา ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนที่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนามีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบสูงกว่าครูใหญ่ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมและสัมมนา

ข้อเสนอแนะแก่กรมการฝึกหัดครู และสถานฝึกหัดครู

1. จากปัญหาการขาดอาจารย์นิเทศก์

1.1 กรมการฝึกหัดครูควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาจารย์ในสถานฝึกหัดครู เพื่อทำหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ใหม่

1.2. กรมการฝึกหัดครูควรกำหนดตำแหน่งการนิเทศการสอน และบรรจุอาจารย์ใหม่ในตำแหน่งอาจารย์นิเทศก์ โดยให้การอบรมและฝึกหัดเสียก่อน

1.3 สถานฝึกหัดครูที่ขาดแคลนอาจารย์นิเทศก์ ควรยอมรับบุคลากรในหน่วยงานอื่น ที่มีความสามารถในการนิเทศการสอน เช่น คีรชานีเทศก์ เข้าร่วมเป็นผู้นิเทศการสอน ซึ่งอาจต้องเสียเงินเป็นค่าตอบแทนบ้าง (การสัมมนาผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ของสถานฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2516)

2. จากปัญหาที่บุคลากรต่าง ๆ ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ขาดความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท และวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

2.1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรของโครงการฝึกหัดครูชนบท เพื่อเน้นให้บุคลากรเหล่านั้นทราบถึงจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท และได้ฝึกหัดวิธีการปฏิบัติเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมาย โดยแบ่งเป็น

2.1.1 การฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์ กรมการฝึกหัดครูควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์ของสถานฝึกหัดครูทุกแห่งเป็นประจำ (การสัมมนาอาจารย์นิเทศก์ ปี พ.ศ. 2515)

2.1.2 การฝึกอบรมครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยง (สายหยุด จำปาทอง, 2505 : 31 - 32) โดยสถานฝึกหัดครูที่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีสภาพสังคมคล้ายคลึงกัน ควรจะร่วมกันจัดให้มีการฝึกอบรมครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงเป็นประจำ

2.2 จัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท และรวมถึงการเผยแพร่วิทยากรใหม่ ๆ แก่บุคลากรของโครงการฝึกหัดครูชนบท (การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายรายวิชาและการฝึกสอน, 2505 : 146)

2.3 ควรเพิ่มแรงจูงใจแก่บุคลากรในโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยเฉพาะบุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน เช่น มีเงินงบประมาณตอบแทนบุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน (Cooke, 1960 : 1275) ติดต่อกับกรมเจ้าสังกัดของโรงเรียนฝึกสอน เพื่อเสนอความคิดเห็นความชอบของบุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอน และให้สิทธิพิเศษแก่บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนในการเข้าศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู (การสัมมนาอาจารย์นิเทศก์โครงการฝึกหัดครูชนบท ปี 2515) เป็นต้น

3. ปัญหาจากการที่นักเรียนฝึกสอนขาดความสามารถในการสอน

3.1 จัดให้มีการทดสอบความรู้ในระดับชั้นประถมแก่นักเรียนฝึกสอน และจัดให้มีการอบรมพิเศษแก่ผู้ที่สอบไม่ผ่านการทดสอบนี้

3.2 หลังจากนักเรียนฝึกสอนได้ทำโครงการสอนแล้ว สถานฝึกหัดครูควรจัดให้มีการสัมมนาปัญหาด้านการเรียนการสอน และการประเมินผลเนื้อหาวิชาที่สอน ที่เป็นปัญหาแก่นักเรียนฝึกสอน สรรวจปัญหาจากนักเรียนฝึกสอนรุ่นก่อน ๆ เพื่อนำมาแนะแนวแก่นักเรียนฝึกสอนรุ่นต่อไป (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2501 : 68)

3.3 ให้อาจารย์ในสถานฝึกหัดครูทุกคนหาโอกาสไปเยี่ยมโรงเรียนฝึกสอน เพื่อนำสภาพที่เป็นอยู่มาปรับปรุงแนวการสอนในสถานฝึกหัดครู

4. ปัญหาจากการที่นักเรียนฝึกสอนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำของชุมชน

4.1 สถานฝึกหัดครูควรสำรวจชุมชนที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนฝึกสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน

4.2 กรมการฝึกหัดครูควรเพิ่มเติมวิชา การให้การศึกษาแก่ชุมชนในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรการศึกษา

4.3 สถานฝึกหัดครู ควรส่งนักเรียนฝึกสอนเข้าฝึกสอนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ "โรงเรียนชุมชน" ของกระทรวงมหาดไทย เพราะว่าโรงเรียนชุมชนมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกับโครงการฝึกหัดครูชนบท นักเรียนฝึกสอนจะได้รับความรู้ การฝึกหัด และมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับชุมชนมากขึ้น

5. ปัญหาจากการขาดอุปกรณ์การสอน

สถานฝึกหัดครูทุกแห่ง ควรจัดให้มีโครงการบริการการศึกษา เพื่อจะได้เป็นศูนย์กลางทางวิชาการ ตลอดจนเป็นแหล่งอุปกรณ์การสอน ซึ่งจะมีส่วนช่วยการฝึกสอนได้เป็นอย่างดี

6. ปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างสถานฝึกหัดครู กับโรงเรียนฝึกสอน

6.1 ควรให้อาจารย์นิเทศก์แต่ละคนนิเทศการสอนเป็นประจำเป็นหน่วย ๆ ไปเป็นเวลา 2 - 3 ปี

6.2 หัวหน้าสถานฝึกหัดครูควรออกไปเยี่ยมเยียนหน่วยฝึกสอนบ้าง

6.3 ควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคลากรในโครงการฝึกหัดครู-ชนบททั้งหมดกับอาจารย์ในสถานฝึกหัดครู

6.4 นำความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายโรงเรียนฝึกสอนไปพิจารณาและดำเนินการบ้าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการวิจัยนี้ พบว่า การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ไม่ประสบความสำเร็จ ตรงตามจุดมุ่งหมายบางประการ ผู้วิจัยคิดว่าอาจมีสาเหตุมาจาก ปัญหาการบริหารงานของ โครงการฝึกหัดครูชนบท ปัญหาที่เกิดจากบุคลากรที่ใกล้ชิดนักเรียนฝึกสอน หรือจากปัญหาการ บกพร่องของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ซึ่งบางเรื่องมีผู้วิจัยมาบ้างแล้ว เช่น "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท" และ "การศึกษาค้นคว้า ปัญหา นิเทศการสอน ของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของสถาบันฝึกหัดครู" จึงขอ เสนอแนะให้มีการวิจัยต่อไปดังนี้

1. การบริหารการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
2. ปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงในโครงการฝึกหัดครูชนบท
3. การวิเคราะห์หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์ ขอแนะนำในการฝึกสอน โรงเรียนการช่างวุฒิ -
ศึกษา 2501, 65 หน้า.

ฉันทลักษณ์ ศรีนิลหา บทบาทของอาจารย์ช่วยสอนที่มีต่อการฝึกสอน ปริญญาโท คบ.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 193 หน้า.

บุญถิ่น อัตถากร และ สายหยุด จำปาทอง การผลิตครู โรงพิมพ์การศาสนา
2504, 24 หน้า.

ประทีป สยามชัย "โรงเรียนกับชุมชน" บทความประกอบการสัมมนาอาจารย์นิเทศ
งานโครงการฝึกหัดครูชนบท โรเนียว ธันวาคม 2511, 196 หน้า.

วอเบ็ค ว.วิชชี และ คณะ แนะนำนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
โรงพิมพ์คุรุสภา 2500, 59 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู ประมวลความรู้เกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครู -
ชนบท โรงพิมพ์คุรุสภา 2501, 70 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู เรื่องนารูของกรมการฝึกหัดครู โรงพิมพ์
คุรุสภา 2513, 115 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู เอกสารสัมมนาหัวหน้าหมวดวิชาการศึกษา
และหัวหน้าอาจารย์นิเทศโครงการฝึกหัดครูชนบท ณ ศูนย์วัสดุการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ โรเนียว 2508, 187 หน้า.

สายหยุด จำปาทอง คู่มือปฏิบัติสำหรับครูในโครงการฝึกหัดครูชนบท แผนกการพิมพ์
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา พฤศจิกายน 2505, 70 หน้า.

สนั่น เมืองวงษ์ การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิต
ฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2513 ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2514, 103 หน้า.

สุนนา ไตลังคะ การศึกษาปัญหาสาเหตุการสอน ของอาจารย์นิเทศก์ในโครงการ
ฝึกหัดครูชนบท ของสถาบันฝึกหัดครู ปรินญานิพนธ์ คม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 96 หน้า.

สำนักนายกรัฐมนตรี "แผนการศึกษาแห่งชาติ" ราชกิจจานุเบกษา โรงพิมพ์สำนัก -
นายกรัฐมนตรี 77 86, 2503.

Bissot, Barbara Ann, "The Supervising Teacher Role as Views by
Principals, College Coordinators and Supervising
Teachers" Dissertation Abstracts 31; 659 August 1970.

Brown, Lowson James, "The Function of the School Principals in
Student Teaching Program" Dissertation Abstracts 23:
4239, 1963.

Cook, Dan Boy "Qualitative Standard for the Implementation of
Qualitative Standard in Student Teaching Program"
Dissertation Abstracts 9:3465, 1960.

Dwight K. Curtis, and Other, Achieving Quality in off - Campus
Progressional Laboratory Experienes Cedar Fall, Iowa,
The Association for Student Teaching Iowa Teacher
College, 1957, 94 p.

Ellis, William Edwin, "Practice of Secondary School Principals
in Student Teaching Program as Reported by Personel in
the Program in Selected Schools of South Carolina"
Dissertation Abstracts 31:6450 - 6451, June 1971.

Hoexter, Robert Henry "A Difinition and Examination of the Role
of School Principals in Aspects of Student Teaching"
Disertation Abstracts 11:5905, May 1971.

Hull, Marian A, "An Evaluation of the Elementary Program of
Teacher Education of Northwestern University by
Students and Cooperating School Personel" Dissertation
Abstracts 20:2514, December 1959.

Kelly, David George, "An Explorotary Study of the Criteria Used
by College Supervisors of Student Teachers and
Elementary School Principals in the Selection or
Recommendation of Cooperating Teacher" Dissertation
Abstracts 27:127, July 1966.

Kermit A. cook, May L. Witt, and Y. Mildred Woofter, Student Teaching
in the Secondary School W.M.C. Brown Company Publishers,
Duboque, Iowa, 1954, 175 p.

Pires, Edward A., Student Teaching Practices in Primary Teacher
Training Institutions in Asia Asian institution for
Teacher Education, University of the Philipines, 1967, 148 p.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา

วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

เรียน ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

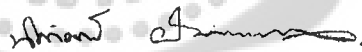
เนื่องจากข้าพเจ้าจะทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของ
ครูใหญ่ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยมี รองศาสตราจารย์ละอ
การณยะวณิช เป็นประธานกรรมการ และอาจารย์อังคณา คันธิรักษานนท์ เป็นกรรมการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จำเป็นต้องทราบข้อมูลต่าง ๆ จากท่าน เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย
เกี่ยวกับการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท และข้อมูลเหล่านี้จะช่วยในการปรับปรุง
การฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบทให้ดีขึ้น ดังนั้นจึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณาจากท่านโปรดช่วย
ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย

อนึ่ง แบบสอบถามฉบับนี้ ได้เจ้าหน้าที่ข้าพเจ้า และติดแสตมป์ไปรษณีย์ให้เรียบร้อยแล้ว
ในคำสั่งของแบบสอบถาม ดังนั้นเมื่อท่านตอบแบบสอบถามนี้เสร็จแล้ว กรุณาพับแบบสอบถามนี้และ
ส่งกลับไปยังข้าพเจ้าด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือนี้อย่างนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายนิทัศน์ จักเจริญผล)

นิสิตปริญญาโท

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่ในการปฏิบัติงาน
ร่วมกับนักเรียนฝึกสอนในโครงการ ฝึกหัดครูชนบท

แบบสอบถามที่ท่านได้รับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู ป.กศ.
ตามโครงการ ฝึกหัดครูชนบท ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่การผลิตรายการของประเทศ และเป็น
ประโยชน์แก่การดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูชนบทด้วย ฉะนั้นจึงขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถาม
แต่ละข้อก่อนจะตอบลงไปด้วยความบริสุทธิ์ใจที่สุด และขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เพราะ
ผลการวิจัยจะมีค่าเพียงใดขึ้นอยู่กับความเที่ยงตรง และความบริสุทธิ์ใจที่ท่านแสดงออกมาเป็นสำคัญ
ผู้วิจัยจะถือว่าคำตอบของท่านเป็นสิ่งที่ปกปิดอย่างยิ่ง และจะไม่นำไปใช้ในทางเสียหายแก่ท่านเป็น
อันขาด

คำชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม

ท่านไม่ต้องเขียนชื่อและนามสกุลลงในแบบสอบถามนี้ เพียงแต่พิจารณาคำถามในแต่ละตอนซึ่ง
แบ่งเป็นข้อ ๆ แต่ละข้อมีมาตราส่วนให้ท่านชี้เครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือ มาตราส่วน
ดังกล่าวมีดังนี้ คือ

<u>มากที่สุด</u>	อยู่ในช่องที่ 1
<u>มาก</u>	อยู่ในช่องที่ 2
<u>ปานกลาง</u>	อยู่ในช่องที่ 3
<u>น้อย</u>	อยู่ในช่องที่ 4
<u>น้อยที่สุด</u>	อยู่ในช่องที่ 5

โปรดอ่านคำถามแต่ละข้อ และขึงใจดูว่าแต่ละรายการนั้นท่านเห็นว่าควรชี้เครื่องหมายลงใน
ช่องใดเพียงข้อเดียว จึงเหมาะสมที่สุด

ตัวอย่าง ชนชาติต่าง ๆ ที่ไปอาศัยอยู่ในประเทศไทยมานาน้อยเพียงใด

ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ไทย	✓				
เม็กซิกัน					✓
สเปน					✓

แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่
ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท

1. รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. สภาพสมรส

☐ โสด

☐ แต่งงานแล้ว

☐ หม้าย

☐ หย่าร้าง

3. วุฒิต่างครูของท่าน

โปรดระบุ.....

4. วุฒิต่างครูของท่าน

โปรดระบุ.....

5. ท่านมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วกี่ปี

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ 11 - 15 ปี

☐ 16 - 20 ปี

☐ 21 - 25 ปี

☐ 25 ปีขึ้นไป

6. ท่านมีประสบการณ์ในการเป็นครูพี่เลี้ยงมาแล้วกี่ปี

☐ ต่ำกว่า 1 ปี

☐ 1 - 4 ปี

☐ 5 - 8 ปี

☐ 9 - 12 ปี

☐ 12 ปีขึ้นไป

7. ท่านเป็นครูใหญ่มาแล้วกี่ปี

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ 11 - 15 ปี

☐ 16 - 20 ปี

☐ 21 ปีขึ้นไป

3. ท่านเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทมาแล้วกี่ปี
- ☐ ต่ำกว่า 3 ปี ☐ 3 - 6 ปี
- ☐ 7 - 10 ปี ☐ 10 ปีขึ้นไป
9. ท่านคิดว่าบทบาทและหน้าที่ของท่านเกี่ยวกับการฝึกสอน มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทเพียงใด
- ☐ สำคัญมากที่สุด ☐ สำคัญมาก
- ☐ สำคัญน้อย ☐ สำคัญน้อยที่สุด
- ☐ ไม่สำคัญเลย
10. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท เพิ่มภาระให้แก่ท่านมากน้อยเพียงใด
- ☐ เพิ่มภาระมาก ☐ เพิ่มภาระปานกลาง ☐ เพิ่มภาระเล็กน้อย
11. ท่านมีความเต็มใจในการเข้าร่วมงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบทมากน้อยเพียงใด
- ☐ เต็มใจมากที่สุด ☐ เต็มใจมาก
- ☐ เต็มใจปานกลาง ☐ เต็มใจน้อย
- ☐ ไม่เต็มใจเลย
12. ท่านเคยได้รับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบทบ้างหรือไม่
- ☐ เคย ☐ ไม่เคย
- ถ้าเคยโปรดระบุหัวข้อเรื่องในการสัมมนาด้วย (เท่าที่จำได้)
1. เรื่อง
2. เรื่อง
3. เรื่อง
4. เรื่อง
13. ในการเข้าร่วมงานกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ท่านได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการนี้มากน้อยเพียงใด
- ☐ มากที่สุด ☐ ปานกลาง ☐ น้อย

14. ในการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ท่านได้รับความรู้จากทางใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ จากเอกสารของกรมการฝึกหัดครู ☐ อาจารย์นิเทศก์
☐ อาจารย์ต่างในสถานฝึกหัดครู ☐ นักเรียนฝึกสอน
☐ หนังสือพิมพ์รายวัน, วารสาร ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. ถ้าจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทขึ้น ท่านต้องการให้มีการอบรมหรือสัมมนาในเรื่องใดบ้าง (โปรดระบุ)

1.
 2.
 3.
 4.

2. ในการร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ท่านมีโอกาสได้รับ
นิชมอบและได้ปฏิบัติงานเหล่านี้จริง ๆ มากน้อยเพียงใด

งานที่มีโอกาสได้รับนิชมอบและได้ปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การช่วยเหลืองานของนักเรียนฝึกสอน					
2. การคัดเลือก ฝึกหัด และนิเทศครูพี่เลี้ยง					
3. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนฝึกสอนกับครูในโรงเรียน					
4. การพิจารณาชั่วโมงของนักเรียนฝึกสอนและของครูพี่เลี้ยง					
5. การปฏิบัติงานในโครงการฝึกสอนร่วมกับสถานฝึกหัดครู					

งานที่มีโอกาสได้รับนิยมนและไปปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. การปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท					
7. การช่วยให้อุปกรณ์คนเข้าใจ และสนับสนุนโครงการฝึกหัดครูชนบท					
8. แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับครูทุกคนในโรงเรียน					
9. แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน					
10. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนได้เข้าใจและคุ้นเคยกับห้องเรียน ตลอดจนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ของโรงเรียน					
11. แนะนำนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการรวมกิจกรรมของโรงเรียน					
12. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง และนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานสอน					
13. วางโครงการร่วมกับครูพี่เลี้ยง นักเรียนฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับงานการปรับปรุงโรงเรียนฝึกสอน					
14. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนฝึกสอน					
15. ประเมินผลของนักเรียนฝึกสอนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง					
16. ประสานงานกับชุมชนในการปรับปรุงโรงเรียน					
17. แนะนำให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักกับชาวบ้าน					
18. ช่วยให้นักเรียนฝึกสอนเข้าใจชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวบ้าน					

งานที่มีโอกาสได้รับนิชอบและปฏิบัติ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับงานของหมู่บ้าน					
20. ประชุมปรึกษากับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และนักเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับการจัดเวลาให้นักเรียนฝึกสอนออกไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน					
21. วางโครงการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับครูพี่เลี้ยงและนักเรียนฝึกสอน					
22. ช่วยให้ชาวบ้านเข้าใจโครงการฝึกหัดครูชนบทดีขึ้น					
23. ประสานงานกับชุมชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน					
24. รายงานให้สถานฝึกหัดครูทราบเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นกับนักเรียนฝึกสอน					
25. เสนอแนะมายังสถานฝึกหัดครูเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครูชนบท					
26. ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูชนบท					

3. การที่มีนักเรียนฝึกสอนมาฝึกสอนในโรงเรียนของท่าน ท่านมีความคิดเห็นว่ามันักเรียนฝึกสอนเหล่านั้นมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

ความเจริญงอกงามของนักเรียนฝึกสอน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การปรับปรุงการเรียนการสอน					
2. ความเข้าใจในประมวลการสอนและเตรียมการสอน					
3. การทดลองนำทฤษฎีและหลักวิชาการศึกษามาใช้					
4. การฝึกหน้าที่รับผิดชอบในการ เป็นครูทั้งด้านการสอนและด้านธุรการ					
5. การฝึกเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการ เป็นครูให้สูงขึ้น					
6. การปรับปรุงโรงเรียน					
7. การช่วยให้โรงเรียนเป็นแหล่งบริการ ของชุมชน					
8. การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงโรงเรียน					
9. การฝึกงานพัฒนาหมู่บ้าน					
10. การส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน					
11. การเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการ เป็นผู้นำของชุมชน					
12. ความคุ้นเคยกับการดำเนินชีวิตในชุมชน					
13. การฝึกงานร่วมกับคนอื่นในการปรับปรุงหมู่บ้าน					
14. สามารถเป็นครูที่ดีในบทบาทต่อไปในอนาคต					
15. เพิ่มทัศนคติที่ดีต่อการออกไปประกอบอาชีพครู					
16. เกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ					
17. สามารถช่วยเหลือตัวเองได้					
18. ความกระตือรือร้นในการทำงาน					

4. ในการปฏิบัติงานร่วมกับโครงการฝึกหัดครูชนบท ท่านประสบปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด

ก) ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนฝึกสอน

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดความแม่นยำในวิชาที่สอน					
2. ขาดการเตรียมการสอนที่ดี					
3. ขาดทวิวิธีการสอนที่ดี					
4. ขาดความสามารถในการปรับปรุงการสอนของตัวเอง					
5. ไม่สามารถผลิตและใช้อุปกรณ์การสอนได้					
6. ไม่รู้แหล่งอุปกรณ์ และวัสดุในการผลิตอุปกรณ์					
7. ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ครูประจำชั้น					
8. ขาดความสามารถในการทำหน้าที่ฝ่ายธุรการ					
9. ไม่สามารถสร้างข้อทดสอบที่ดี					
10. ขาดความสามารถในการประเมินผล					
11. ไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้					
12. ขาดความรับผิดชอบในงานสอน					
13. ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
14. ขาดความรับผิดชอบในงานร่วมกับชุมชน					
15. มีบุคลิกภาพและความประพฤติไม่ดี					
16. ไม่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและของหมู่บ้าน					
17. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับเด็กนักเรียน					
18. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียน					
19. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้าน					
20. คอยในวัยวุฒิทำให้ขาดความเชื่อถือ					

ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากนักเรียนฝึกสอน (โปรดระบุ)

ข. ปัญหาที่เกิดจากอาจารย์นิเทศ

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดความรับผิดชอบในการนิเทศการสอน					
2. ขาดความรับผิดชอบในงานของโครงการฝึกสอน					
3. ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี					
4. ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนฝึกสอน					
5. ไม่ให้ความร่วมมือในโครงการฝึกหัดครูชนบท					
6. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน					
7. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และชาวบ้าน					
8. ขาดความสามารถในการประเมินผล					
9. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
10. อาจารย์นิเทศมีน้อย ทำให้ครูและนิเทศนักเรียนฝึกสอนไม่ทั่วถึง					

ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากอาจารย์นิเทศ (โปรดระบุ)

ค. ปัญหาที่เกิดจากครูพี่เลี้ยง

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง					
2. ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ที่มอบให้เกี่ยวกับการฝึกสอน					
3. ขาดวิธีการนิเทศการสอนที่ดี					
4. ขาดการปรับปรุงตัวเองให้ทันแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ					
5. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนฝึกสอน					
6. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์นิเทศก์					
7. ขาดความสามารถในการประเมินผล					
8. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
9. ขาดศรัทธาในการเป็นครูพี่เลี้ยง					

ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากครูพี่เลี้ยง (โปรดระบุ)

ง. ปัญหาที่เกิดจากชาวบ้าน

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ไม่ให้ความร่วมมือกับโครงการฝึกหัดครูชนบท					
2. ไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกหัดครูชนบท					
3. ขาดความสัมพันธ์อันดีกับทางโรงเรียน					
4. ชาวบ้านมีการศึกษาน้อย					

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
6. ขาดความกระตือรือร้น					
7. คอยให้นักเรียนฝึกสอนทำงานให้ฝ่ายเดียว					

ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากชาวบ้าน (โปรดระบุ)

จ. ปัญหาที่เกิดจากการประเมินผลการฝึกสอน

ปัญหาที่เกิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการประเมินผลได้					
2. ขาดวิธีการที่ดีในการประเมินผล					
3. ขาดข้อมูลในการนำมาใช้ในการประเมินผล					
4. ทางสถานฝึกหัดครูไม่ยอมรับการประเมินผลของทางโรงเรียนฝึกสอน					
5. บุคลากรของทางโรงเรียนฝึกสอนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล					
6. บุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอนไม่ให้ความร่วมมือในการประเมินผล					

ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดจากการประเมินผล (โปรดระบุ)

5. ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย เป็นอย่างยิ่ง
1. การฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ สำหรับนักเรียนฝึกหัดครู					
2. โรงเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยการฝึกหัดครู เป็นอย่างดี					
3. นักเรียนฝึกหัดครูทุกคนควรออกฝึกสอน					
4. การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทจะ ประสบความสำเร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ					
5. การฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท เป็นโครงการที่ดี					
6. โครงการฝึกหัดครูชนบทช่วยสร้างครูที่ดี และผู้นำที่ดีของชุมชน					
7. นักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยสร้างความเจริญ ให้แก่โรงเรียนฝึกสอน					
8. นักเรียนฝึกสอนเป็นผู้นำวิธีการใหม่ ๆ มาทดลองและเผยแพร่					
9. การเข้าร่วมโครงการนี้ ทำให้ผลการเรียน ของนักเรียนของท่านดีขึ้น					
10. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน รู้สึกภูมิใจมากที่ได้ เข้าร่วมในโครงการฝึกหัดครูชนบท					
11. บ้านพักของนักเรียนฝึกสอนเป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับชุมชน					

ข้อความ	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย เป็นอย่างยิ่ง
12. นักเรียนฝึกสอนและชาวบ้านมีความ สัมพันธ์กันเป็นอย่างดี					
13. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนเป็นบุคคลสำคัญ ในการบริหารงานของโครงการ ฝึกหัดครูชนบท					
14. การอบรมและการสัมมนาเกี่ยวกับ โครงการนี้บ่อย ๆ จะช่วยให้ครูใหญ่ บริหารงานได้ดีขึ้น					
15. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรใช้เวลา ส่วนใหญ่เพื่อโครงการฝึกหัดครูชนบท					
16. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แก่นักเรียนฝึกสอน					
17. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนต้องทำหน้าที่เป็น ผู้ปกครองที่ดีแก่นักเรียนฝึกสอน					
18. ความคิดเห็นของนักเรียนฝึกสอนมีส่วนช่วยใน การบริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก					
19. ครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนควรมีโอกาสที่จะ ศึกษาวิทยาการใหม่ ๆ					
20. ครูใหญ่ควรให้ความสนใจและสนับสนุน โครงการฝึกหัดครูชนบทเป็นอย่างดี					

6. ท่านมีความต้องการให้สถานฝึกหัดครูช่วยเหลือในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ก. ความต้องการด้านวิชาการ

ความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การอบรมหรือการสัมมนาครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอน					
2. การอบรมหรือการสัมมนาครูพี่เลี้ยง					
3. การทราบแนวคิดทางการศึกษาใหม่ ๆ					
4. ให้มีการสาธิตวิธีการนิเทศที่ดี					
5. ให้สถานฝึกหัดครูปรับปรุงวิธีการสอนวิชาวิธีสอนเสียใหม่					
6. ให้สถานฝึกหัดครูเตรียมนักเรียนฝึกสอนในด้านวิชาการให้ดีกว่าปัจจุบัน					

ความต้องการอื่น ๆ ทางด้านวิชาการ (โปรดระบุ)

ข. ความต้องการด้านสวัสดิการ

ความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถานฝึกหัดครูควรที่จะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนฝึกสอน					
2. งบประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน					

ความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนมีสิทธิในการหาความรู้ ในสถานฝึกหัดครู					
4. บุคลากรของโรงเรียนฝึกสอนมีสิทธิเป็นพิเศษในการ ศึกษาต่อในสถานฝึกหัดครู					

ความต้องการอื่น ๆ ทางด้านสวัสดิการ (โปรดระบุ)

ค. ความต้องการด้านมนุษยสัมพันธ์

ความต้องการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะให้คำปรึกษาหารือ					
2. ทางสถานฝึกหัดครูพร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็น ของทางโรงเรียนฝึกสอน					
3. ให้อาจารย์นิเทศก์ร่วมมีอำนาจโรงเรียนฝึกสอน ที่ขึ้นกว่าที่กำลังเป็นอยู่					
4. ควรเพิ่มสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ของ ทั้งสองฝ่าย					

ความต้องการอื่น ๆ ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (โปรดระบุ)

.....

.....

7. โปรดแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี เกี่ยวกับการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท
ว่าควรจัดอย่างไร จึงจะเป็นผลดีแก่ท่านและสถานฝึกหัดครู

7.1

7.2

7.3

7.4

7.5

7.6

(ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือ)